

รายงาน

ติดตามผลลัพธ์การดำเนิน

โครงการทำนบดินห้วยนกเค้า
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(สำนักงาน กปร.)
ตุลาคม 2566

คำนำ

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2559 ด้วยน้ำพระราชหฤทัยและความห่วงใยที่มีต่อพสกนิกรของพระองค์และปณิธานอันแน่วแน่ที่มีต่อประชาชนเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2489 ว่า **“ถ้าประชาชนไม่ทิ้งข้าพเจ้าแล้วข้าพเจ้าจะละทิ้งอย่างไรได้”** โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจึงเกิดขึ้นมากมายกว่า 5,000 โครงการ และโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา เป็นหนึ่งใน 5,000 กว่าโครงการ ดังกล่าว

พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชปณิธาน **สืบสาน รักษา ต่อยอด** โครงการในพระราชดำริทั้งปวง สิ่งใดที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนต้องดำเนินการและขับเคลื่อนต่อไปเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของโครงการ และยิ่งประโยชน์สูงสุดให้กับราษฎร โดยให้ความสำคัญและมีพระราชดำริให้ผู้แทนพระองค์ลงไปติดตามโครงการฯ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นายพลอากาศ สุวรรณรัฐ องคมนตรี เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2563

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงานกปร.) โดยกองติดตามประเมินผล ได้จัดทำโครงการติดตามผลลัพธ์การดำเนินโครงการ **“ทำนบดินห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ”** อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา เพื่อให้ทราบถึงการใช้ประโยชน์ปัญหาอุปสรรคและผลกระทบของราษฎรในการใช้น้ำจากโครงการฯ พร้อมแนวทางการช่วยเหลือ รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการบริหารจัดการน้ำจากโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าฯ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในพื้นที่แบบยั่งยืนต่อไป

ด้วยน้ำพระราชหฤทัยของทั้งสองพระองค์ที่มีต่อพสกนิกรชาวไทยทำให้ราษฎรตำบลบ้านถ้ำมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และการติดตามผลลัพธ์ฯ ในครั้งนี้จะไม่สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้หากไม่ได้รับการสนับสนุนความช่วยเหลือจาก ผู้อำนวยการโครงการชลประทานพะเยา (นายปาโมกข์ ปิงเมือง) ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพื้นที่ 3 สำนักงาน กปร. พร้อมคณะเจ้าหน้าที่ และส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้นำและราษฎรในพื้นที่อำเภอดอกคำใต้ ที่อำนวยความสะดวกด้านสถานที่การประสานงาน การให้ข้อมูลการดำเนินงาน และขอขอบคุณประชาชนกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่โครงการฯ ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการติดตามผลลัพธ์ของโครงการฯ พร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมทำให้โครงการนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

คณะผู้จัดทำหวังว่ารายงานโครงการติดตามผลลัพธ์การดำเนินโครงการ **“ทำนบดินห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ”** อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจทั่วไป.

กองติดตามประเมินผล
ตุลาคม พ.ศ. 2566

บทสรุปของผู้บริหาร

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรโครงการฝายทดน้ำร่องช้างและทรงเยี่ยมราษฎร ณ บริเวณฝายทดน้ำร่องช้างในเขตบ้านปิ่น ตำบลปิ่น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา เมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2524 และได้พระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับงานชลประทาน ดังนี้

“...ควรพิจารณาปรับปรุงฝายห้วยป่าสัก และฝายห้วยนกเค้า ของราษฎรที่ชำรุดแต่ยังสามารถใช้การได้ให้เป็นฝายทดน้ำอย่างถาวร เพื่อจัดหาน้ำให้ราษฎรใช้ทำการเพาะปลูกได้อย่างถาวรต่อไป...”

จากพระราชดำรดังกล่าว กรมชลประทานได้ดำเนินการสนองพระราชดำริในการก่อสร้างปรับปรุงฝายห้วยนกเค้าเพื่อให้ราษฎรได้นำน้ำใช้ในการอุปโภคบริโภคและการเกษตร โดยใช้งบประมาณจาก กปร. จำนวนเงิน 1,498,000 (หนึ่งล้านสี่แสนเก้าหมื่นแปดพันบาทถ้วน) การก่อสร้างปรับปรุงฝายห้วยนกเค้าได้ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2524 โดยหลังจากฝายก่อสร้างแล้วเสร็จได้มีการใช้งานอย่างต่อเนื่องอย่างยาวนานกว่า 30 ปี จนกระทั่งฝายมีสภาพเก่าและชำรุด ประกอบกับการเจริญเติบโตของชุมชนที่มีการขยายตัวของประชากรเพิ่มขึ้น และการขยายพื้นที่เพื่อทำเกษตรมากขึ้น ส่งผลให้ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคและการทำเกษตรของคนในพื้นที่

ต่อมาในปี พ.ศ. 2558 นายหลั่น เป้งเมือง และราษฎรบ้านสันทราย หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ได้มีหนังสือฎีกาขอพระราชทานโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยนกเค้า เพื่อช่วยเหลือราษฎรที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำสำหรับทำการเกษตรเป็นประจำทุกปี เนื่องจากราษฎรในพื้นที่อาศัยน้ำฝนตามฤดูกาลและน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติในการทำเกษตร ประกอบกับฝายซึ่งทำหน้าที่ทดน้ำจากลำห้วยป่าสักและผันน้ำไปลงห้วยนกเค้ามีสภาพชำรุด มีตะกอนจำนวนมากทำให้เกิดการตื้นเขิน จึงไม่สามารถส่งน้ำเข้าสู่พื้นที่การเกษตรได้เต็มประสิทธิภาพ

เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2559 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับโครงการก่อสร้างทำนบกั้นห้วยนกเค้าพร้อมอาคารประกอบไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งโครงการก่อสร้างทำนบกั้นห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณปี พ.ศ. 2562 จาก กปร. จำนวน 29,618,000 บาท (ยี่สิบเก้าล้านหกแสนหนึ่งหมื่นแปดพันบาทถ้วน) เพื่อดำเนินการก่อสร้างโดยมีลักษณะเป็นทำนบกั้นและอาคารประกอบ มีความกว้าง 6 เมตร สูง 8 เมตร ยาว 578 เมตร ความจุของอ่างที่ระดับน้ำเก็บกัก 119,560 ลูกบาศก์เมตร สร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2563 ส่งประโยชน์ให้กับราษฎรในพื้นที่เกษตรในช่วงฤดูฝนประมาณ 1,000 ไร่ ในฤดูแล้งประมาณ 200 ไร่ อีกทั้งยังเป็นแหล่งน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภคให้กับราษฎรตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ 12 หมู่บ้าน 2,932 ครัวเรือน 8,451 คน และเมื่อวันที่

26 สิงหาคม พ.ศ. 2563 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นายพลอากาศ สุวรรณรัฐ องคมนตรี เป็นผู้แทนพระองค์ ได้เดินทางไปเปิดโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าฯ อย่างเป็นทางการ

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) โดยกองติดตามประเมินผล (กตผ.) ดำเนินการติดตามข้อมูลโครงการทำนบดินห้วยนกเค้า อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา เพื่อทราบถึงข้อมูลผลลัพธ์โครงการ ปัญหา อุปสรรค และนำข้อสรุป ข้อเสนอแนะที่ได้มาใช้ในการเป็นแนวทางการพัฒนาโครงการฯ ต่อไป

ในการติดตามผลลัพธ์การดำเนินงานโครงการก่อสร้างทำนบดินห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริในครั้งนี้ ใช้วิธีการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของพื้นที่โครงการ แผนที่ ภาพถ่าย และรายงานผลการดำเนินโครงการฯ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการติดตามผลการดำเนินงาน และใช้วิธีการศึกษาภาคสนาม (Field Work Study) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมเก็บข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง โดยใช้แบบสอบถามในการสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าฯ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานโครงการฯ จำนวน 4 ตัวอย่าง และสอบถามผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน กลุ่มผู้ใช้น้ำ (ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ) และประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าฯ จำนวน 53 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และนำข้อมูลจากการติดตามผลของโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าฯ โดยนำแบบสอบถามมาประมวลและแปลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์และแปลผลค่าคะแนนพร้อมนำเสนอในรูปแบบของตารางและกราฟ เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) และนำข้อมูลมาวิเคราะห์แปลความหมายให้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ร่วมกับข้อมูลที่ลงไปสำรวจในพื้นที่ ด้วยวิธีการจัดประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการ และนำข้อมูลที่ได้ทั้ง 2 ส่วนมาวิเคราะห์เชิงตรรกะ โดยอธิบายและพรรณนาประกอบกับฐานข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลเอกสารงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สรุปผลการติดตาม

โครงการก่อสร้างทำนบดินห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีลักษณะเป็นทำนบดินและอาคารประกอบโดยเป็นทำนบดินที่มีความกว้าง 6 เมตร สูง 8 เมตร ยาว 578 เมตร ใช้งบประมาณ กปร. ปี พ.ศ. 2562 วงเงิน 29,618,000 บาท ก่อสร้างเสร็จในปี พ.ศ. 2563 มีความจุของอ่างที่ระดับน้ำเก็บกัก 119,560 ลูกบาศก์เมตร สามารถให้ประโยชน์กับพื้นที่เกษตรในช่วงฤดูฝนประมาณ 1,000 ไร่ และในฤดูแล้งประมาณ 200 ไร่ และเป็นแหล่งน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภคให้แก่ราษฎรตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ 12 หมู่บ้าน 2,932 ครัวเรือน 8,451 คน ซึ่งการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1) ข้อมูลทั่วไปของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาข้อมูลการติดตามการใช้ประโยชน์โครงการฯ โดยใช้แบบสำรวจในการสอบถามประชาชนกลุ่มตัวอย่าง 53 ตัวอย่าง พบข้อมูลในแต่ละด้าน ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง และมีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 51-70 ปี หรือเฉลี่ยอายุ 59 ปี ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสำรวจมีระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่โดยเฉลี่ย 50 ปี สำหรับสถานภาพทางครอบครัวผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่สมรสแล้วและมีสถานภาพในครัวเรือนเป็นหัวหน้าครอบครัว รองลงมาคือเป็นสมาชิกในครอบครัว ซึ่งส่วนใหญ่มีบ้านพักอาศัยเป็นของตนเอง และมีสมาชิกในครัวเรือนโดยเฉลี่ยครอบครัวละ 4 คน สำหรับระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ที่ระดับประถมศึกษา รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา สมาชิกในครัวเรือนที่เป็นผู้ทำงานเฉลี่ย 2 คนต่อครัวเรือน และการประกอบอาชีพของสมาชิกฯ ส่วนใหญ่คือทำการเกษตร รองลงมาคือ นอกภาคการเกษตร เช่น ค้าขาย สำหรับสมาชิกในครัวเรือนผู้ที่ไม่ได้ทำงานโดยเฉลี่ยมีน้อยสุด 1 คน มากสุด 4 คน ซึ่งสมาชิกที่ไม่ได้ทำงานส่วนใหญ่ คือ คนชรา คนพิการ ผู้ป่วย ผู้ว่างงาน และเด็กเล็ก

การทำเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่คือ ทำนา รองลงมาคือ ทำไร่ ทำสวน และปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ ทำประมง หรือรับจ้างทำการเกษตร ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่มีขนาดพื้นที่ทำการเกษตร โดยเฉลี่ยระหว่าง 5-15 ไร่ และส่วนใหญ่มีลักษณะการถือครองที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือของสมาชิกในครอบครัว แต่อย่างไรก็ตามยังมีเกษตรกรบางรายที่เช่าที่ดินผู้อื่นในการทำเกษตร

การเข้าร่วมกลุ่มภายในชุมชน ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน โดยเฉพาะการเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำมากที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มฌาปนกิจ และกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน สำหรับ สถานะตำแหน่งในชุมชนของผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งในชุมชนและในกรณีที่มีตำแหน่งของสมาชิกกลุ่มในชุมชน คือ ตำแหน่งเลขากองทุนหมู่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มผู้ใช้น้ำ กรรมการหมู่บ้านและกรรมการสมาคมฌาปนกิจ รองลงมาคือ ตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น

ด้านรายได้ ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่มีรายได้จากการทำเกษตรมากที่สุด คือ ทำนา รองลงมาคือ ทำไร่และทำสวน ทำให้มีรายได้เฉลี่ยในครัวเรือนด้านการเกษตรเฉลี่ย 55,971 บาทต่อปี สำหรับรายได้จากเงินสวัสดิการของรัฐประเภท บัตรผู้สูงอายุ โดยเฉลี่ยในครัวเรือนมีรายได้จากบัตรผู้สูงอายุ 9,646 บาทต่อปี และรายได้เฉลี่ยจากบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ 6,180 บาทต่อปี สำหรับรายได้ที่เกิดจากการรับจ้างทั่วไปโดยเฉลี่ยแล้วจะมีรายได้ในครัวเรือน 36,988 บาทต่อปี

ด้านรายจ่ายในครัวเรือน จากการสำรวจ พบว่า มีรายจ่ายค่าอาหาร คิดโดยเฉลี่ย 45,700 บาทต่อปี และค่าสาธารณูปโภค เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า และค่าโทรศัพท์ คิดโดยเฉลี่ย 9,253 บาทต่อปี รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายในการลงทุนประกอบอาชีพ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น การศึกษา และการรักษาพยาบาล เป็นต้น

การปรับเปลี่ยนกิจกรรมทางการเกษตร พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ไม่มี การปรับเปลี่ยนกิจกรรมทางการเกษตร แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีเกษตรกรบางกลุ่มที่มีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมจากเกษตรเชิงเดี่ยวเป็นเกษตรผสมผสานมากขึ้น เช่น มีการปลูกทั้งพืชผัก กระจับปี่ และลำไยในพื้นที่เกษตร เป็นต้น สำหรับปัญหาที่พบในการทำเกษตรส่วนใหญ่ คือ ปัญหาด้านอื่น ๆ เช่น น้ำไม่เพียงพอในช่วงแล้งหรือฝนทิ้งช่วง แมลงศัตรูพืช ต้นทุนการเกษตรสูง ราคาผลผลิตต่ำ เป็นต้น รองลงมา คือ การขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ที่ดี ปัญหาด้านสาธารณูปโภค ได้แก่ ถนน ไฟฟ้า ระบบชลประทาน รวมถึง

การขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ขาดแคลนอุปกรณ์เครื่องจักรในการทำการเกษตร และขาดทักษะองค์ความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการเกษตร

หนี้สิน พบว่าผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่มีหนี้สิน โดยแหล่งเงินกู้มาจากกองทุนหมู่บ้าน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สถาบันการเงิน และเงินกู้จากบริษัท **การเปลี่ยนแปลงของหนี้สิน** พบว่า หนี้สินลดลง เนื่องจากการผ่อนชำระอย่างต่อเนื่องเพราะมีรายได้เพิ่มขึ้น เช่น มีรายได้จากการเกษียณอายุ และรายได้จากการขายผลผลิตทางการเกษตรทั้งปริมาณที่เพิ่มขึ้นและราคาผลผลิตที่สูงขึ้น ทำให้มีศักยภาพในการชำระหนี้ได้อย่างต่อเนื่อง สำหรับในกรณีที่หนี้สินเพิ่มขึ้นเนื่องจากการลงทุนทางการเกษตรมีต้นทุนสูงขึ้น ทั้งค่าปุ๋ย และยาปราบศัตรูพืช

การออม ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่มีการออม รวมถึงมีแนวโน้มการออมเพิ่มขึ้น แต่ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ไม่มีการทำบัญชีครัวเรือน

2) การใช้ประโยชน์หรือผลสัมฤทธิ์จากโครงการฯ

จากการสำรวจและสัมภาษณ์ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง พบว่า

3.1 แหล่งน้ำสำหรับบริโภค ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสำรวจใช้วิธีการซื้อน้ำ รองลงมาคือใช้น้ำประปา น้ำฝน บ่อน้ำหรือสระน้ำของตนเอง

3.2 น้ำเพื่อการเกษตรก่อนมีโครงการฯ ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ใช้น้ำฝนในการเพาะปลูกหรือทำการเกษตร รองลงมาคือ น้ำจากบ่อน้ำหรือสระน้ำของตนเอง อ่าง หนอง คลอง ฝาย และบึงน้ำธรรมชาติ โดยมีการใช้น้ำจากโครงการชลประทานเป็นส่วนน้อย **หลังจากมีโครงการฯ** เกษตรกรส่วนใหญ่ก็ยังคงใช้น้ำจากแหล่งน้ำเดิม แต่มีการเปลี่ยนแปลงบ้าง คือมีการใช้น้ำจากโครงการชลประทานเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากชลประทานได้เพิ่มและพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำให้มีศักยภาพเพียงพอที่จะส่งให้กับเกษตรกร และในกรณีที่น้ำไม่พอในการทำการเกษตรก็จะใช้วิธีแจ้งประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อให้ดำเนินการประสานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการทำนบดินฯ เพื่อดำเนินการปล่อยน้ำจากโครงการทำนบดินฯ ไปเติมในสระของเกษตรกร รวมถึงใช้วิธีการร่อนน้ำฝนหรือใช้น้ำประปาเพื่อทำการเกษตร ฯลฯ

3.3 การได้รับประโยชน์จากโครงการฯ พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากการใช้น้ำจากโครงการฯ สำหรับการเพาะปลูก รองลงมาคือ เกิดความสามัคคีในชุมชน เนื่องจากมีปริมาณน้ำที่เพียงพอทำให้เกษตรกรในพื้นที่ลดปัญหาการแย่งน้ำใช้กันในชุมชน และประโยชน์ด้านอื่น ๆ คือ มีน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภค มีน้ำใช้เลี้ยงสัตว์และทำประมง ฯลฯ

3.4 การเปลี่ยนแปลงหลังจากการได้รับประโยชน์จากโครงการฯ พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รองลงมาคือ สิ่งแวดล้อมดีขึ้น ชุมชน/กลุ่มเข้มแข็งขึ้น รายได้เพิ่มขึ้น ได้ใช้ประโยชน์จากที่ดินเพิ่มขึ้น และมีสิ่งอำนวยความสะดวกดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม **ปัญหาในการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ** จากการสำรวจ พบว่า การมีปัญหาที่ไม่มีปัญหาการใช้ประโยชน์จากโครงการมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน สำหรับในกรณีที่ปัญหาพบว่าปัญหาส่วนใหญ่ คือ ไม่มีน้ำใช้เพียงพอสำหรับการเกษตร

3.5 การมีส่วนร่วมกับโครงการฯ จากการสำรวจ พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ เข้ามามีส่วนร่วมในการร้องขอให้มีโครงการฯ มากที่สุด สำหรับการมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนก่อสร้างโครงการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการมีส่วนร่วมในการยินยอมเสียสละที่ดินฯ การมีส่วนร่วมระหว่างดำเนินการก่อสร้างโครงการฯ การมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้ประโยชน์โครงการฯ การมีส่วนร่วมในการตั้งกลุ่มและการมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาโครงการฯ อยู่ในระดับน้อยหรือไม่มี

3) ความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการฯ จากการสำรวจ พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจโครงการฯ ในประเด็นที่เห็นว่าโครงการฯ มีความจำเป็นและตรงตามความต้องการของเกษตรกรและประชาชน “มากที่สุด” รองลงมาคือ ความพึงพอใจในภาพรวมของโครงการในระดับ “มากที่สุด” สำหรับความพึงพอใจในระดับ “มาก” คือ

☞ โครงการฯ ส่งผลให้เกษตรกรและประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

☞ ความพึงพอใจที่เปิดโอกาสให้เกษตรกรและประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ

☞ โครงการฯ ยังสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่องและการบริหารจัดการน้ำมีความเหมาะสมและเพียงพอต่อเกษตรกรและประชาชน

ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาความต้องการของกลุ่มผู้ใช้น้ำ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ใช้น้ำ พบว่า ปัญหาและความต้องการให้ภาครัฐสนับสนุนหรือแก้ไขปัญหาในพื้นที่โครงการ สำนักงาน กปร. นำข้อมูลที่ได้หลังจากการสำรวจจัดทำเป็นข้อเสนอแนะแนวทาง โดยแบ่งเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

การบริหารจัดการน้ำ

 เนื่องจากโครงการทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าฯ ตั้งอยู่ในพื้นที่ของหมู่ที่ 5 ซึ่งมีสระเก็บน้ำสาธารณะประจำหมู่บ้านและใช้ประโยชน์ร่วมกัน ปัจจุบันพบว่า ประชาชนบางส่วนในพื้นที่ดังกล่าวไม่ได้ใช้ประโยชน์จากโครงการฯ ดังนั้น หากชลประทานจังหวัดพะเยาร่วมกับกลุ่มผู้ใช้น้ำวางแผนบริหารจัดการน้ำร่วมกันโดยจัดสรรน้ำจากทำนบกั้นน้ำฯ ไปยังสระน้ำประจำหมู่บ้านเพื่อให้เกษตรกรหมู่ที่ 5 และเกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียงได้ใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและทำปศุสัตว์ การเพาะปลูกผักสวนครัว ซึ่งเป็นอาชีพของเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่หมู่ที่ 5 จะทำให้โครงการส่งประโยชน์ได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น และสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชนกลุ่มดังกล่าว

 ในช่วงฤดูแล้งหรือฝนทิ้งช่วงควรมีแผนในการบริหารจัดการน้ำเพื่อจัดสรรน้ำให้เพียงพอต่อการทำนาและเกษตรกรได้รับน้ำอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

ด้านระบบการส่งน้ำ

 เนื่องจากการส่งน้ำจากโครงการทำนบกั้นน้ำฯ ไปยังพื้นที่เกษตรต้องผ่านระบบคลองส่งน้ำและฝายชะลอน้ำ ซึ่งจากการสำรวจพบว่า คลองส่งน้ำและฝายชะลอน้ำส่วนใหญ่มีสภาพชำรุดเนื่องจากการใช้งานมาอย่างยาวนาน (ก่อนมีโครงการฯ) หรือบางจุดฝายมีสภาพที่ไม่แข็งแรงเพราะเกษตรกรก่อสร้างเองแบบเรียบง่ายโดยใช้ประสบการณ์ชาดหลักวิชาการ ประกอบกับตลอดเส้นทางน้ำส่วนใหญ่ขาดการดูแลบำรุงรักษาทำให้มีวัชพืชปกคลุมเกือบตลอดเส้นทาง ทำให้น้ำไหลไม่สะดวกและเกิดการสูญเสียระหว่างทาง ตลอดจนมีการตกตะกอนของดินที่สะสมอยู่หน้าฝายชะลอน้ำทำให้ฝายมีสภาพตื้นเขิน **ข้อเสนอแนะ** หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ร่วมกับเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำวางแผนร่วมกันในการปรับปรุงและร่วมกันดูแลรักษาระบบการส่งน้ำกำจัดวัชพืชบริเวณโดยรอบคลองส่งน้ำและชุดลอกดินหน้าฝายชะลอน้ำเพื่อให้ฝายทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบระบบส่งน้ำที่รับน้ำจากทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าฯ ร่วมกันกับกลุ่มผู้ใช้น้ำ ควรมีการจัดทำแผนด้านบำรุงรักษาโครงการทำนบกั้นน้ำฯ และฝายชะลอน้ำ โดยมีส่วนร่วมจากราษฎรในการดูแลรักษา

 หน่วยงานภาครัฐควรจัดสรรงบประมาณและให้การสนับสนุนการซ่อมแซมระบบส่งน้ำและฝายชะลอน้ำให้สามารถใช้งานได้

 สำหรับในกรณีที่บางพื้นที่มีท่อส่งน้ำขนาดเล็กและชำรุด ควรเปลี่ยนขนาดท่อให้มีขนาดใหญ่ขึ้น เพื่อสามารถส่งน้ำได้ในปริมาณที่มากขึ้น

✿ การต่อยอดโครงการ

จากการติดตามโครงการฯ พบว่า กรมชลประทานมีแผนในการดำเนินงานพัฒนาต่อยอดโครงการฯ โดยมีแผนการพัฒนาระบบส่งน้ำพร้อมอาคารประกอบ (ระบบส่งน้ำสายลำเหมืองกลาง) (ฝายห้วยนกเค้า) ซึ่งการทำระบบส่งน้ำควรดำเนินการตามที่ราษฎรในพื้นที่ร้องขอ คือทำในลักษณะของคลองตาดคอนกรีต ซึ่งมีโครงสร้างแข็งแรงใช้งานได้ยาวนานและลดการสูญเสียน้ำ ตลอดจนทำให้ผู้ใช้น้ำสามารถใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การสร้างฝายชะลอน้ำเพิ่มเป็นระยะ ๆ ตลอดเส้นทางส่งน้ำตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ พร้อมสร้างแก้มลิงในพื้นที่ปลายน้ำเพื่อรองรับน้ำ ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรปลายน้ำสามารถมีน้ำใช้ในการทำเกษตรได้อย่างทั่วถึง

✿ ส่งเสริมด้านอื่น ๆ

จากการสำรวจความต้องการในพื้นที่แล้ว ยังพบว่า เกษตรกรในพื้นที่ที่มีความต้องการให้หน่วยงานภาครัฐลงพื้นที่เพื่อติดตามงานโครงการฯ อย่างต่อเนื่อง รวมถึงต้องการให้มีการส่งเสริม และสนับสนุนกิจกรรมด้านต่าง ๆ ในพื้นที่ ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องและภาคีเครือข่ายการพัฒนา เช่น กรมชลประทาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่ควรจัดเวทีเพื่อประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างต่อเนื่องเพื่อทราบปัญหาและความต้องการ โดยในส่วนของภาครัฐควรสนับสนุนกิจกรรมที่เหมาะสมและเป็นที่ต้องการของคนในพื้นที่

ภาครัฐควรสนับสนุนจัดกิจกรรมที่เหมาะสมและเป็นที่ต้องการของคนในพื้นที่หรือชุมชน เช่น การฝึกอบรมด้านอาชีพโดยให้ความรู้เรื่องการปลูกพืชในช่วงฤดูแล้ง พร้อมแจกเมล็ดพันธุ์พืชตามความต้องการของเกษตรกร เป็นต้น นอกจากนี้ ควรให้ความรู้ด้านการตลาด เช่น การฝึกอบรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการถนอมอาหาร รวมถึงการเพิ่มช่องทางการตลาดแบบออนไลน์ให้กับเกษตรกรที่ต้องการจำหน่ายผลผลิตให้มากขึ้น เป็นต้น

ต่อยอดโครงการฯ โดยการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณโดยรอบทำนบกั้นน้ำ เพื่อเป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชุมชนบริเวณโดยรอบพื้นที่โครงการฯ รวมถึงการใช้พื้นที่โครงการฯ เพื่อจัดงานประเพณีเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่น เช่น งานวันลอยกระทง รวมถึงการส่งเสริมให้คนในชุมชนมีสุขภาพแข็งแรงโดยใช้พื้นที่บริเวณโดยรอบเป็นพื้นที่ออกกำลังกายเพื่อเป็นการป้องกันก่อนรักษา เป็นต้น

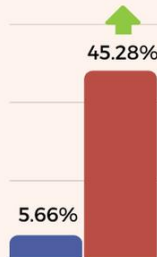
สรุป

ผลลัพธ์ที่ได้จากการติดตาม โครงการทำนบดินห้วยบนคเค้า อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

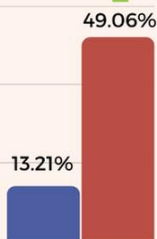

การเปลี่ยนแปลงการใช้น้ำเพื่อการเกษตร

ใช้แหล่งน้ำสำหรับ
การเพาะปลูกจาก
โครงการชลประทาน

ปริมาณน้ำที่ใช้ในฤดูแล้ง
เพียงพอต่อความต้องการ

■ ก่อนมีโครงการฯ
■ หลังมีโครงการฯ

ปัญหาในการ ทำเกษตร

- ปัญหาด้านอื่น ๆ 35.85%
เช่น น้ำไม่เพียงพอ
ในช่วงแล้งหรือฝนทิ้งช่วง
แมลงศัตรูพืช เป็นต้น
- ขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ที่ดี 28.30%
- ปัญหาด้านสาธารณสุข 26.42%

ความพึงพอใจในภาพรวมของโครงการฯ 4.25

4.37

โครงการฯ มีความจำเป็นและตรงตามความต้องการ
ของเกษตรกรหรือประชาชน

4.16

โครงการฯ ทำให้คุณภาพชีวิตของเกษตรกรหรือประชาชนดีขึ้น

*คะแนนเต็ม 5

ข้อเสนอแนะ

การวางแผนบริหาร
จัดการน้ำร่วมกัน

บำรุงดูแลรักษาระบบส่งน้ำ
และซ่อมแซมฝายชะลอน้ำ

ภาครัฐสนับสนุน
กิจกรรมการฝึก
อบรมด้านอาชีพ

พัฒนาต่อยอดโครงการฯ
สร้างฝายชะลอน้ำเพิ่มขึ้น
จากต้นน้ำสู่ปลายน้ำ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข-ฅ
สารบัญ	ญ-ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 หลักการและความเป็นมา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	1
1.3 วิธีการศึกษา	2
1.4 ผู้รับผิดชอบโครงการ	3
2 การดำเนินงานโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	5
2.1 ความเป็นมาของชุมชนตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้	5
2.2 ข้อมูลทั่วไปของตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้	6
2.3 พระราชดำริและการถวายฎีกาขอพระราชทานความช่วยเหลือด้านแหล่งน้ำ	14
2.4 ลักษณะโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	15
2.5 สภาพพื้นที่โครงการทำนบดินห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	19
2.6 การใช้ประโยชน์โครงการฯ	21
2.7 การบริหารจัดการน้ำ	21
3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	25
3.1 ข้อมูลจากแบบสำรวจเจ้าหน้าที่	25
3.2 ข้อมูลแบบสำรวจภาคประชาชน	28
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	28
ส่วนที่ 2 การผลิต รายได้ และการออม	48
ส่วนที่ 3 การใช้ประโยชน์และผลสัมฤทธิ์จากโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าฯ	77
ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจในโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าฯ	89
3.3 ข้อเสนอแนะและความต้องการของกลุ่มผู้ใช้น้ำจากการสำรวจ	94

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
4	สรุปและข้อเสนอแนะ
4.1	สรุปผลการติดตาม
4.2	ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาความต้องการของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ฯ
ภาคผนวก	
•	แบบสำรวจสำหรับเจ้าหน้าที่
•	แบบสำรวจประชาชน เกษตรกร ผู้นำชุมชน และหัวหน้ากลุ่มผู้ใช้น้ำ
•	ภาพการลงพื้นที่เก็บข้อมูลกลุ่มผู้ใช้น้ำบริเวณต้นน้ำ และกลางน้ำจากโครงการ ทำนบดินห้วยนกเค้าฯ ณ ศาลาประชาคม หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านถ้ำ อำเภอ ดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2566
•	ภาพการลงพื้นที่เก็บข้อมูลกลุ่มผู้ใช้น้ำบริเวณต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ จากโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าฯ ณ ศาลาประชาคม หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2566
คณะผู้จัดทำ	

บทที่ 1 บทนำ

1.1 หลักการและความเป็นมา

ปี พ.ศ. 2558 นายหลั่น เป้งเมือง และราษฎรบ้านสันทราย หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ได้มีหนังสือขอพระราชทานโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยนกเค้า เพื่อช่วยเหลือราษฎรบ้านสันทราย ตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ซึ่งประสบปัญหาขาดแคลนน้ำสำหรับการเกษตรเป็นประจำทุกปี พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับโครงการก่อสร้างทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าพร้อมอาคารประกอบ ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2559

โครงการก่อสร้างทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีลักษณะเป็นทำนบกั้นและอาคารประกอบ โดยทำนบกั้นมีความกว้าง 6 เมตร สูง 8 เมตร ยาว 578 เมตร ได้รับการสนับสนุนงบประมาณปี พ.ศ. 2562 จาก กปร. จำนวน 29,618,000 บาท (ยี่สิบเก้าล้านหกแสนหนึ่งหมื่นแปดพันบาทถ้วน) สร้างเสร็จในปี 2563 สามารถกักเก็บน้ำได้ 119,560 ลูกบาศก์เมตร ให้ประโยชน์กับพื้นที่เกษตรในช่วงฤดูฝนประมาณ 1,000 ไร่ ในฤดูแล้งประมาณ 200 ไร่ ยังเป็นแหล่งน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภคให้แก่ราษฎรตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ 12 หมู่บ้าน 2,932 ครัวเรือน 8,451 คน และเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2563 นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ผู้แทนพระองค์ได้เดินทางไปเปิดโครงการทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าฯ อย่างเป็นทางการ

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) โดยกองติดตามประเมินผล (กตผ.) มีภารกิจในการติดตามประเมินผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จึงได้ดำเนินการติดตามผลลัพธ์การดำเนินงานโครงการทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา เพื่อทราบถึงข้อมูลผลการดำเนินงานประโยชน์ ปัญหาอุปสรรค และนำข้อสรุปและข้อเสนอแนะที่ได้นำมาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาต่อยอดโครงการฯ ตามพระปฐมบรมราชโองการ “...สืบสาน รักษา ต่อยอด...” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- (1) เพื่อติดตามการใช้ประโยชน์ ปัญหาอุปสรรคและผลกระทบของราษฎรผู้ใช้น้ำเพื่อการเกษตรจากโครงการทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
- (2) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาต่อยอดโครงการทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าฯ ให้เกิดความคุ้มค่าและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในพื้นที่ระยะต่อไป

1.3 วิธีการศึกษา

- **ขอบเขตของการติดตาม**

- **กรอบระยะเวลา**

การดำเนินการระหว่างเดือนกรกฎาคม – ตุลาคม พ.ศ. 2566

- **พื้นที่ดำเนินการติดตาม**

พื้นที่ได้รับประโยชน์จากโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

- **ประชากรกลุ่มตัวอย่าง**

1. เจ้าหน้าที่ชลประทานผู้รับผิดชอบโครงการฯ จำนวน 4 ตัวอย่าง
2. ประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ จำนวน 53 ตัวอย่าง

- **การเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้**

การติดตามประเมินผลครั้งนี้ มีการศึกษาเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) ได้แก่ แผนที่ ภาพถ่าย และรายงานผลการดำเนินงานโครงการฯ ที่ผ่านมาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการประเมินผลโครงการฯ

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Work Study) โดยใช้แบบสำรวจเป็นเครื่องมือในการรวบรวมเก็บข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง ดังนี้

- 2.1 การใช้แบบสำรวจจัดส่งให้เจ้าหน้าที่ชลประทานผู้รับผิดชอบโครงการฯ จำนวน 4 ตัวอย่าง

- 2.2 การสัมภาษณ์ประชาชน ผู้นำ และกลุ่มผู้ใช้น้ำโดยใช้แบบสำรวจ ในการติดตามโครงการฯ เพื่อจะได้ทราบถึงการได้รับประโยชน์และผลกระทบจากโครงการฯ โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากประชาชนผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 53 ตัวอย่าง

- **การวิเคราะห์ข้อมูล**

ขั้นตอนในการประมวลผล เริ่มจากการนำข้อมูลภาคสนามมาทำการบรรณาธิกรณข้อมูล (Edit) จัดทำคู่มือลงรหัส (Coding) และลงรหัสข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ จากนั้นเป็นขั้นตอนของการประมวลผล ก่อนที่จะนำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าทางสถิติที่สำคัญ 3 ส่วน คือ

1. ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้วัดการแจกแจงความถี่ของข้อมูล โดยนำเสนอในรูปตาราง
2. ค่าตัวกลางเลขคณิต (Arithmetic Mean) เพื่อนำข้อมูลที่แสดงจำนวนมาพิจารณาค่าเฉลี่ย
3. ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum) เพื่อนำมาวัดค่าสูงสุด-ต่ำสุดในช่วงของข้อมูลที่แสดงจำนวน

หลังจากการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ ได้นำค่าสถิติจากการแปลงข้อมูลมานำเสนอในรูปแบบของตารางข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) และนำข้อมูลมาแปลความหมายให้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์เชิงตรรกะ โดยการอธิบายและพรรณนาประกอบกับฐานข้อมูลทฤษฎีและข้อมูลเอกสารงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนของการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจได้ใช้เกณฑ์เทียบระดับความพึงพอใจตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบดังนี้

ระดับความพึงพอใจมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ระดับระดับความพึงพอใจมาก	ให้	4	คะแนน
ระดับระดับความพึงพอใจปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ระดับระดับความพึงพอใจน้อย	ให้	2	คะแนน
ระดับระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ย ในช่วงคะแนนดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.21 - 5.00	แปลความว่า	มีผลมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41 - 4.20	แปลความว่า	มีผลมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	แปลความว่า	มีผลปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	แปลความว่า	มีผลน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	แปลความว่า	มีผลน้อยที่สุด

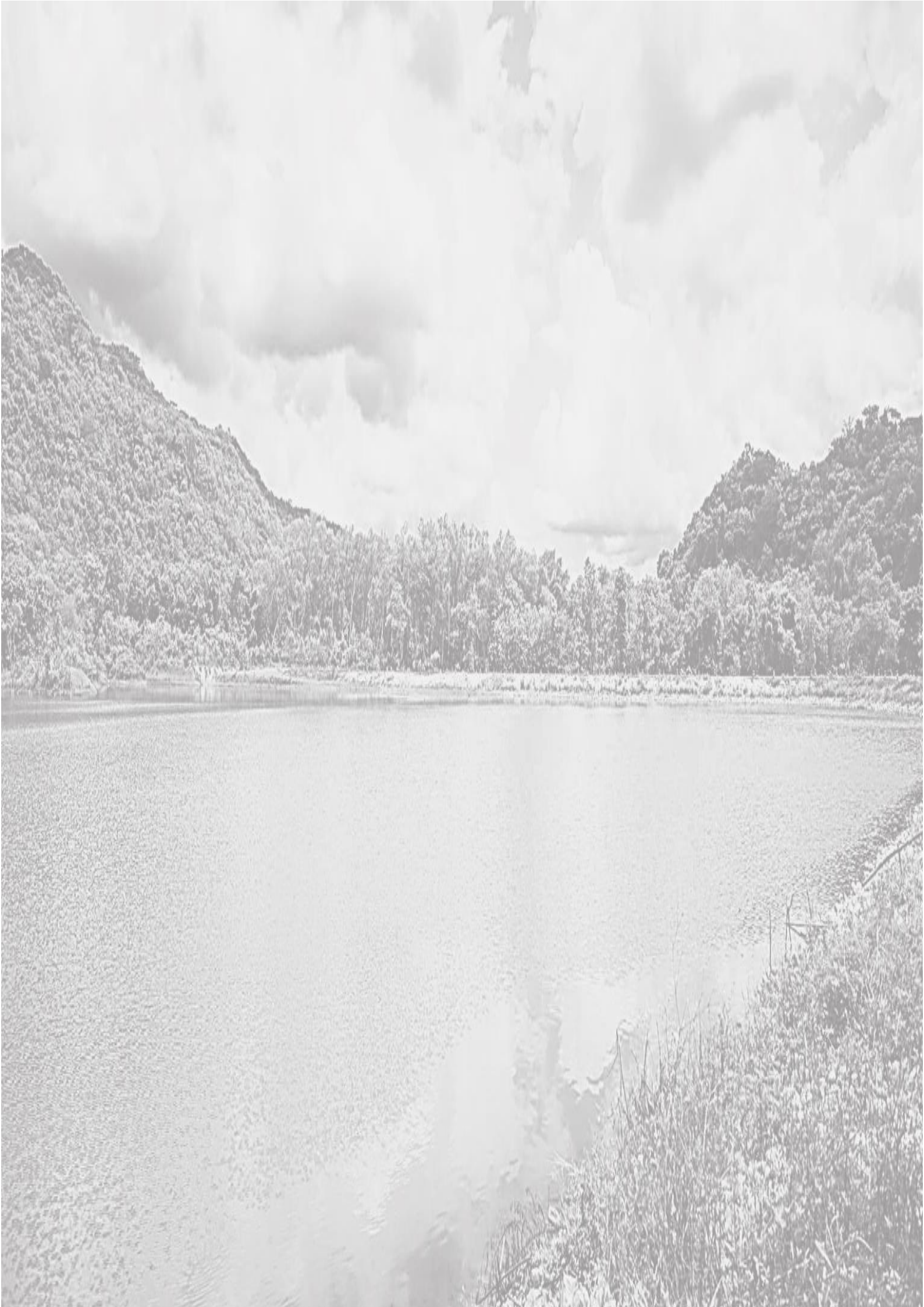
ความกว้างของอันตรภาคชั้นของค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 0.8 ซึ่งได้ค่ามาจากการคำนวณโดยใช้สมการทางคณิตศาสตร์ ดังนี้ (Fisher อ้างถึงในชัชวาลย์ เรื่องประพันธ์, 2539, หน้า 15)

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

1.4 ผู้รับผิดชอบโครงการ

กองติดตามประเมินผล สำนักงาน กปร.

บทที่ 2 การดำเนินงานโครงการทำนบดินห้วยนกเค้า อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

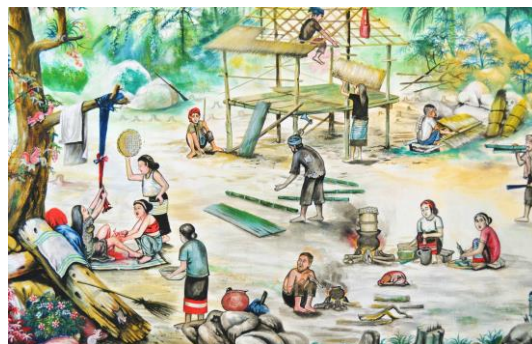
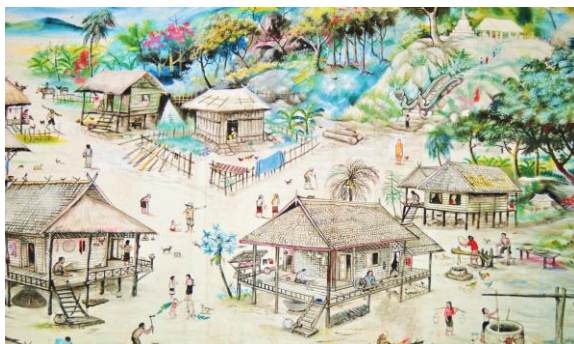

2.1 ความเป็นมาของชุมชนตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้

ภาพตำนานการก่อตั้งชุมชนบ้านถ้ำ ที่ปรากฏบนผนังวัดพระฐานจอมศีล จังหวัดพะเยา

ก่อนปี พ.ศ. 2397 ชาวบ้านจากจังหวัดลำปาง ได้หนีความยากจน ความแห้งแล้ง เข้ามาตั้งถิ่นฐานในเขตบริเวณตำบลบ้านปิน ตำบลหนองหล่ม จนเกิดเป็นชุมชนที่หนาแน่นและได้ขยายถิ่นฐานมาตามลำน้ำร่องช้าง สมทบกับผู้คนที่ยอพยพมาจากจังหวัดแพร่ และจังหวัดเชียงรายมารวมตัวกันบริเวณพื้นที่บ้านหมากพร้าว บ้านดอนศรีชุม บ้านดอนเหล็ก บ้านดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา (ซึ่งตั้งชื่อตามลักษณะของต้นไม้ที่ขึ้นอยู่ในบริเวณพื้นที่ที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก คือต้นดอกคำใต้ หรือภาษากลางเรียกว่า ต้นกฐินเทศ มีลักษณะเป็นพุ่มเตี้ย มีหนามแหลมคม มีดอกสีเหลืองและมีกลิ่นหอม)

เมื่อมีคนมาอยู่อาศัยมากขึ้นและรวมตัวกันจนเกิดเป็นหมู่บ้าน ต่อมาในปี พ.ศ. 2508 บ้านดอกคำใต้ได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอดอกคำใต้ ประกอบด้วย 6 ตำบล คือ ตำบลดอกคำใต้ ตำบลบ้านปิน ตำบลห้วยลาน ตำบลดอนศรีชุม ตำบลบ้านถ้ำ และตำบลสันโค้ง

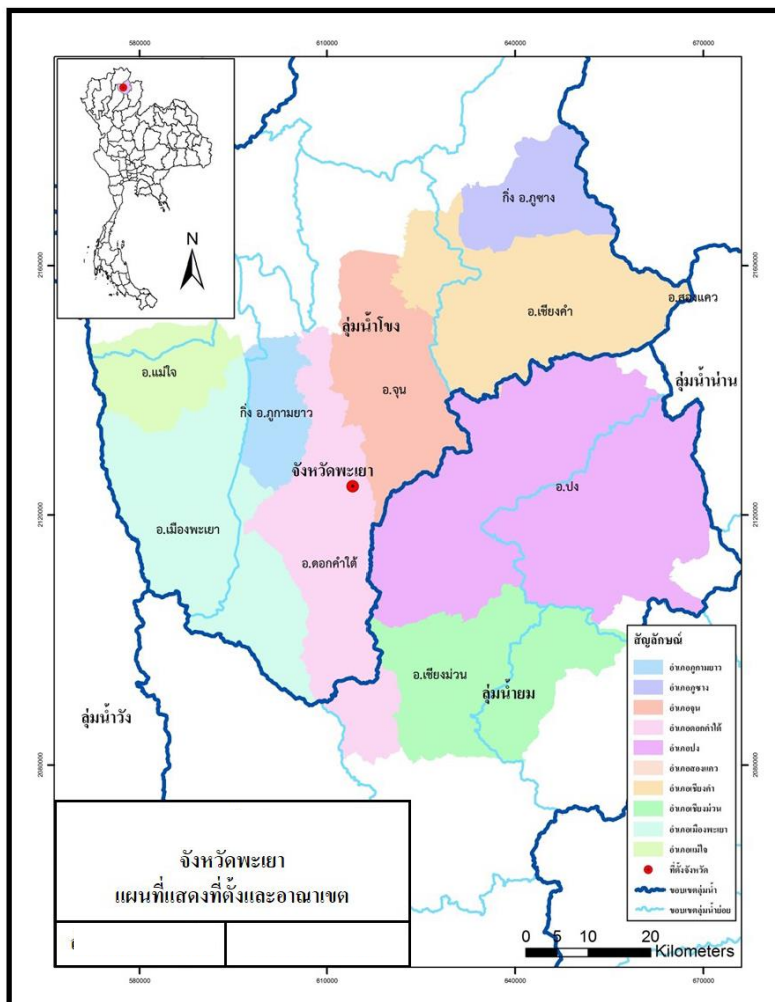

2.2.1 ที่ตั้ง

ลักษณะภูมิประเทศของตำบลบ้านถ้ำ อยู่ในเขตอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ซึ่งเป็นที่ตั้งของโครงการทำนบกั้นห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้านทิศตะวันออกเป็นภูเขายาวจากทิศใต้ไปยังทิศเหนือ เป็นต้นกำเนิดของแหล่งน้ำที่สำคัญหลายสาย เช่น โทกน้ำเขียว ห้วยสัก ห้วยน้อย ห้วยนกเค้า ห้วยฝาย สภาพพื้นที่ของตำบลบ้านถ้ำมีลักษณะลาดเอียงลงไปทางทิศตะวันตกเป็นพื้นที่ราบกว้างกว่า 25 ตารางกิโลเมตร เหมาะแก่การเพาะปลูก ประชาชนส่วนใหญ่จึงมีอาชีพทำการเกษตร เช่น ปลูกข้าว ข้าวโพด กระเทียม ลำไย และเลี้ยงสัตว์

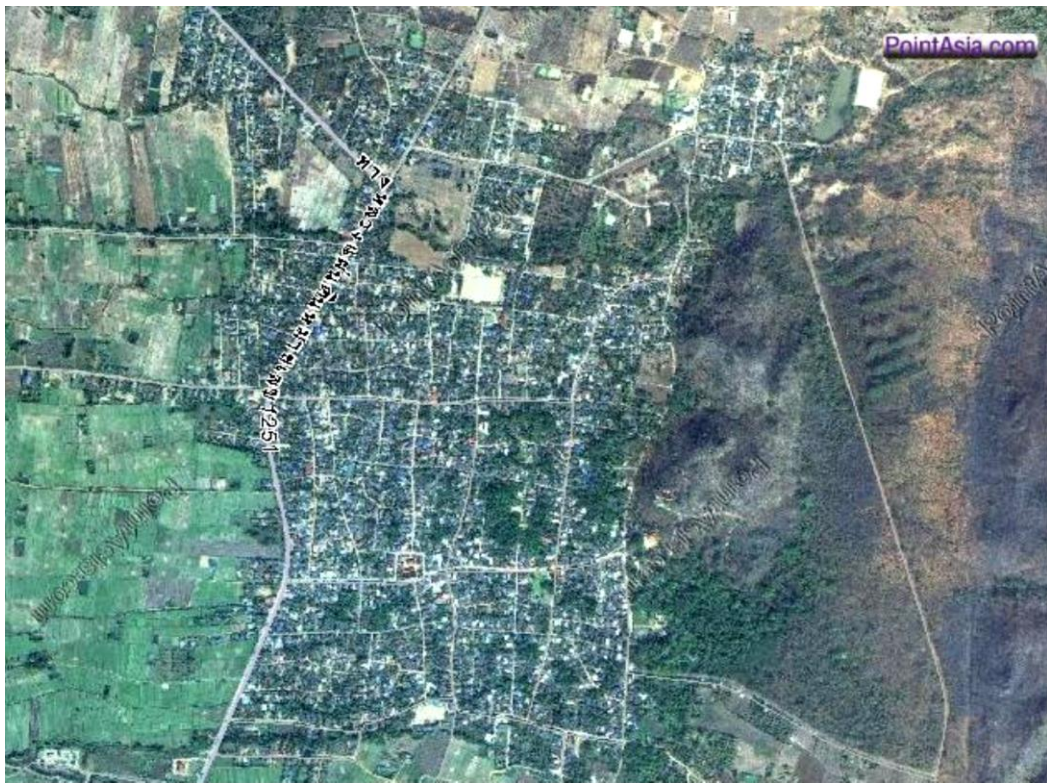
2.2.2 แผนที่และอาณาเขตติดต่อเทศบาลตำบลบ้านฉাঁ

ก. แผนที่จังหวัดพะเยา

แหล่งที่มา: สำนักบริหารโครงการ กรมชลประทาน (2563)
รายงานแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำระดับจังหวัด จังหวัดพะเยา
เว็บไซต์ <http://opm.rid.go.th>

ข. ภาพถ่ายทางอากาศเทศบาลตำบลบ้านถ้ำ

ค. แผนที่สังเขปแสดงถนนในเขตตำบลบ้านถ้ำ

2.2.3 อาณาเขตติดต่อ

เทศบาลตำบลบ้านฉ่ำ	ติดต่อกับตำบลและพื้นที่ใกล้เคียง ดังนี้
ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลสันโค้ง
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลบ้านปินและตำบลหนองหล่ม
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอปาง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับตำบลคือเวียงและตำบลดอนศรีชุม

2.2.4 การปกครอง

เทศบาลตำบลบ้านฉ่ำ แบ่งเป็นหมู่บ้าน/ชุมชน มีจำนวน 12 หมู่บ้าน/ชุมชน ได้แก่

- หมู่ที่ 1   ชุมชนบ้านฉ่ำใน
- หมู่ที่ 2   ชุมชนบ้านฉ่ำสันหัวหม่น
- หมู่ที่ 3   ชุมชนบ้านฉ่ำอนามัย
- หมู่ที่ 4   ชุมชนบ้านฉ่ำราษฎร์บำรุง
- หมู่ที่ 5   ชุมชนบ้านสันทราย
- หมู่ที่ 6   ชุมชนบ้านฉ่ำเจริญราษฎร์
- หมู่ที่ 7   ชุมชนบ้านฉ่ำมงคล
- หมู่ที่ 8   ชุมชนบ้านสันทรายทอง
- หมู่ที่ 9   ชุมชนบ้านฉ่ำจอมศีล
- หมู่ที่ 10   ชุมชนบ้านสันตันศรี
- หมู่ที่ 11   ชุมชนบ้านสันตันเปา
- หมู่ที่ 12   ชุมชนบ้านสันทรายเงิน

2.2.5 ประชากร

* ประชากรทั้งสิ้น 8,090 คน แยกเป็น

- ชาย   4,057   คน
- หญิง   4,033   คน

* จำนวน   3,377   หลังคาเรือน

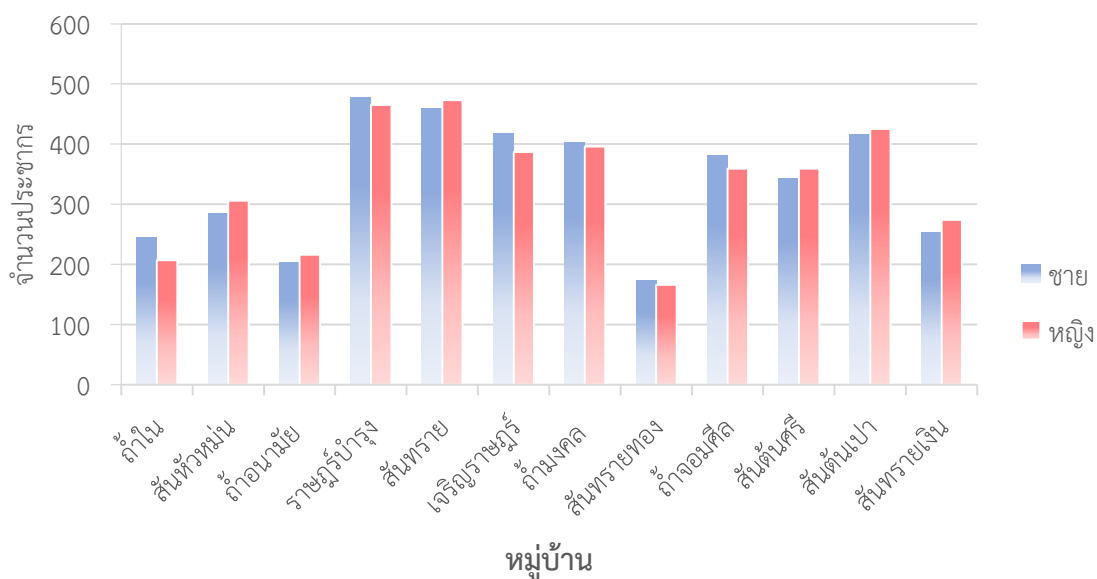
ตารางที่ 1 แสดงจำนวนหลังคาเรือนและประชากร

หมู่ที่	หมู่บ้าน	จำนวน หลังคาเรือน	จำนวนประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
1	ถ้ำโน	180	245	207	452
2	สันหัวหม่น	218	284	306	590
3	ถ้ำอนามัย	161	203	216	419
4	ราษฎร์บำรุง	412	478	465	943
5	สันทราย	494	459	473	932
6	เจริญราษฎร์	369	418	387	805
7	ถ้ำมงคล	287	403	396	799
8	สันทรายทอง	153	173	166	339
9	ถ้ำจอมศีล	265	381	359	740
10	สันตันศรี	232	343	359	702
11	สันตันเปา	413	416	425	841
12	สันทรายเงิน	193	254	274	528
รวม		3,377	4,057	4,033	8,090

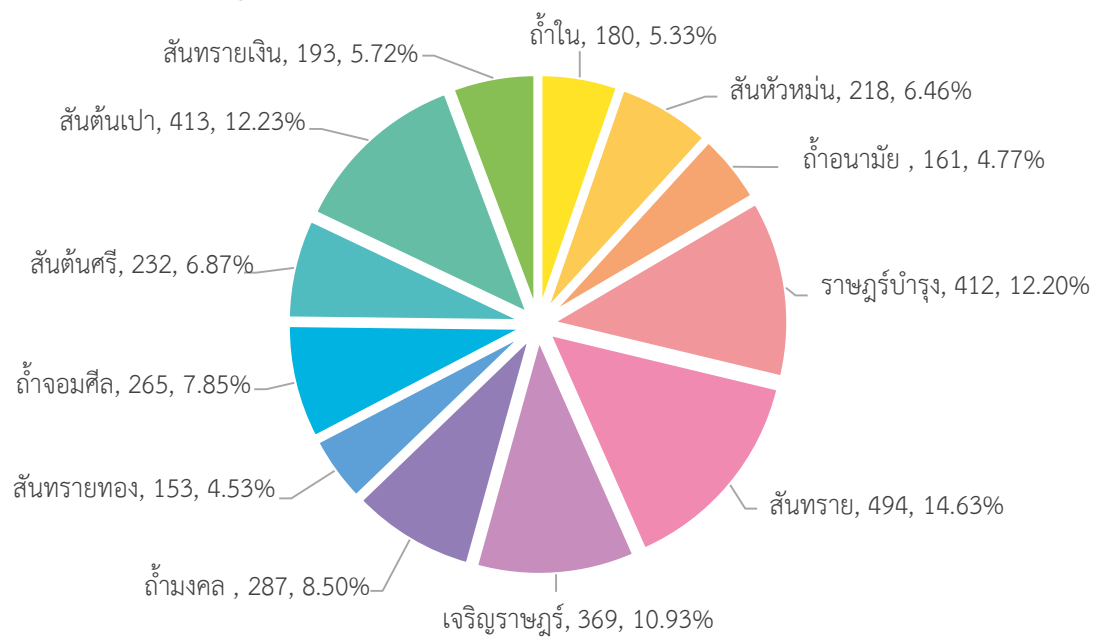
ข้อมูล ณ เดือนกันยายน พ.ศ. 2566

แหล่งที่มา: เทศบาลตำบลบ้านถ้ำ (2566)
ข้อมูลประชากรและครัวเรือนตำบลบ้านถ้ำ
เว็บไซต์ <https://www.bantham.go.th/>

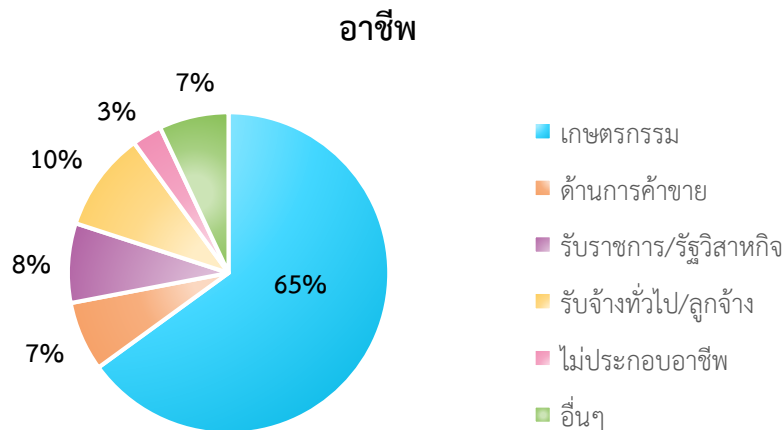
แผนภูมิแสดงข้อมูลประชากรแยกชายหญิงรายหมู่บ้าน

แผนภูมิแสดงจำนวนหลังคาเรือนในเขตเทศบาลตำบลบ้านถ้ำ

2.2.6 สภาพเศรษฐกิจ

หน่วยธุรกิจ

- ปิมน้ำมันขนาดเล็ก	จำนวน	1	แห่ง
- ปิมน้ำมันหลอด	จำนวน	-	แห่ง
- โรงสี ขนาดกลางและเล็ก	จำนวน	8	แห่ง
- ร้านสะดวกซื้อ	จำนวน	29	แห่ง
- ห้างเจริญภัณฑ์ สาขาย่อย	จำนวน	29	แห่ง

2.2.7 สถานที่สำคัญทางศาสนา วัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน

- วนอุทยานบ้านถ้ำ/สวนรุกขชาติ	ตั้งอยู่ หมู่ที่ 9
- ป่าชุมชน	ตั้งอยู่ หมู่ที่ 9
- น้ำผุดดงห่อ	ตั้งอยู่ หมู่ที่ 9
- ถ้ำ	ตั้งอยู่ หมู่ที่ 9
- เชื้อนห้วยแม่แฝง (พื้นที่ อำเภอบึง ใช้ประโยชน์ ในพื้นที่ ตำบลบ้านถ้ำ)	ตั้งอยู่ หมู่ที่ 9
- อ่างเก็บน้ำกาญจนาภิเษก	ตั้งอยู่ หมู่ที่ 5
- ถ้ำอิด,ถ้ำฤๅษี,ถ้ำดุก,ถ้ำผักหละ,ถ้ำปากฮ่อม,ถ้ำกรงลม,ถ้ำหีบ,ถ้ำเก่าป้อ	ตั้งอยู่ หมู่ที่ 5
- ถ้ำป่าโง,ถ้ำผาแต่น ถ้ำหัวหมี่,ถ้ำป่าเส้า,ถ้ำผาแอบ,ถ้ำขาม,ถ้ำผาแดง	ตั้งอยู่ หมู่ที่ 5
- ถ้ำหอ,ถ้ำหลวง,ถ้ำตาแสง,ถ้ำกลางห้วย	ตั้งอยู่ หมู่ที่ 9

2.2.8 สภาพทางสังคม

สถานศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา	จำนวน	2	แห่ง
- โรงเรียนมัธยมศึกษา	จำนวน	1	แห่ง
- โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลบ้านถ้ำ	จำนวน	1	แห่ง
- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	จำนวน	12	แห่ง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวน	4	แห่ง

- ศูนย์สามวัยสานสายใยรักแห่งครอบครัว	จำนวน	1	แห่ง
- ศูนย์บริการทางสังคมแบบครบวงจร (ศูนย์สามวัย)	จำนวน	1	แห่ง

2.2.9 สถาบันและองค์กรทางศาสนา

- วัด/สำนักสงฆ์	จำนวน	4	แห่ง
- คริสต์จักร	จำนวน	1	แห่ง
- สถานธรรม	จำนวน	1	แห่ง
- ฌาปนสถาน	จำนวน	2	แห่ง

2.2.10 หน่วยงานด้านสาธารณสุข

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ	จำนวน	2	แห่ง
- คลินิกแพทย์	จำนวน	-	แห่ง
- ร้านขายยา	จำนวน	2	แห่ง

2.2.11 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- สถานีตำรวจย่อยสี่ตำบล	จำนวน	1	แห่ง	
- องค์กรพัฒนาเยาวชน	จำนวน	1	แห่ง	(ศูนย์พักพิงใจ)

2.2.12 การโทรคมนาคม ติดต่อสื่อสาร

- ที่ทำการไปรษณีย์ชั่วคราว	จำนวน	1	แห่ง
- ตู้โทรศัพท์สาธารณะ	จำนวน	-	แห่ง

2.2.13 การไฟฟ้า

จำนวนหมู่บ้านที่การไฟฟ้าเข้าถึง จำนวน 12 หมู่บ้าน

2.2.14 แหล่งน้ำในพื้นที่

- ลำน้ำลำห้วยผิวดิน	จำนวน	8	สาย
ห้วยถ้ำ	ผ่านหมู่ที่	4, 6	
ห้วยฝาย	ผ่านหมู่ที่	4, 6	
ทำนบกั้นดินห้วยนกเค้า	ผ่านหมู่ที่	5, 8, 11	
ห้วยสัก	ผ่านหมู่ที่	5, 11	
ห้วยน้ำปุด	ผ่านหมู่ที่	5, 11	
ห้วยโทกน้ำเขียว	ผ่านหมู่ที่	5, 11	
ห้วยเสด็จ	ผ่านหมู่ที่	5, 11	
อ่างเก็บน้ำห้วยดีหมี	ผ่านหมู่ที่	5, 11	
สระน้ำสาธารณะ	พื้นที่หมู่	11	
- ลำห้วยน้ำใต้ดิน (น้ำออกสู่ สวนรุกขชาติ)	จำนวน	1	สาย ผ่านหมู่ที่ 2, 4, 6, 7, 9

ข้อมูลแหล่งน้ำตำบลบ้านถ้ำ

ที่	ชื่อแหล่งน้ำ	ความจุน้ำ (ลบ.ม.)	ที่ตั้ง							การได้รับประโยชน์	
			หมู่	พิกัด		เขต				เนื้อที่ (ไร่)	ครัว เรือน
				X	Y	A	B	C	D		
1	อ่างเก็บน้ำดงดีหมี	180,000	5	614497	2117294		X			1,200	270
2	สระน้ำสาธารณะประโยชน์	4,800	11	611667	2114414				X	60	20
3	สระน้ำสาธารณะประโยชน์	3,450	11	612036	2111673				X	55	25
4	ทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้า	170,000	5	613428	2111673		X			2,054	453
5	ฝายห้วยถ้ำ 1 (ข้างป้อมตำรวจ)	4,350	6	611606	2109685				X	45	33
6	ฝายห้วยถ้ำ 2 (ข้างศูนย์เกษตร)	8,550	6	611427	2109680				X	32	29
7	ฝายห้วยถ้ำ 3 (ข้างสุสานพุทธ)	4,530	6	611253	2109684				X	30	30
8	ฝายห้วยถ้ำ 5 (ข้างสวนรีกาด)	5,620	6	610156	2109748				X	250	75
9	ฝายห้วยถ้ำ 6 (ข้างสะพาน)	18,920	6	609469	2110348				X	354	63
10	ฝายห้วยถ้ำ 7 (ป่าหน้าเขียงสาย 2)	34,920	8	609166	2112257				X	435	55
11	เขื่อนแม่ฝง	1,200,000	4	617004	2110440		X			2,750	345
12	เขื่อนน้อย	54,000	4	615088	2108339	X				1,200	276
13	น้ำผุดหอยเจ้าล้านจ้าง	600	9	612977	2110156		X			475	95
14	สระน้ำสาธารณะประโยชน์	6,500	9	612978	2109903		X			65	41

** A = เขตอุทยาน, B = เขตป่าสงวน, C = เขต สปก, D = เขตที่สาธารณะ

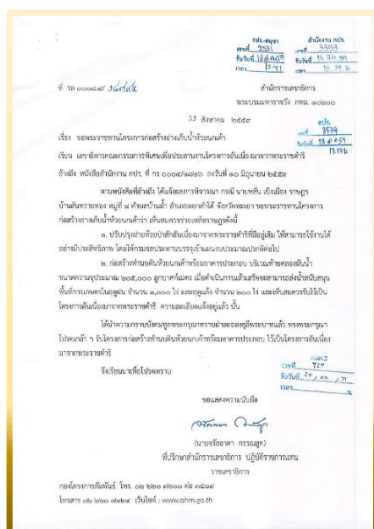
2.3 พระราชดำริและการถวายฎีกาขอพระราชทานความช่วยเหลือด้านแหล่งน้ำ

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรโครงการฝายทดน้ำร่องช้างและทรงเยี่ยมราษฎร ณ บริเวณฝายทดน้ำร่องช้าง ในเขตบ้านปิน ตำบลปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา เมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2524 และได้พระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับงานชลประทาน ดังนี้

“...ควรพิจารณาปรับปรุงฝายห้วยป่าสัก และฝายห้วยนกเค้า ของราษฎรที่ชำรุดแต่ยังสามารถใช้การได้ให้เป็นฝายทดน้ำอย่างถาวร เพื่อจัดหาน้ำให้ราษฎรใช้ทำการเพาะปลูกได้อย่างถาวรต่อไป...”

จากพระราชดำริดังกล่าว กรมชลประทานได้ดำเนินการสนองพระราชดำริในการก่อสร้างปรับปรุงฝายห้วยนกเค้าเพื่อให้ราษฎรได้น้ำใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร โดยใช้งบประมาณจากกปร. จำนวนเงิน 1,498,000 (หนึ่งล้านสี่แสนเก้าหมื่นแปดพันบาทถ้วน) การก่อสร้างปรับปรุงฝายห้วยนกเค้าได้ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2524 โดยหลังจากฝายก่อสร้างแล้วเสร็จได้มีการใช้งานอย่างต่อเนื่องอย่างยาวนานกว่า 30 ปี จนกระทั่งฝายมีสภาพเก่าและชำรุด ประกอบกับการเจริญเติบโตของชุมชนที่มีการขยายตัวของประชากรเพิ่มขึ้น และการขยายพื้นที่เพื่อทำเกษตรเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคและการทำเกษตรของคนในพื้นที่

ต่อมาในปี พ.ศ. 2558 นายหลั่น เบ็งเมือง และราษฎรบ้านสันทราย หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ได้มีหนังสือฎีกาขอพระราชทาน**โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยนกเค้า** เพื่อช่วยเหลือราษฎรที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำสำหรับทำการเกษตรเป็นประจำทุกปี เนื่องจากราษฎรในพื้นที่จะอาศัยน้ำฝนตามฤดูกาลและน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ประกอบกับฝายซึ่งทำหน้าที่ทดน้ำจากลำห้วยป่าสักและผันน้ำไปลงห้วยนกเค้ามีสภาพชำรุด มีตะกอนจำนวนมากทำให้เกิดการตื้นเขิน จึงไม่สามารถส่งน้ำเข้าสู่พื้นที่การเกษตรได้เต็มประสิทธิภาพ

ต่อมาเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2559 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับโครงการก่อสร้างทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้า พร้อมอาคารประกอบไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งโครงการก่อสร้างทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้มีลักษณะเป็นทำนบกั้นและอาคารประกอบ กรมชลประทานดำเนินการสนองพระราชดำริ และได้ดำเนินการขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่เขตป่าเพื่อเศรษฐกิจโซน E ป่าห้วยดอกเข็ม และป่าแม่อิงฝางชาวดำเนินการก่อสร้างโครงการทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา ในปี พ.ศ. 2562 และเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2563 นายพลกร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ผู้แทนพระองค์ได้เดินทางไปเปิดโครงการทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าฯ อย่างเป็นทางการ

2.4 ลักษณะโครงการทำนบกั้นน้ำหน้าคันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โครงการทำนบกั้นน้ำหน้าคันเนื่องมาจากพระราชดำริ ลักษณะโครงการเป็นการก่อสร้างทำนบกั้นน้ำกว้าง 6 เมตร สูง 8 เมตร ยาว 578 เมตร มีการปรับปรุงคลองผันน้ำร่องลึกและก่อสร้างฝายร่องขุยพร้อมระบบส่งน้ำเพื่อให้สามารถส่งน้ำไปยังทำนบกั้นน้ำหน้าคันได้ โดยมีระยะเวลาในการก่อสร้าง 10 เดือน โดย กปร. ให้การสนับสนุนงบประมาณปี พ.ศ. 2562 วงเงินทั้งสิ้น 29,618,000 บาท แก่กรมชลประทาน เพื่อดำเนินการก่อสร้างและก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2563 ความจุของอ่างที่ระดับน้ำเก็บกัก 119,560 ลูกบาศก์เมตร ส่งน้ำเพื่อการเกษตรในฤดูฝน ประมาณ 1,000 ไร่ และในฤดูแล้ง ประมาณ 200 ไร่ และยังเป็นแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคให้แก่ราษฎรตำบลบ้านกล้วย อำเภอดอกคำใต้ จำนวน 12 หมู่บ้าน 2,932 ครัวเรือน 8,451 คน

ตาราง แสดงรายละเอียดของข้อมูลโครงการทำนบกั้นน้ำหน้าคัน

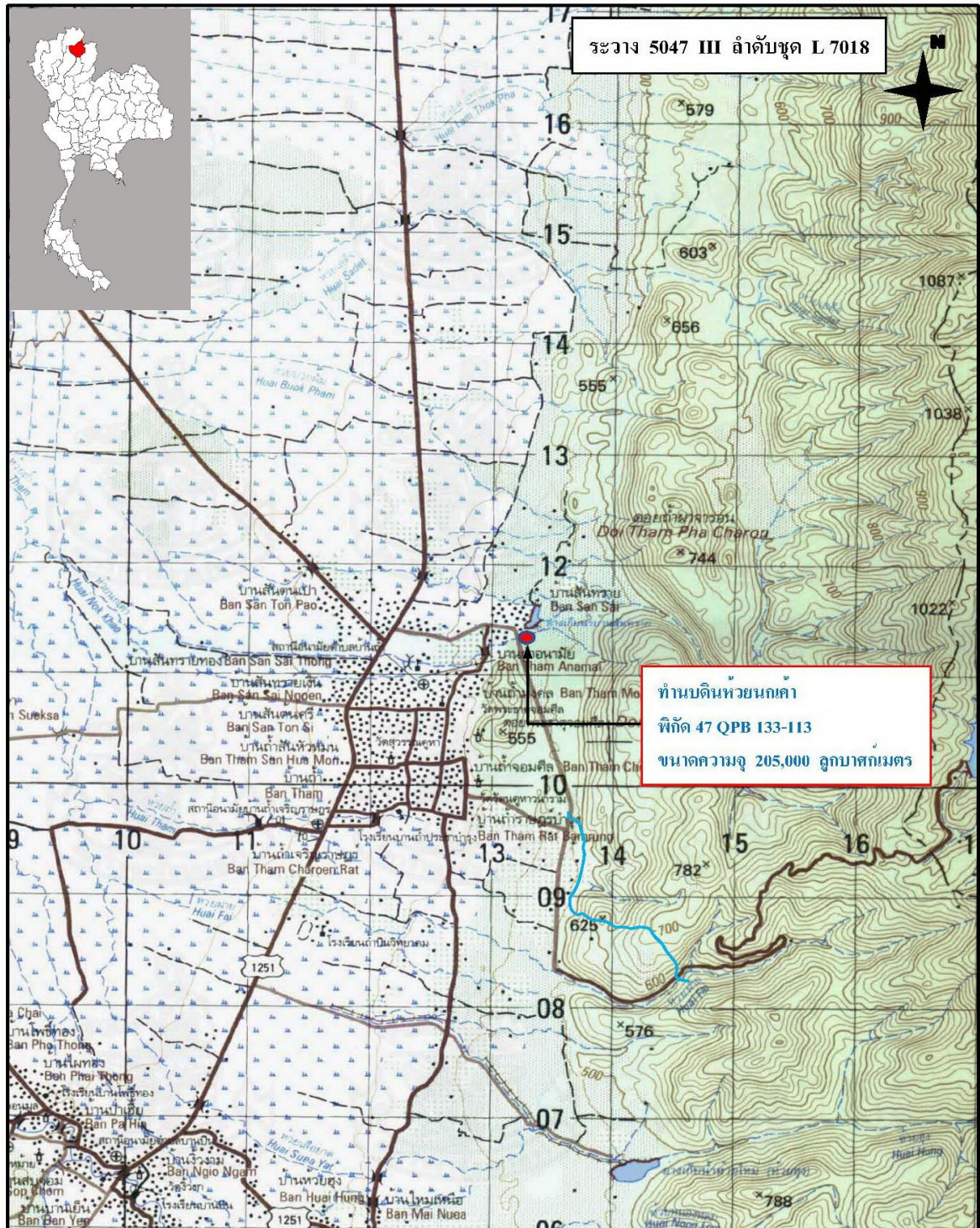
รายการ	ขนาดหรือปริมาณ	หน่วย
- ที่ตั้งห้วงงานในแผนที่ 1:50,000 พิกัด 47 QPB 133-113	-	-
- ระวาง 5047 III ลำดับชุด L7018	-	-
- พื้นที่รับน้ำฝน	1.12	กม. ²
- ปริมาณฝนตกเฉลี่ยตลอดปี	1,035	มม.
- ปริมาณน้ำไหลลงอ่างตลอดปี	210,000	ม. ³
- ขนาดของทำนบกั้นน้ำ ยาว	578.00	ม.
- ขนาดของทำนบกั้นน้ำ สูงสุด	8.00	ม.
- ขนาดหลังคันทำนบกั้นน้ำ กว้าง	6.00	ม.
- ระดับสันทำนบกั้นน้ำ	+450.000	ม.(ร.ท.ก.)
- ระดับน้ำสูงสุด	+449.000	ม.(ร.ท.ก.)
- ระดับน้ำเก็บกัก	+448.000	ม.(ร.ท.ก.)
- ระดับน้ำต่ำสุด	+442.500	ม.(ร.ท.ก.)
- ความจุของอ่างเก็บน้ำที่ระดับน้ำสูงสุด	173,450	ม. ³
- ความจุของอ่างเก็บน้ำที่ระดับน้ำเก็บกัก	119,560	ม. ³
- ปริมาณน้ำใช้การ	113,540	ม. ³
- พื้นที่ผิวน้ำที่ระดับน้ำสูงสุด	53,890	ม. ³
- ขนาดของทำนบกั้นน้ำปิดช่องเขาต่ำ ยาว	111,000	ม.

ตาราง (ต่อ) แสดงรายละเอียดของข้อมูลโครงการทำนบกั้นน้ำหน้าคันไถ

รายการ	ขนาดหรือปริมาณ	หน่วย
- ขนาดของทำนบกั้นน้ำหน้าคันไถ สูงสุด	5.00	ม.
- ขนาดของทำนบกั้นน้ำหน้าคันไถ กว้าง	6.00	ม.
- ทางระบายน้ำแบบรางเท (เส้นทางระบายน้ำกว้าง 6.00 ม.) รางเทกว้าง	4.00	ม.
- ปริมาณน้ำที่ไหลผ่านทางระบายน้ำหน้าคันไถ	5.00	ม. ³ /วินาที
- ท่อส่งน้ำฝังชายขนาด ϕ 0.50 ม. ยาว 62.00 ม. สามารถส่งน้ำ ได้สูงสุด	0.84	ม. ³ /วินาที
- ช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูก	850	ไร่
องค์กรผู้ใช้น้ำชลประทาน		
- กลุ่มบริหาร	1	กลุ่ม
- กลุ่มพื้นฐาน	2	กลุ่ม

โครงการทำนบดินห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
บ้านสนทราย หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
มาตราส่วน 1:50,000

รายชื่อคณะกรรมการกลุ่มบริหารผู้ใช้น้ำโครงการทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1) นายสมเพชร	เป็งเมือง	ประธาน (ลูกชายของนายหลั่น เป็งเมือง ผู้ถวายฎีกาฯ)
2) นายมานัส	ใหม่คำ	รองประธาน
3) นายสวัสดิ์	นักเทศก์	เหรัญญิก
4) นายสมเพชร	หวลคิด	กรรมการ
5) นายเชน	ทาจิณะ	กรรมการ
6) นายมานพ	อุณอากาศ	กรรมการ
7) นายคะนอง	ไชยวุฒิ	กรรมการ
8) นายสุข	ไชยสาร	กรรมการ
9) นายกฤตเมษ	พุทธสอน	กรรมการ
10) นายสมนึก	ศรีวงศ์	กรรมการ
11) นายไชยยา	อินทมาศ	กรรมการ
12) นายจันทร์	ศรีวงศ์	กรรมการ
13) นายศราวุฒิ	ไชยวุฒิ	กรรมการ

จำนวนผู้ใช้น้ำและพื้นที่รับประโยชน์จากโครงการทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ลำดับที่	ชื่อแหล่งน้ำ	จำนวนที่ได้รับประโยชน์		หมายเหตุ
		ครัวเรือน	เนื้อที่ (ไร่)	
1.	ลำเหมืองห้วยนกเค้า	58	387	กลุ่มพื้นฐาน ที่อยู่ในเขตหมู่ที่ 3, 5, 7, 8, 11 และ 12
2.	ลำเหมืองกลาง	42	245	

2.5 สภาพพื้นที่โครงการทำนบกั้นดินห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สภาพพื้นที่ก่อนดำเนินการก่อสร้างโครงการทำนบกั้นดินห้วยนกเค้าฯ

เจ้าหน้าที่จากสำนักงาน กปร. กรมชลประทาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ และประชาชน
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพิจารณาความเหมาะสม
ก่อนดำเนินการก่อสร้างโครงการฯ

ภาพระหว่างดำเนินการก่อสร้างโครงการทำนบกั้นดินห้วยนกเค้าฯ

สภาพพื้นที่เมื่อดำเนินการก่อสร้างโครงการทำนบกั้นดินฯ แล้วเสร็จ

ภาพโครงการทำนบกั้นดินห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สร้างเสร็จ (ปี พ.ศ.2563) (ภาพซ้าย) และ ปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2566) (ภาพขวา)

2.6 การใช้ประโยชน์โครงการฯ

โครงการทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำรินับเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญ นอกจากจะใช้น้ำเพื่อการเกษตรแล้ว ยังเป็นแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคให้แก่ราษฎรตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จำนวน 12 หมู่บ้าน 2,932 ครัวเรือน 8,451 คน ปัจจุบันราษฎรตำบลบ้านถ้ำ มีน้ำสำหรับการเกษตรได้ตลอดทั้งปี และได้ใช้ประโยชน์จากแปลงเกษตรได้เต็มศักยภาพของพื้นที่ เช่น พื้นที่ 1 แปลง 10 ไร่ แบ่งเป็นปลูกข้าวดอก 2 ไร่ ปลูกข้าว กข.6 หรือข้าวหอมมะลิ 105 จำนวน 8 ไร่ ข้าวดอกจะมีระยะเวลาการเก็บเกี่ยวเร็วกว่าข้าวชนิดอื่นเมื่อเก็บเกี่ยวข้าวดอกไว้เพื่อบริโภคแล้วก็ใช้พื้นที่นั้นปลูกกระเทียมเพื่อจำหน่าย และเมื่อถึงเวลาเก็บเกี่ยวข้าว กข.6 หรือข้าวหอมมะลิ 105 ก็จะนำพื้นที่นั้นมาปลูกข้าวโพดหมุนเวียนเช่นนี้ตลอดทั้งปี การมีน้ำเพียงพอต่อความต้องการทำให้ราษฎรตำบลบ้านถ้ำมีน้ำ มีข้าว สำหรับบริโภค และมีรายได้ทั้งปี ส่งผลให้ราษฎรตำบลบ้านถ้ำมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมา

2.7 การบริหารจัดการน้ำ

เนื่องจากโครงการทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริเริ่มดำเนินการก่อสร้างในปี พ.ศ. 2562 และดำเนินการสร้างเสร็จในปี พ.ศ. 2563 โดยวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2563 นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี เป็นผู้แทนพระองค์เดินทางไปเปิดโครงการทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าฯ อย่างเป็นทางการ และโครงการทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าฯ สามารถใช้งานได้อย่างเต็มศักยภาพในปี พ.ศ. 2566 เนื่องจากต้องรอเก็บกักปริมาณน้ำให้เต็มความจุอ่างเพื่อสามารถส่งน้ำสู่ลำห้วยผ่านฝายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเปิดใช้น้ำ **ครั้งแรก** เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2566 เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่เพาะปลูกกระเทียม ฟักทอง และพืชไร่ต่าง ๆ และ **ครั้งที่สอง** เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2566 เพื่อช่วยภัยแล้งให้กับกลุ่มเกษตรกรที่เลี้ยงสัตว์

แต่อย่างไรก็ดี ระบบการส่งน้ำไปสู่พื้นที่เกษตรกรซึ่งเป็นระบบเก่าก่อสร้างไว้นานแล้ว โดยชลประทานพะเยาร่วมกับเทศบาลตำบลบ้านถ้ำ ยังต้องมีการปรับปรุงระบบและฝายชะลอน้ำในจุดต่าง ๆ ที่เป็นเส้นทางผ่านของน้ำที่มาจากโครงการทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าฯ ซึ่งจากการสำรวจพื้นที่พบว่า ระบบและฝายชะลอน้ำในหลาย ๆ จุด มีสภาพชำรุดเสียหาย ตื้นเขิน หรือมีวัชพืชปกคลุมเส้นทางไหลผ่านของน้ำอยู่หลายช่วง ซึ่งเป็นอุปสรรคและสาเหตุให้การไหลของน้ำไม่สะดวกหรือเกิดการสูญเสียน้ำระหว่างทาง

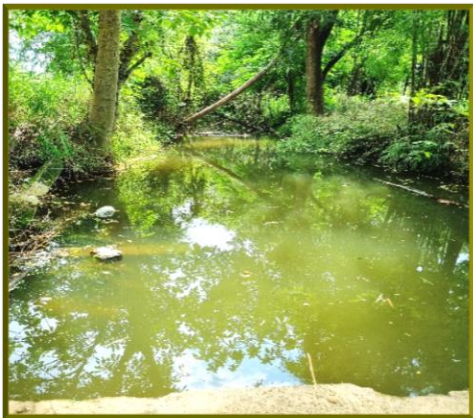

สภาพเส้นทางที่น้ำไหลผ่าน

เส้นทางน้ำที่ไหลมาจากโครงการทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าฯ ผ่านฝายห้วยนกเค้าในปัจจุบัน
ซึ่งมีสภาพชำรุดมีต้นไม้ปกคลุมและมีตะกอนดินทับถม

เส้นทางน้ำที่ไหลผ่านฝายธรรมชาติที่ราษฎรทำขึ้นเองเพื่อชะลอน้ำและยกระดับน้ำ
เพื่อให้เข้าสู่พื้นที่เกษตรของตนเอง ปัจจุบันฝายส่วนใหญ่ที่ราษฎรสร้างมีสภาพชำรุดเสียหาย
และมีตะกอนดินทับถมเป็นจำนวนมาก

บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การติดตามผลโครงการทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ประกอบด้วย การประชุมรับฟังบรรยายสรุปผลการดำเนินโครงการฯ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ และสัมภาษณ์ประชาชน เกษตรกร ผู้นำชุมชน กลุ่มผู้ใช้น้ำ และผู้รับประโยชน์จากโครงการฯ โดยผลจากแบบสำรวจ มีดังนี้

3.1 ข้อมูลจากแบบสำรวจเจ้าหน้าที่

1. ข้อมูลทั่วไป

จากการศึกษาข้อมูลจากแบบสำรวจเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานโครงการทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวนทั้งหมด 4 ราย แบ่งผู้ตอบเป็นเพศชายทั้งหมด มีอายุ 37 ปี จำนวน 2 คน อายุ 55 ปี จำนวน 1 คน และ 60 ปี จำนวน 1 คน ทำหน้าที่ในตำแหน่งนายช่างชลประทานอาวุโส จำนวน 2 คน วิศวกรชลประทานชำนาญการ ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าโครงการทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 1 คน และวิศวกรชลประทานปฏิบัติการ จำนวน 1 คน โดยมีการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการชลประทานจังหวัดพะเยามาเป็นระยะเวลาประมาณ 30 ปี จำนวน 1 คน ปฏิบัติหน้าที่เป็นเวลา 4 ปี 2 เดือน จำนวน 1 คน ปฏิบัติหน้าที่ 3 ปี 7 เดือน จำนวน 1 คน และปฏิบัติหน้าที่ 3 ปี จำนวน 1 คน

2. ข้อมูลการดำเนินงานโครงการฯ สรุปดังนี้

โครงการทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งอยู่ที่หมู่บ้านสันทราย หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา เป็นโครงการประเภททำนบกั้นน้ำ ซึ่งเริ่มดำเนินการเมื่อปี พ.ศ. 2562 และก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ. 2563 โดยใช้บ ปร. ดำเนินการก่อสร้าง จำนวน 29,618,000 บาท (ยี่สิบเก้าล้านหกแสนหนึ่งหมื่นแปดพันบาทถ้วน) ในการดำเนินงานก่อสร้างโครงการฯ เป็นไปตามแผน ไม่มีปัญหาอุปสรรคในระหว่างการก่อสร้างโครงการฯ ผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการโครงการทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริในปัจจุบัน คือ นายณพคุณ ตูลยาทิพย์ ตำแหน่งวิศวกรชลประทานชำนาญการ ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าโครงการทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เมืองครผู้ใช้น้ำ 3 กลุ่ม จำแนกเป็นกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน (IWUG)¹ 1 กลุ่ม และกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน (พื้นฐาน) (WUG)² 2 กลุ่ม มีจำนวนสมาชิกรวม 151 คน พื้นที่ส่งน้ำรวม 1,100 ไร่

การทำเกษตรก่อนที่มีโครงการฯ สามารถใช้น้ำในช่วงฤดูฝนเท่านั้น โดยมีพื้นที่เกษตรแยกเป็นประเภท ดังนี้

- ✿ พื้นที่ปลูกข้าว ในช่วงฤดูฝน จำนวน 300 ไร่
- ✿ พื้นที่ปลูกพืชสวน ในช่วงฤดูฝน จำนวน 50 ไร่
- ✿ พื้นที่ปลูกพืชไร่ ในช่วงฤดูฝน จำนวน 20 ไร่
- ✿ พื้นที่ปลูกพืชผักสวนครัว ในช่วงฤดูฝน จำนวน 5 ไร่

รวมพื้นที่การเพาะปลูกในฤดูฝน จำนวน 375 ไร่ ครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์จากการเพาะปลูกในฤดูฝน จำนวน 100 ครัวเรือน นอกจากภาคการเพาะปลูกแล้ว สามารถใช้ในการเพาะเลี้ยงปศุสัตว์ จำนวน 20 ครัวเรือน และใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่ได้รับจากโครงการฯ มีดังนี้

ช่วยสนับสนุนน้ำใช้ในพื้นที่การเกษตร ทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้ง ดังต่อไปนี้

- ✿ พื้นที่ปลูกข้าว ในช่วงฤดูฝน จำนวน 600 ไร่ ช่วงฤดูแล้ง จำนวน 200 ไร่
- ✿ พื้นที่ปลูกพืชสวน ในช่วงฤดูฝน จำนวน 100 ไร่ ช่วงฤดูแล้ง จำนวน 50 ไร่
- ✿ พื้นที่ปลูกพืชไร่ ในช่วงฤดูฝน จำนวน 100 ไร่ ช่วงฤดูแล้ง จำนวน 50 ไร่
- ✿ พื้นที่ปลูกพืชผักสวนครัว ในช่วงฤดูฝน จำนวน 50 ไร่ ฤดูแล้ง จำนวน 10 ไร่

รวมพื้นที่การเกษตรในหน้าฝน จำนวน 850 ไร่ ฤดูแล้ง จำนวน 310 ไร่ นอกจากนี้ยังมีการใช้น้ำในการเลี้ยงสัตว์ใหญ่ (โคและกระบือ) จำนวน 50 ตัว และมีการใช้ประโยชน์จากโครงการทำนบกั้นน้ำ เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว

การบริหารจัดการน้ำของโครงการฯ เจ้าหน้าที่ผู้ตอบแบบสำรวจทุกคน ตอบว่ากลุ่มผู้ใช้น้ำมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ

ระดับความเข้มแข็งและความสามารถในการบริหารจัดการน้ำของกลุ่มผู้ใช้น้ำ เจ้าหน้าที่จำนวน 3 คน จากจำนวน 4 คน ตอบว่าระดับความเข้มแข็งและความสามารถในการบริหารจัดการน้ำของกลุ่มผู้ใช้น้ำอยู่ระดับสูง และมีเจ้าหน้าที่ 1 คน ที่ไม่ตอบคำถามข้อนี้

---

¹ Integrated Water Users Group (IWUG) คือ องค์กรผู้ใช้น้ำชลประทานที่มีขอบเขตพื้นที่องค์กรฯ ครอบคลุมพื้นที่คลองส่งน้ำสายใหญ่/คลองซอย/คลองแยกซอย/โซนส่งน้ำ 1 โซน หรืออาจครอบคลุมพื้นที่ทั้งโครงการชลประทาน แต่มากที่สุดไม่ควรเกิน 20,000 ไร่ ต่อหนึ่งองค์กรฯ โดยโครงสร้างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน ประกอบด้วย กลุ่มพื้นฐานหลายกลุ่มที่ใช้น้ำจากแหล่งน้ำหรือคลองสายเดียวกัน มีการบริหารในรูปแบบกรรมการที่เลือกมาจากสมาชิกผู้ใช้น้ำ เพื่อจัดการน้ำจากแหล่งน้ำ/คลองส่งน้ำสายใหญ่/คลองซอย/คลองแยกซอย/โซนส่งน้ำ รวมทั้งในระดับศูนย์น้ำ

² Water Users Group (WUG) คือ องค์กรผู้ใช้น้ำชลประทานที่มีขอบเขตพื้นที่องค์กรฯ ครอบคลุมพื้นที่แฉ่งส่งน้ำ 1 แฉ่ง หรือคูน้ำ 1 สาย โครงสร้างองค์กรฯ ประกอบด้วย หัวหน้ากลุ่ม 1 คน (อาจมีผู้ช่วยตามความจำเป็น) และสมาชิกผู้ใช้น้ำโดยพื้นที่หนึ่งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ไม่ควรเกิน 1,000 ไร่

บทบาทในการดูแลบำรุงรักษาและบริหารจัดการน้ำของโครงการฯ แบ่งได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่ตอบบทบาทในการดูแลบำรุงรักษาและบริหารจัดการน้ำของโครงการฯ พบว่า ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ต่อกลุ่มผู้ใช้น้ำ ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ต่อเกษตรกรหรือประชาชนผู้ใช้น้ำ และค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ต่อหน่วยราชการผู้รับผิดชอบโครงการฯ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83

ดังแสดงตามตาราง ดังนี้

หน่วยงานหรือองค์กร	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1. กลุ่มผู้ใช้น้ำ	4	มาก
2. เกษตรกรหรือประชาชนผู้ใช้น้ำ	3.5	มาก
3. หน่วยราชการผู้รับผิดชอบโครงการฯ	4	มาก
รวม	3.83	มาก

3. ผลลัพธ์การดำเนินงานโครงการฯ

โครงการฯ ได้ทำให้เกิดประโยชน์ด้านต่าง ๆ เจ้าหน้าที่สามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ ดังนี้คือ เจ้าหน้าที่ผู้ตอบแบบสำรวจทุกคน (4 คน) ตอบไปในทิศทางเดียวกันว่าโครงการฯ ทำให้เกิดประโยชน์ในเรื่องของการมีน้ำใช้ในการเพาะปลูก และเลี้ยงสัตว์ โดยมีเจ้าหน้าที่ จำนวน 3 คน ตอบว่าช่วยแก้ไขปัญหาภัยแล้ง และมีเจ้าหน้าที่ จำนวน 2 คน ตอบว่าใช้ประโยชน์ในการป้องกันน้ำท่วม

ลักษณะการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ เจ้าหน้าที่ จำนวน 3 คน ตอบว่าสามารถใช้ประโยชน์ต่อเนื่องตั้งแต่โครงการฯ แล้วเสร็จ และมีเจ้าหน้าที่ จำนวน 1 คน ไม่ตอบคำถามนี้

นอกจากนี้ โครงการฯ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ โดยเจ้าหน้าที่ผู้ตอบแบบสำรวจทุกคนตอบว่าทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง คือทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สิ่งแวดล้อมดีขึ้น และทำให้ชุมชนหรือกลุ่มเข้มแข็งขึ้น สำหรับเรื่องการใช้ประโยชน์และการบริหารจัดการโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าฯ ในระยะเวลาที่ผ่านมาไม่มีปัญหาใด ๆ

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานโครงการ

เรื่องปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการฯ เจ้าหน้าที่ผู้ตอบแบบสำรวจทั้งหมด ตอบว่าไม่มีปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานโครงการฯ

เรื่องแผนการดำเนินงานพัฒนาต่อยอดโครงการฯ ในอนาคต เจ้าหน้าที่ผู้ตอบแบบสำรวจ ตอบว่า มีแผนการพัฒนาระบบส่งน้ำพร้อมอาคารประกอบ (ระบบส่งน้ำสายลำเหมืองกลาง) (ฝ่ายห้วยนกเค้า)

เรื่องข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการฯ เจ้าหน้าที่ผู้ตอบแบบสำรวจ ตอบว่า ควรมีระบบส่งน้ำในลักษณะของคลองลาดคอนกรีต ซึ่งจะลดการสูญเสีย และทำให้ผู้ใช้น้ำสามารถใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

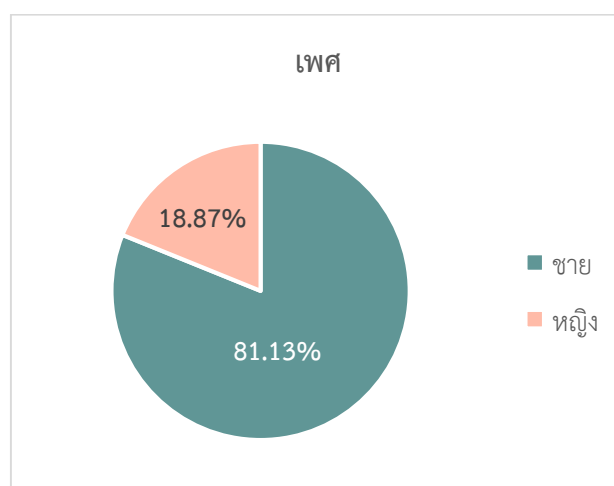
3.2 ข้อมูลแบบสำรวจภาคประชาชน

จากการสำรวจข้อมูลจากประชากรผู้รับประโยชน์จากโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าฯ จำนวน 53 ตัวอย่าง พบข้อมูลในแต่ละด้าน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 3.1 เพศของผู้ตอบแบบสำรวจ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
1. ชาย	43	81.13
2. หญิง	10	18.87
รวม	53	100.00

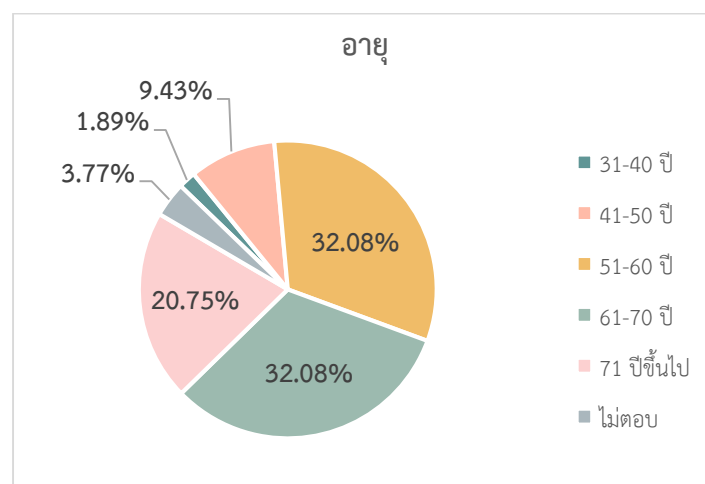
ภาพที่ 3.1 เพศของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.1 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 81.13 และเพศหญิงจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 18.87 ดังภาพที่ 3.1

ตารางที่ 3.2 อายุของผู้ตอบแบบสำรวจ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
1. 31-40 ปี	1	1.89
2. 41-50 ปี	5	9.43
3. 51-60 ปี	17	32.08
4. 61-70 ปี	17	32.08
5. 71 ปีขึ้นไป	11	20.75
6. ไม่ตอบ	2	3.77
รวม	53	100.00

อายุมากที่สุด 78 ปี น้อยที่สุด 39 ปี และอายุเฉลี่ย 59 ปี

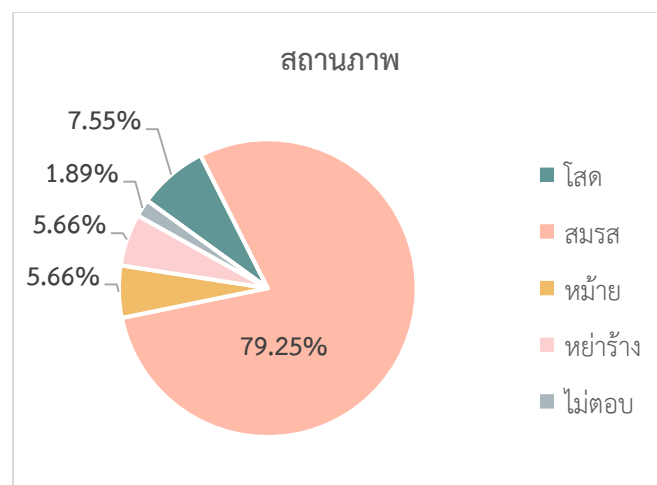

ภาพที่ 3.2 ช่วงอายุของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.2 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 51-60 ปี และ 61-70 ปี มีสัดส่วนที่เท่ากัน คือ ช่วงละจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 32.08 รองลงมาคืออายุตั้งแต่ 71 ปีขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 20.75 และอยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.89 โดยอายุเฉลี่ยของผู้ตอบสำรวจคือ 59 ปี อายุมากที่สุด คือ 78 ปี และอายุน้อยสุดคือ 39 ปี ดังภาพที่ 3.2

ตารางที่ 3.3 สถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. โสด	4	7.55
2. สมรส	42	79.25
3. หม้าย	3	5.66
4. หย่าร้าง	3	5.66
5. ไม่ตอบ	1	1.89
รวม	53	100.00

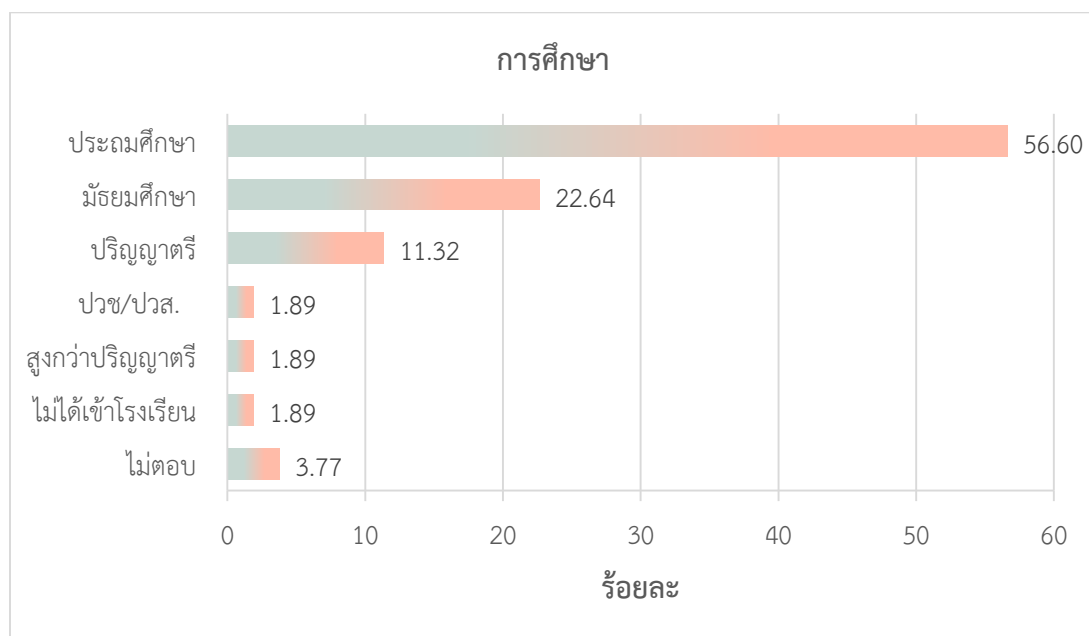

ภาพที่ 3.3 สถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.3 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่มีสถานภาพทางครอบครัวคือสมรสแล้ว จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 79.25 รองลงมามีสถานภาพโสด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 7.55 เป็นหม้ายและหย่าร้าง มีสัดส่วนเท่ากัน คือ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 5.66 ดังภาพที่ 3.3

ตารางที่ 3.4 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ประถมศึกษา	30	56.60
2. มัธยมศึกษา	12	22.64
3. ปวช. หรือ ปวส.	1	1.89
4.ปริญญาตรี	6	11.32
5. สูงกว่าปริญญาตรี	1	1.89
6. ไม่ได้เข้าโรงเรียน	1	1.89
7. ไม่ตอบ	2	3.77
รวม	53	100.00

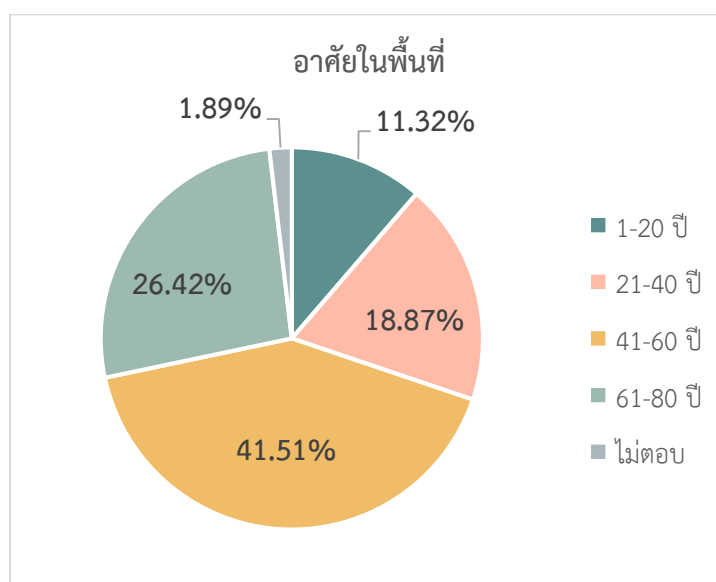
ภาพที่ 3.4 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากตารางที่ 3.4 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ที่ระดับประถมศึกษา จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 56.60 รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 22.64 และปริญญาตรี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 11.32 ดังภาพที่ 3.4

ตารางที่ 3.5 ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ของผู้ตอบแบบสำรวจ

ระยะเวลา	จำนวน	ร้อยละ
1. 1-20 ปี	6	11.32
2. 21-40 ปี	10	18.87
3. 41-60 ปี	22	41.51
4. 61-80 ปี	14	26.42
5. ไม่ตอบ	1	1.89
รวม	53	100.00

ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่มากที่สุด 78 ปี น้อยที่สุด 10 ปี และเฉลี่ย 50 ปี

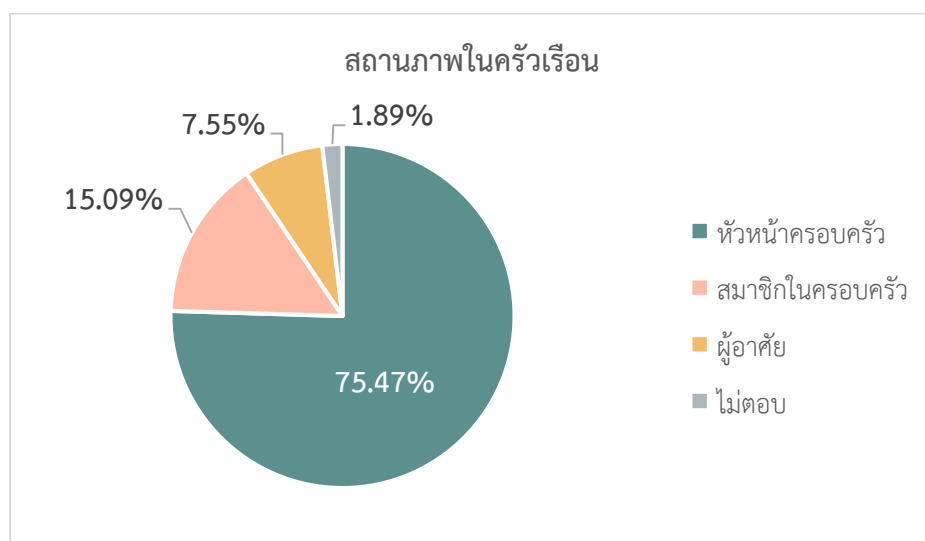
ภาพที่ 3.5 ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.5 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นระยะเวลาระหว่าง 41-60 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 41.51 รองลงมาอาศัยอยู่ในพื้นที่ 61-80 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 26.42 และอาศัยอยู่ในพื้นที่ 21-40 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 18.87 โดยผู้ตอบแบบสำรวจที่มีระยะเวลาอาศัยในพื้นที่มากที่สุด คือ 78 ปี และน้อยที่สุด 10 ปี หากคิดโดยเฉลี่ยแล้ว ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 50 ปี ดังภาพที่ 3.5

ตารางที่ 3.6 สถานภาพในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

สถานะภาพในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
1. หัวหน้าครอบครัว	40	75.47
2. สมาชิกในครอบครัว	8	15.09
3. ผู้อาศัย	4	7.55
4. ไม่ตอบ	1	1.89
รวม	53	100.00

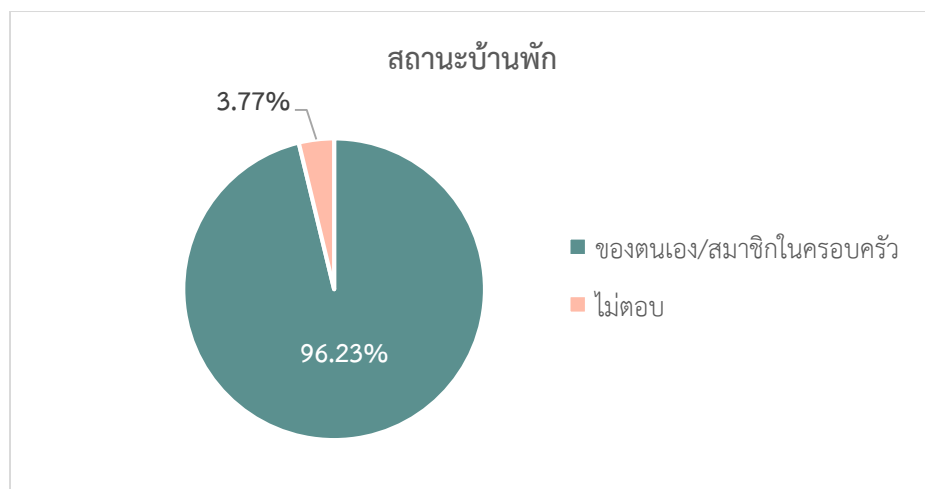

ภาพที่ 3.6 สถานภาพในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.6 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่มีสถานภาพในครัวเรือนเป็นหัวหน้าครอบครัว จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 75.47 รองลงมาคือเป็นสมาชิกในครอบครัว จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 15.09 และเป็นผู้อยู่อาศัยมีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 7.55 ดังภาพที่ 3.6

ตารางที่ 3.7 สถานะบ้านพักอาศัยของผู้ตอบแบบสำรวจ

บ้านพักอาศัย	จำนวน	ร้อยละ
1. ของตนเองหรือสมาชิกในครอบครัว	51	96.23
2. เช่าผู้อื่น	-	-
3. ไม่ตอบ	2	3.77
รวม	51	100.00

ภาพที่ 3.7 สถานะบ้านพักอาศัยของผู้ตอบแบบสำรวจ

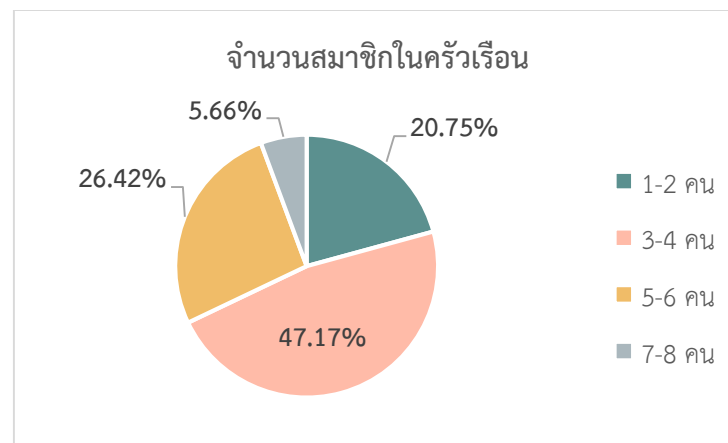
จากตารางที่ 3.7 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่มีบ้านพักอาศัยเป็นของตนเองหรือของสมาชิกในครอบครัว จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 96.23 และมีผู้ไม่ตอบ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.77 ดังภาพที่ 3.7

ตารางที่ 3.8 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

จำนวนสมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
1. 1-2 คน	11	20.75
2. 3-4 คน	25	47.17
3. 5-6 คน	14	26.42
4. 7-8 คน	3	5.66
รวม	53	100.00

จำนวนผู้อยู่อาศัยในครัวเรือน มากที่สุด 8 คน/ครัวเรือน น้อยที่สุด 1 คน/ครัวเรือน และเฉลี่ย 4 คน/ครัวเรือน

ภาพที่ 3.8 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.8 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่มีสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 3-4 คน โดยมีผู้ตอบจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 47.17 รองลงมาคือ มีสมาชิกจำนวน 5-6 คน มีผู้ตอบ 14 คน คิดเป็นร้อยละ 26.42 และมีสมาชิกจำนวน 1-2 คน มีผู้ตอบจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 20.75 โดยมีจำนวนผู้อยู่อาศัยในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน/ครัวเรือน มากที่สุด 8 คน/ครัวเรือน และน้อยที่สุด 1 คน/ครัวเรือน ดังภาพที่ 3.8

ตารางที่ 3.9 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นผู้ทำงานของผู้ตอบแบบสำรวจ

จำนวนตัวอย่าง = 53

จำนวนสมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
1. สมาชิก 1 คน	9	16.98
2. สมาชิก 2 คน	24	45.28
3. สมาชิก 3 คน	11	20.75
4. สมาชิก 4 คน	6	11.32
5. สมาชิก 5 คน	2	3.77
6. สมาชิก 6 คน	1	1.89
รวม	53	100.00

จำนวนผู้อยู่อาศัยในครัวเรือนที่เป็นผู้ทำงานโดยเฉลี่ย 2 คน

การประกอบอาชีพของผู้ที่ทำงาน		
1. ในภาคเกษตร	49	61.25
2. นอกภาคเกษตร	31	38.75
รวมจำนวนคำตอบ	80	100.00

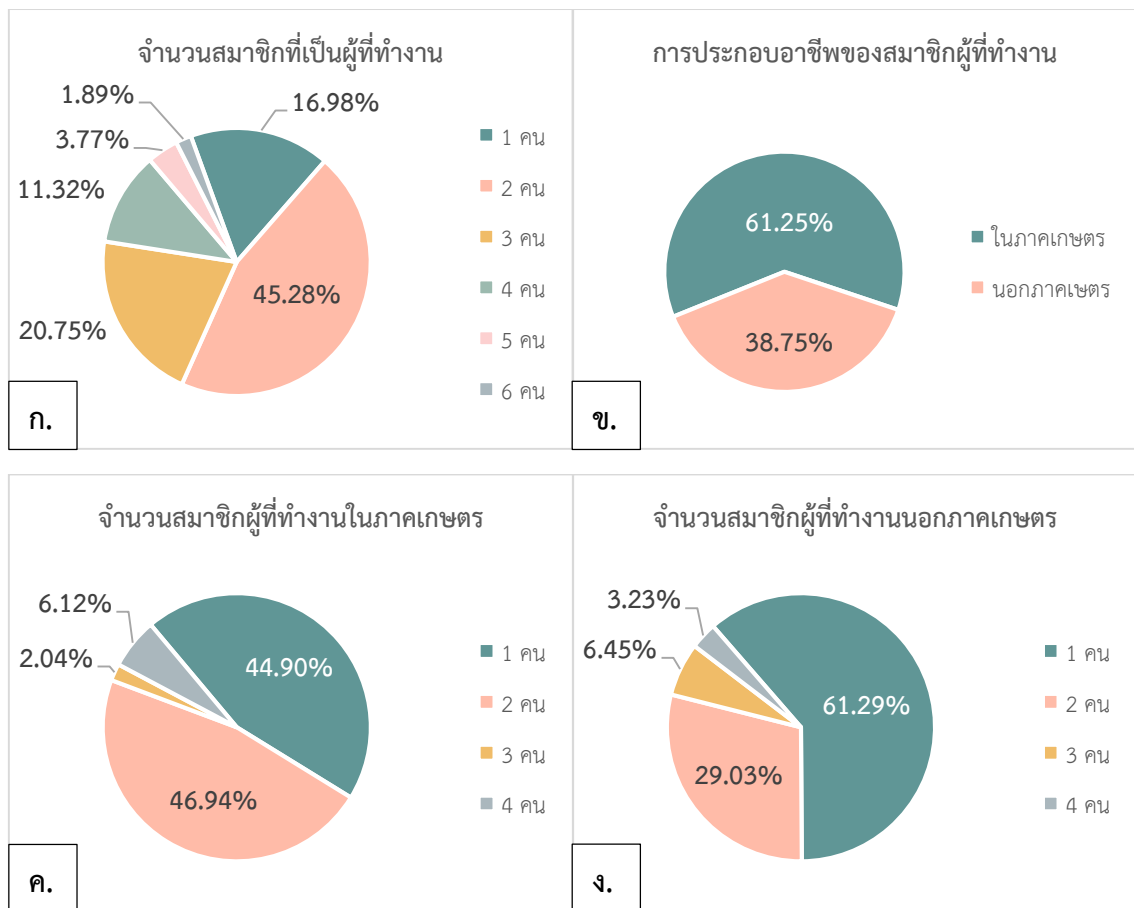
จำนวนสมาชิกทำงานในภาคเกษตร		
1. สมาชิก 1 คน	22	44.90
2. สมาชิก 2 คน	23	46.94
3. สมาชิก 3 คน	1	2.04
4. สมาชิก 4 คน	3	6.12
รวม	49	100.00

จำนวนผู้อยู่อาศัยในครัวเรือนที่เป็นผู้ทำงานในภาคเกษตรโดยเฉลี่ย 2 คน

จำนวนสมาชิกที่ทำงานนอกภาคเกษตร		
1. สมาชิก 1 คน	19	61.29
2. สมาชิก 2 คน	9	29.03
3. สมาชิก 3 คน	2	6.45
4. สมาชิก 4 คน	1	3.23
รวม	31	100.00

จำนวนผู้อยู่อาศัยในครัวเรือนที่เป็นผู้ทำงานนอกภาคเกษตรโดยเฉลี่ย 1 คน

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ภาพที่ 3.9 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นผู้ทำงานของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.9 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 45.28 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นผู้ทำงาน จำนวน 2 คน รองลงมา มีสมาชิก จำนวน 3 คน มีผู้ตอบ 11 คน คิดเป็นร้อยละ 20.75 และมีสมาชิก จำนวน 1 คน มีผู้ตอบ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 16.98 โดยมีจำนวนสมาชิกที่เป็นผู้ทำงานและอาศัยอยู่ในครัวเรือนเฉลี่ยมี จำนวน 2 คน ดังภาพที่ 3.9 ก.

การประกอบอาชีพของสมาชิก ที่ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ โดยรวมแล้วมีผู้ตอบทั้งหมด 80 คำตอบ จากผลการสำรวจสรุปได้ว่า ส่วนใหญ่มีผู้ทำงานในภาคเกษตร จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 61.25 และผู้ทำงานนอกภาคเกษตร จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 38.75 ดังภาพที่ 3.9 ข. สำหรับผู้ทำงานในภาคเกษตรนั้น ส่วนใหญ่มีสมาชิกในครัวเรือนผู้ทำงานในภาคเกษตร จำนวน 1-2 คน ตอบในสัดส่วนใกล้เคียงกันคือมี จำนวน 23 คน และ 22 คน คิดเป็นร้อยละ 46.94 และ 44.90 ตามลำดับ และมีสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 4 คน ทำงานในภาคเกษตร มีผู้ตอบ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.12 คิดโดยเฉลี่ยแล้ว มีจำนวนผู้อยู่อาศัยในครัวเรือนที่ทำงานในภาคเกษตร จำนวน 2 คน ดังภาพที่ 3.9 ค.

ส่วนผู้ที่ประกอบอาชีพนอกภาคเกษตร จำนวน 31 คน โดยส่วนใหญ่จะมีสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 1 คน ที่ประกอบอาชีพนอกภาคเกษตร โดยมีผู้ตอบ 19 คน คิดเป็นร้อยละ 61.29 รองลงมา มีสมาชิกทำงานนอกภาคเกษตร จำนวน 2 คน มีผู้ตอบ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 29.03 และสมาชิกจำนวน 3-4 คน ที่ทำงานนอกภาคเกษตร มีผู้ตอบ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 9.68 โดยเฉลี่ยแล้วมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนผู้ทำงานนอกภาคเกษตร จำนวน 1 คน ดังภาพที่ 3.9 ง.

ตารางที่ 3.10 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นผู้ที่ไม่ได้ทำงาน

จำนวนตัวอย่าง = 53

จำนวนสมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
1. จำนวน 1 คน	17	43.59
2. จำนวน 2 คน	12	30.77
3. จำนวน 3 คน	7	17.95
4. จำนวน 4 คน	3	7.69
รวมจำนวนคำตอบ	39	100.00

จำนวนผู้อยู่อาศัยในครัวเรือนที่เป็นผู้ที่ไม่ได้ทำงานโดยเฉลี่ย 1 คน

สมาชิกผู้ที่ไม่ได้ทำงาน		
1. อยู่ในวัยเรียน (3 ปีขึ้นไป)	26	52.00
2. อื่น ๆ ได้แก่ คนชรา พิการ ป่วย ว่างงาน และเด็กเล็ก (อายุ 0-3 ปี)	24	48.00
รวมจำนวนคำตอบ	50	100.00

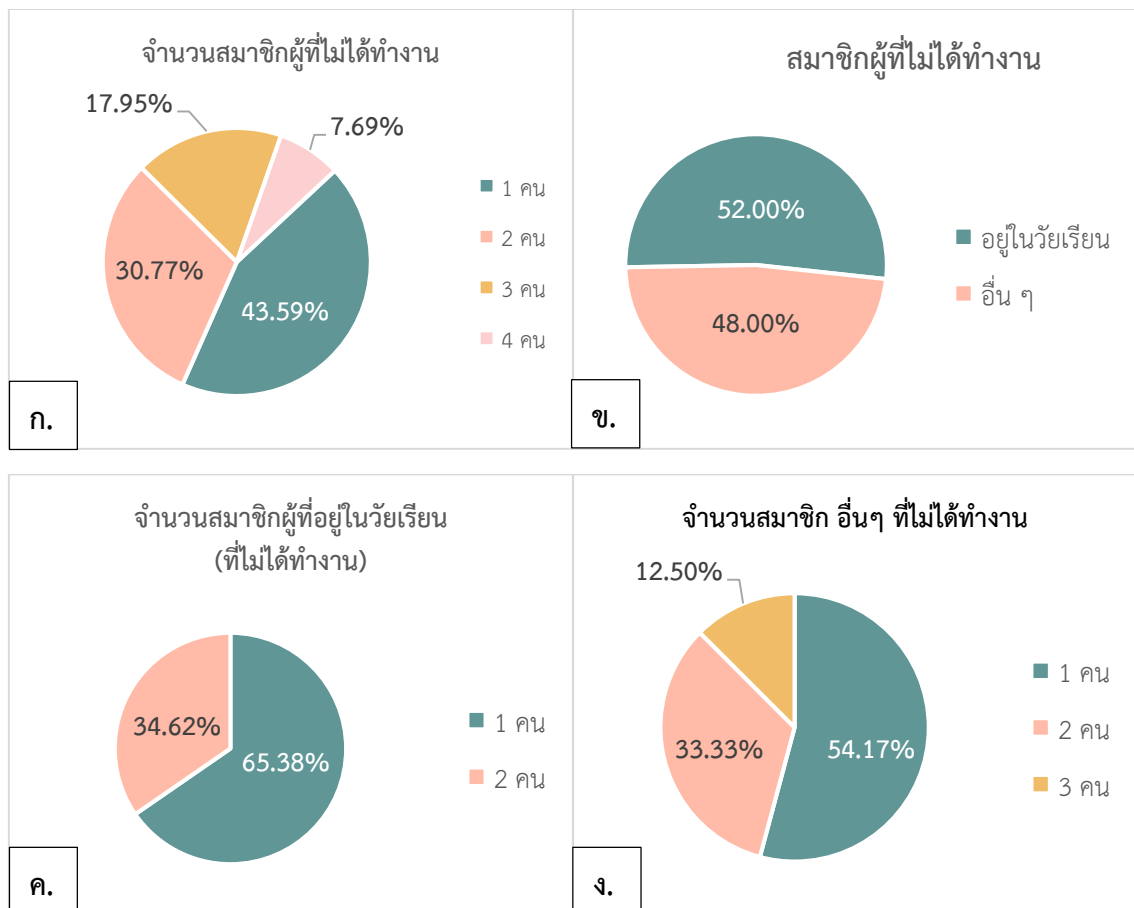
จำนวนสมาชิกที่อยู่ในวัยเรียน (3 ปีขึ้นไป)		
1. จำนวน 1 คน	17	65.38
2. จำนวน 2 คน	9	34.62
รวม	26	100.00

จำนวนสมาชิกอื่น ๆ		
1. จำนวน 1 คน	13	54.17
2. จำนวน 2 คน	8	33.33
3. จำนวน 3 คน	3	12.50
รวม	24	100.00

จำนวนผู้อยู่อาศัยในครัวเรือนที่เป็นคนชรา พิการ ป่วย ว่างงาน และเด็กเล็ก (อายุ 0-3 ปี) โดยเฉลี่ย 1 คน

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ภาพที่ 3.10 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นผู้ที่ไม่ได้ทำงานของผู้ตอบแบบสำรวจ

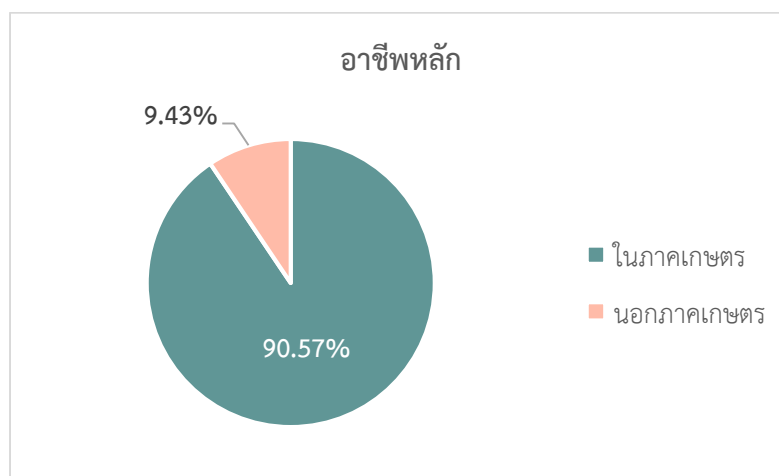
จากตารางที่ 3.10 ผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 53 คน เลือกตอบจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นผู้ที่ไม่ได้ทำงาน โดยรวมแล้วมีผู้ตอบทั้งหมด 39 คำตอบ จากผลการสำรวจสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 43.59 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นผู้ที่ไม่ได้ทำงานจำนวน 1 คน รองลงมาจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่ได้ทำงาน จำนวน 2 คน มีผู้ตอบ 12 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 และมีสมาชิก จำนวน 3 คน ในครัวเรือนที่ไม่ได้ทำงาน มีผู้ตอบ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 17.95 โดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนผู้ที่ไม่ได้ทำงานเฉลี่ย 1 คน ดังภาพที่ 3.10 ก.

สำหรับสมาชิก ที่ไม่ได้ทำงานส่วนใหญ่ มีผู้ที่อยู่ในวัยเรียนจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 ส่วนสมาชิกอื่นๆ ซึ่งเป็นผู้ที่ไม่ได้ทำงาน หมายถึง คนชรา พิการ ป่วย ว่างงาน และเด็กเล็ก (อายุ 0-3 ปี) มีผู้ตอบจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 ดังภาพที่ 3.10 ข. โดยสมาชิกที่ไม่ได้ทำงานส่วนใหญ่เป็นสมาชิกที่อยู่ในวัยเรียน 1 คน มีผู้ตอบ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 65.38 และผู้ตอบ จำนวน 9 คนที่มีสมาชิกที่อยู่ในวัยเรียน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 34.62 ดังภาพที่ 3.10 ค.

ส่วนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นผู้ที่ไม่ได้ทำงานเนื่องจากเป็นคนชรา พิการ ป่วย ว่างงาน และเป็นเด็กเล็ก มีผู้ตอบจำนวน 24 คน โดยจำแนกเป็นสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นคนชรา พิการ ป่วย ว่างงาน และเป็นเด็กเล็กที่มีในครอบครัว จำนวน 1 คนต่อครัวเรือน มีผู้ตอบ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 54.17 ผู้ที่ไม่ได้ทำงานเนื่องจากเป็นคนชรา พิการ ป่วย ว่างงาน และเป็นเด็กเล็ก จำนวน 2-3 คนต่อครัวเรือน มีผู้ตอบ 11 คน คิดเป็นร้อยละ 45.83 ตามลำดับ ดังภาพที่ 3.10 ง.

ตารางที่ 3.11 อาชีพหลักของผู้ตอบแบบสำรวจ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ภาคเกษตร	48	90.57
2. นอกภาคเกษตร ได้แก่	5	9.43
- ค้าขาย		
- นักการภารโรง		
รวม	53	100.00

ภาพที่ 3.11 อาชีพหลักของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.11 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ประกอบอาชีพในภาคเกษตร จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 90.57 และนอกภาคการเกษตร ได้แก่ ค้าขาย และนักการภารโรง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 9.43 จากผู้ตอบแบบสำรวจทั้งหมด ดังภาพที่ 3.11

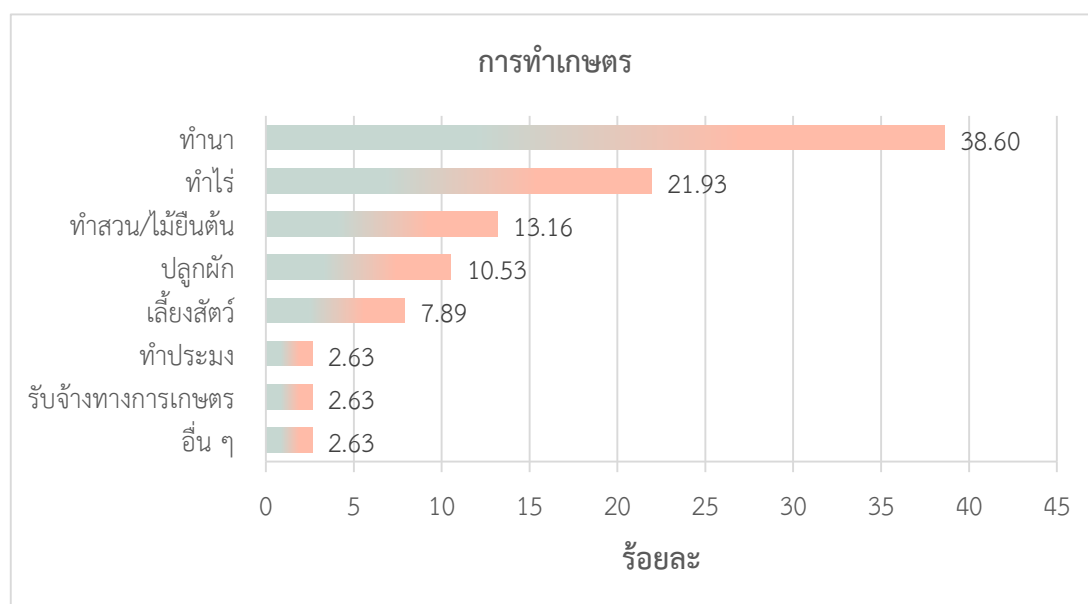

ตารางที่ 3.12 การทำการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ

จำนวนตัวอย่าง = 53

ประเภทการทำการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
1. ทำนา	44	38.60
2. ทำสวนหรือไม้ยืนต้น	15	13.16
3. ทำไร่	25	21.93
4. ปลูผัก	12	10.53
5. เลี้ยงสัตว์	9	7.89
6. ประมง	3	2.63
7. รับจ้างทางการเกษตร	3	2.63
8. กิจกรรมอื่น ๆ ได้แก่ ให้เช่าที่ดินทำนา รับจ้างตัดหญ้า	3	2.63
และเกษตรผสมผสาน		
รวมจำนวนคำตอบ	114	100.00

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

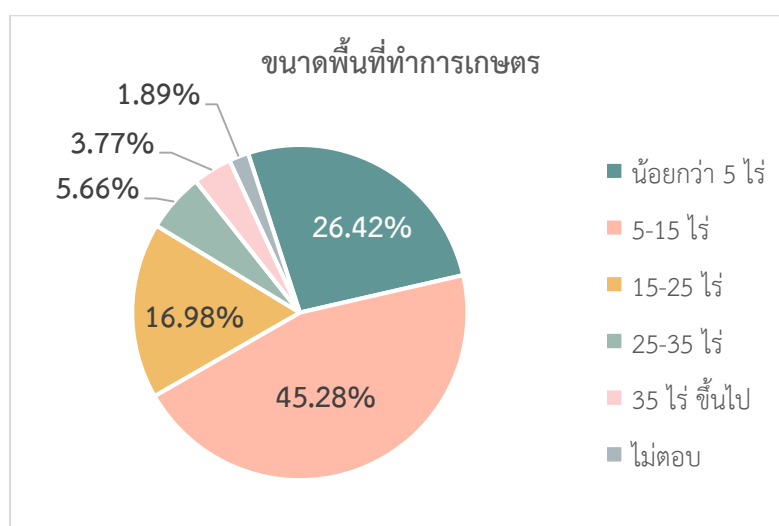
ภาพที่ 3.12 การทำการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.12 ผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 53 คน สามารถเลือกตอบประเภทการทำการเกษตรได้มากกว่า 1 คำตอบ โดยรวมแล้วมีผู้ตอบทั้งหมด 114 คำตอบ จากผลการสำรวจสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 38.60 มีอาชีพทำนา รองลงมาคืออาชีพทำไร่ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 21.93 มีอาชีพทำสวนหรือไม้ยืนต้น จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 13.16 ทั้งนี้ยังพบว่าผู้ตอบแบบสำรวจที่ทำงานนอกภาคเกษตรบางคนมีการทำการเกษตรด้วย เช่น อาชีพหลักรับจ้างทั่วไป และนักการภารโรง แต่มีพื้นที่ถือครองไว้สำหรับทำนาหรือมีที่ดินเพื่อให้ผู้อื่นเช่า ดังภาพที่ 3.12

ตารางที่ 3.13 ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ

พื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
1. น้อยกว่า 5 ไร่	14	26.42
2. 5-15 ไร่	24	45.28
3. 15-25 ไร่	9	16.98
4. 25-35 ไร่	3	5.66
5. 35 ไร่ ขึ้นไป	2	3.77
6. ไม่ตอบ	1	1.89
รวม	53	100.00

ขนาดพื้นที่ทำกินด้านการเกษตร มากที่สุด 38 ไร่ น้อยที่สุด 200 ตารางวา โดยเฉลี่ย 11 ไร่ 84 ตารางวา

ภาพที่ 3.13 ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.13 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำการเกษตร 5-15 ไร่ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 45.28 รองลงมา มีพื้นที่ น้อยกว่า 5 ไร่ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 26.42 มีพื้นที่ 15-25 ไร่ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 16.98 หากคิดโดยเฉลี่ยแล้วผู้ตอบแบบสำรวจมีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 11 ไร่ 84 ตารางวา มากที่สุด 38 ไร่ และน้อยที่สุด 200 ตารางวา ดังภาพที่ 3.13

ตารางที่ 3.14 การถือครองที่ดินทำการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ

จำนวนตัวอย่าง = 53

ลักษณะการถือครองที่ดิน	จำนวน	ร้อยละ
1. ของตนเองหรือสมาชิกในครอบครัว	47	74.60
2. เช่าผู้อื่น	14	22.22
3. อื่น ๆ ได้แก่	2	3.17
- พื้นที่ส่วนกลาง		
- ของตนเองและมีคนให้ที่ทำการเกษตรโดยไม่มีค่าเช่า		
รวมจำนวนคำตอบ	63	100.00
พื้นที่ถือครองของตนเองหรือสมาชิกในครอบครัว		
1. น้อยกว่า 5 ไร่	13	27.66
2. 5-15 ไร่	24	51.06
3. 15-25 ไร่	6	12.77
4. 25 ไร่ขึ้นไป	4	8.51
รวม	47	100.00

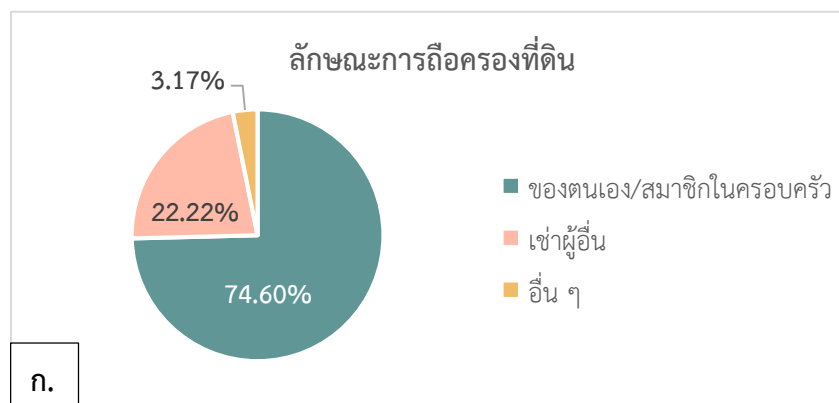
ขนาดพื้นที่ถือครองของตนเองหรือสมาชิกในครอบครัวมากที่สุด 38 ไร่ น้อยที่สุด 1 ไร่ โดยเฉลี่ย 9 ไร่ 92 ตารางวา

พื้นที่ถือครองเช่าผู้อื่น

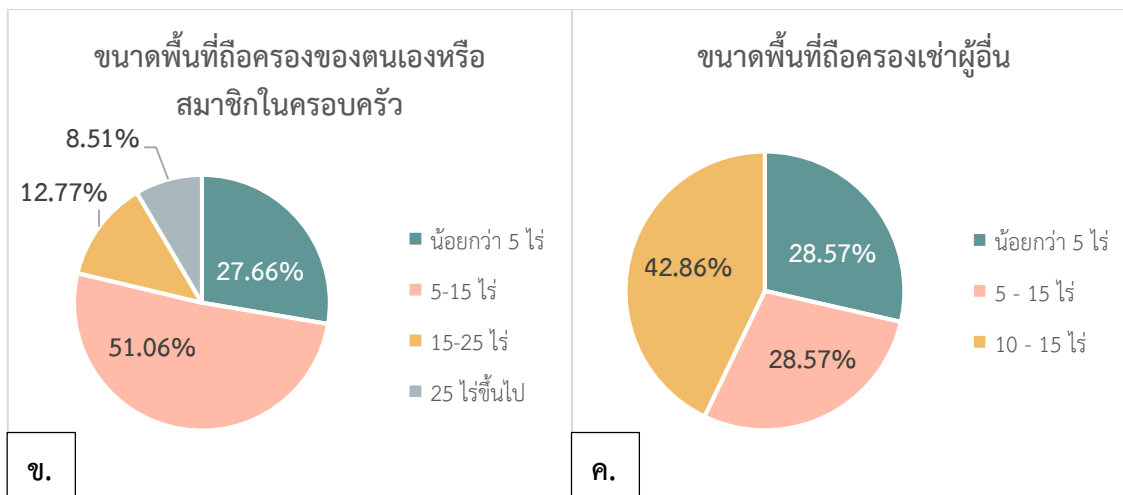
1. น้อยกว่า 5 ไร่	4	28.57
2. 5-15 ไร่	4	28.57
3. 10-15 ไร่	6	42.86
รวม	14	100.00

ขนาดพื้นที่ถือครองเช่าผู้อื่นมากที่สุด 14 ไร่ น้อยที่สุด 1 ไร่ 80 ตารางวา โดยเฉลี่ย 1 ไร่ 388 ตารางวา

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ภาพที่ 3.14 การถือครองที่ดินทำการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ

ภาพที่ 3.14 (ต่อ) การถือครองที่ดินทำการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.14 ผู้ตอบแบบสำรวจสามารถตอบลักษณะถือครองที่ดินได้มากกว่า 1 คำตอบ โดยรวมแล้วมีผู้ตอบทั้งหมด 63 คำตอบ จากผลการสำรวจสรุปได้ว่า ส่วนใหญ่ถือครองที่ดินเป็นของตนเองหรือของสมาชิกในครอบครัว จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 74.60 รองลงมาคือ เช่าที่ดินของผู้อื่น จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 และอื่น ๆ ได้แก่ เกษตรกรที่ทำเกษตรบนที่ดินของพื้นที่ส่วนกลาง รวมทั้งทำเกษตรในที่ดินของคนอื่นโดยไม่มีค่าเช่า จำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.17 ดังภาพที่ 3.14 ก.

ผู้ตอบแบบสำรวจที่มีขนาดการถือครองที่ดินของตนเองหรือสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 47 คน ส่วนใหญ่ตอบว่ามีขนาดพื้นที่ 5-15 ไร่ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 51.06 รองลงมาคือ มีพื้นที่น้อยกว่า 5 ไร่ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 27.66 มีพื้นที่ 15 ไร่ขึ้นไป มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 21.28 โดยมีการถือครองที่ดินมากที่สุด 38 ไร่ น้อยที่สุด 1 ไร่ โดยเฉลี่ย 9 ไร่ 92 ตารางวา ดังภาพที่ 3.14 ข.

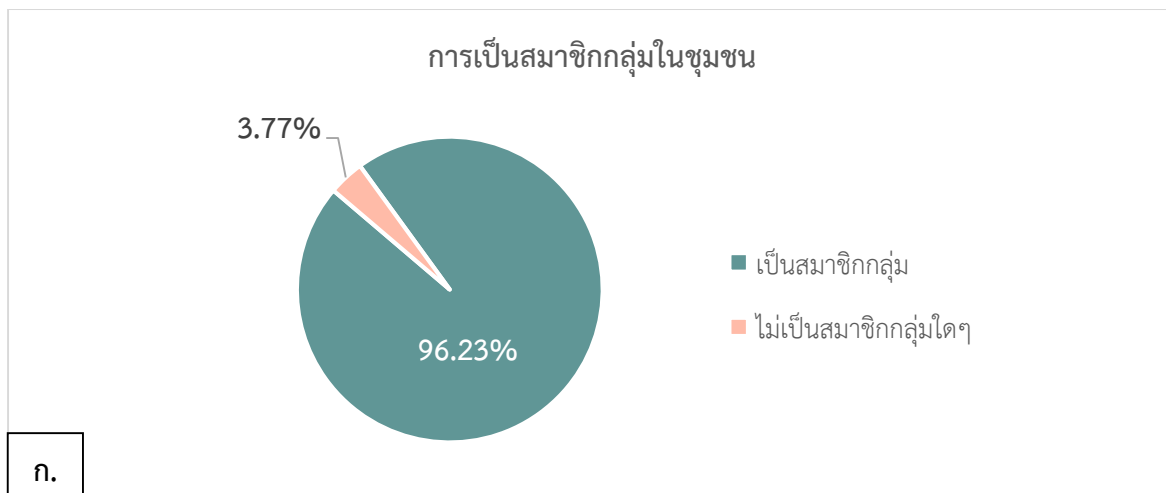
สำหรับผู้ตอบแบบสำรวจที่ถือครองที่ดินทำการเกษตรโดยเช่าผู้อื่น จำนวน 14 คน ส่วนใหญ่ตอบมีการเช่าในเนื้อที่ 10-15 ไร่ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 รองลงมาตอบมีการเช่าเนื้อที่ 5-15 ไร่ และน้อยกว่า 5 ไร่ มีผู้ตอบจำนวนสัดส่วนเท่ากัน คือ อย่างละ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ซึ่งมีการถือครองที่ดินโดยการเช่าผู้อื่นมากที่สุด 14 ไร่ น้อยที่สุด 1 ไร่ 80 ตารางวา โดยเฉลี่ย 1 ไร่ 388 ตารางวา ดังภาพที่ 3.14 ค.

ตารางที่ 3.15 การเข้าร่วมกลุ่มภายในชุมชนของผู้ตอบแบบสำรวจ

จำนวนตัวอย่าง = 53

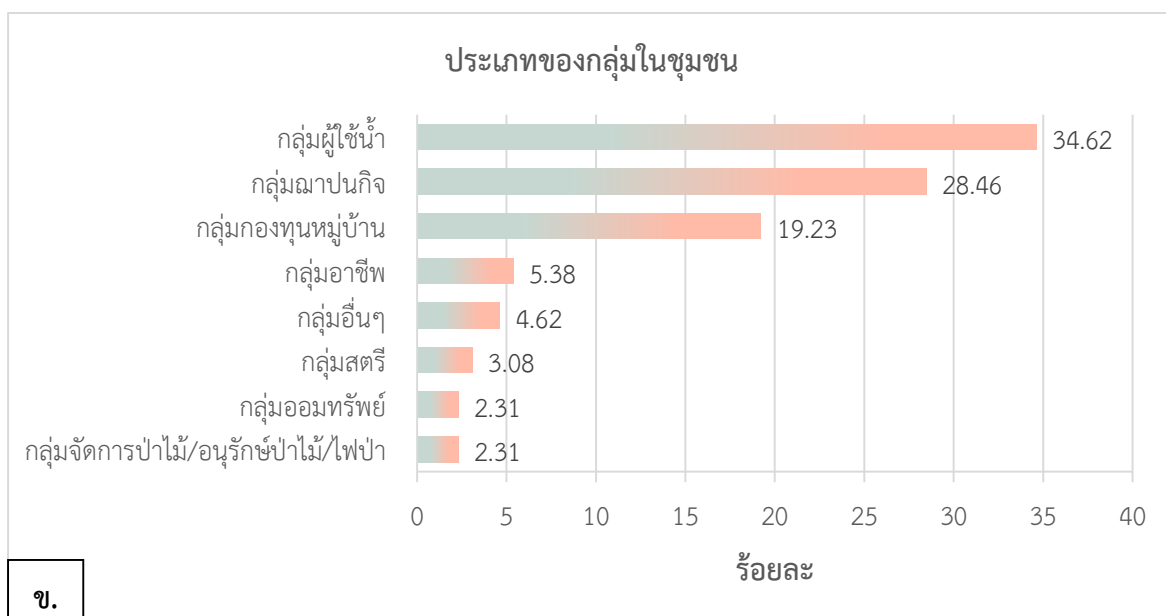
การเป็นสมาชิกกลุ่มภายในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
1. เป็นสมาชิกกลุ่ม	51	96.23
2. ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม	2	3.77
รวม	53	100.00
กลุ่มในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
1. กลุ่มอาชีพ ได้แก่:	7	5.38
- กลุ่มปุ๋ย		
- กลุ่มไร่นาสวนผสม		
- กลุ่มเลี้ยงปลา		
- กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่		
- กลุ่มเกษตรกร		
- กลุ่มลำไยเชียงใหม่		
- กลุ่มทำนา		
2. กลุ่มออมทรัพย์	3	2.31
3. กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน	25	19.23
4. กลุ่มฌาปนกิจ	37	28.46
5. กลุ่มสตรี	4	3.08
6. กลุ่มผู้ใช้น้ำ	45	34.62
7. กลุ่มจัดการป่าไม้ อนุรักษ์ป่าไม้ และไฟป่า	3	2.31
8. กลุ่มอื่น ๆ ได้แก่	6	4.62
- กลุ่มส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ		
- กลุ่ม ธ.ก.ส.		
- กลุ่มถั่วเขียว		
- กลุ่มธนาคารหมู่บ้าน		
รวมจำนวนคำตอบ	130	100.00

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ภาพที่ 3.15 ก. การเข้าร่วมกลุ่มภายในชุมชนของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.15 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 96.23 ส่วนที่เหลือ จำนวน 2 คน ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 3.77 จากผู้ตอบแบบสำรวจทั้งหมด ดังภาพที่ 3.15 ก.

ภาพที่ 3.15 ข. ประเภทของกลุ่มที่ครัวเรือนส่วนใหญ่เลือกเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน

สำหรับประเภทของกลุ่มที่ครัวเรือนส่วนใหญ่เลือกเป็นสมาชิกในชุมชน ผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 53 คน สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ โดยรวมแล้วมีผู้ตอบทั้งหมด 130 คำตอบ พบว่า มีผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 34.62 รองลงมา เป็นสมาชิกกลุ่มฌาปนกิจ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 28.46 กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 19.23 สำหรับผู้ตอบกลุ่มอาชีพ เช่น กลุ่มปุ๋ย กลุ่มไร่นาสวนผสม กลุ่มเลี้ยงปลา ฯลฯ และกลุ่มอื่น ๆ เช่น กลุ่มส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ กลุ่ม ธกส. กลุ่มถั่วเขียว และกลุ่มธนาคารหมู่บ้าน มีผู้ตอบสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ จำนวน 7 คน และ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.38 และ 4.62 ตามลำดับ ดังภาพที่ 3.15 ข.

ตารางที่ 3.16 สถานะตำแหน่งในชุมชนของผู้ตอบแบบสำรวจ

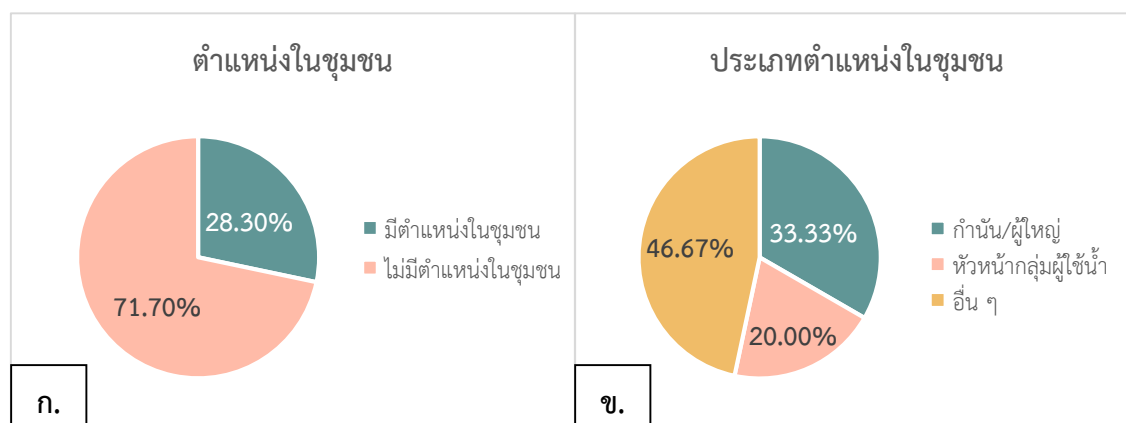
จำนวนตัวอย่าง = 53

ตำแหน่งในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
1. มีตำแหน่ง	15	28.30
2. ไม่มีตำแหน่ง	38	71.70
รวม	53	100.00

ลักษณะตำแหน่งในชุมชน ได้แก่

1. กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน	5	33.33
2. หัวหน้ากลุ่มผู้ใช้น้ำ	3	20.00
3. อื่น ๆ ได้แก่	7	46.67
- เลขากองทุนธนาคารหมู่บ้านหมู่ที่ 1 - ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน - กรรมการสมาคมพัฒนากิจสงเคราะห์ ตำบลบ้านถ้ำ - ประธานผู้สูงอายุของหมู่บ้าน - กรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำ - กรรมการหมู่บ้านหมู่ 2 - เภรัญญิกกลุ่มผู้สูงอายุ		

รวม	15	100.00

ภาพที่ 3.16 สถานะตำแหน่งในชุมชนของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.16 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งในชุมชน จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 71.70 ในส่วนผู้ที่ตอบมีตำแหน่งในชุมชน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 28.30 (ภาพที่ 3.16 ก.) โดยลักษณะตำแหน่งในชุมชนส่วนใหญ่จะเป็น เลขากองทุนธนาคารหมู่บ้านหมู่ที่ 1 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กรรมการสมาคมพัฒนากิจสงเคราะห์ ตำบลบ้านถ้ำ ประธานผู้สูงอายุของหมู่บ้าน ฯลฯ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาเป็นกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีผู้ตอบน้อยที่สุดคือ หัวหน้ากลุ่มผู้ใช้น้ำ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ดังภาพที่ 3.16 ข.

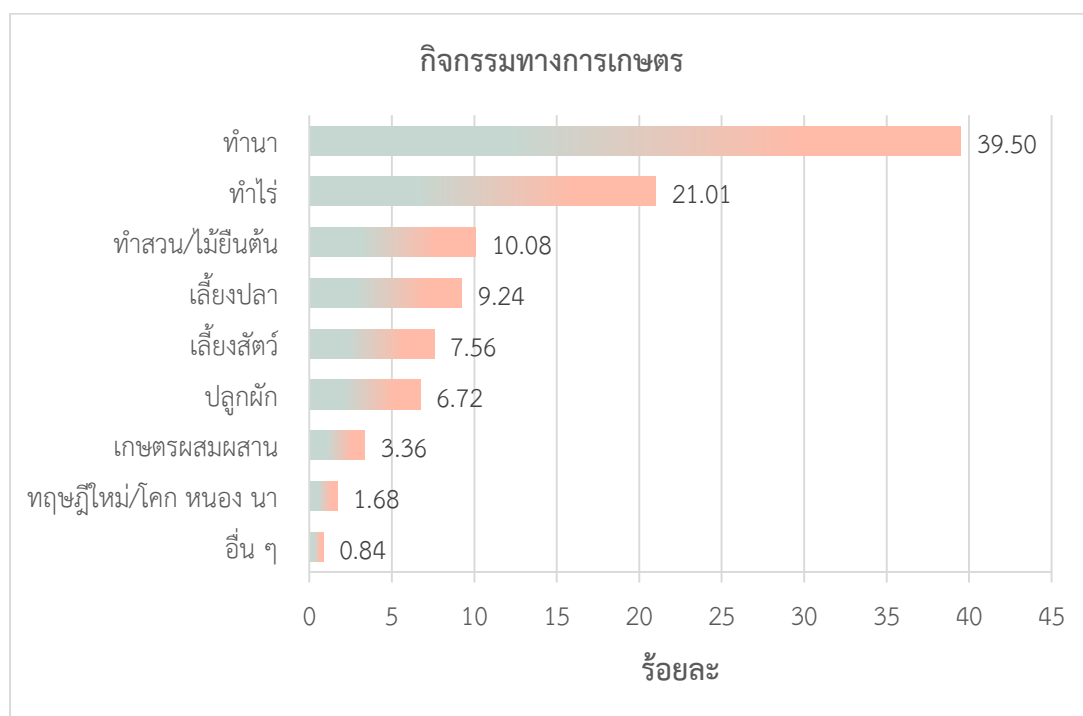
ส่วนที่ 2 การผลิต รายได้ และการออม

ตารางที่ 3.17 กิจกรรมทางการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ

จำนวนตัวอย่าง = 53

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
1. ทำนา	47	39.50
2. ทำสวนหรือไม้ยืนต้น ได้แก่ ลำไย มะขาม และมะพร้าว	12	10.08
3. ทำไร่ คือ ข้าวโพด	25	21.01
4. ปลูผัก ได้แก่ กระเทียม ตะไคร้ ชะอม ผักกาด และพริก	8	6.72
5. เกษตรผสมผสาน	4	3.36
6. ทฤษฎีใหม่หรือโคก หนอง นา	2	1.68
7. เลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โค, สุกร, ไก่, และกระบือ	9	7.56
8. เลี้ยงปลา ได้แก่ ปลานิล, ปลาดุก และปลาบึก	11	9.24
9. อื่น ๆ คือ ให้เช่าที่ดินทำนา 4 ไร่	1	0.84
รวมจำนวนคำตอบ	119	100.00

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ภาพที่ 3.17 กิจกรรมทางการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.17 ผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 53 คน สามารถตอบลักษณะกิจกรรมทางการเกษตร ได้มากกว่า 1 คำตอบ จากการสำรวจแล้วมีผู้ตอบทั้งหมด 119 คำตอบ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีกิจกรรมทางการเกษตร คือ ทำนา จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50 รองลงมาคือทำไร่ได้แก่ ข้าวโพด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 21.01 ทำสวนหรือไม้ยืนต้น (ลำไย มะขาม และมะพร้าว) และเลี้ยงปลา มีผู้ตอบแบบสำรวจสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ จำนวน 12 คน และ 11 คน คิดเป็นร้อยละ 10.08 และ 9.24 ตามลำดับ ดังภาพที่ 3.17

ตารางที่ 3.18 พื้นที่ทำการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ

จำนวนตัวอย่าง = 53		
กิจกรรมการทำเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดพื้นที่ทำนา		
1. น้อยกว่า 5 ไร่	16	34.04
2. 5-10 ไร่	16	34.04
3. 10-15 ไร่	10	21.28
4. 15 ไร่ขึ้นไป	5	10.64
รวมจำนวนคำตอบ	47	100.00
ขนาดพื้นที่ทำนามากที่สุด 20 ไร่ น้อยที่สุด 1 ไร่ 80 ตารางวา โดยเฉลี่ย 6 ไร่ 352 ตารางวา		
ขนาดพื้นที่ทำสวนหรือไม้ยืนต้น		
1. น้อยกว่า 1 ไร่	1	8.33
2. 1-3 ไร่	2	16.67
3. 3-5 ไร่	4	33.33
4. 5 ไร่ ขึ้นไป	5	41.67
รวมจำนวนคำตอบ	12	100.00
ขนาดพื้นที่ทำสวนหรือไม้ยืนต้นมากที่สุด 8 ไร่ 200 ตารางวา น้อยที่สุด 200 ตารางวา โดยเฉลี่ย 376 ตารางวา		
ขนาดพื้นที่ทำไร่		
1. 1-5 ไร่	11	44.00
2. 5-9 ไร่	7	28.00
3. 9-13 ไร่	7	28.00
รวมจำนวนคำตอบ	25	100.00
ขนาดพื้นที่ทำไร่มากที่สุด 13 ไร่ น้อยที่สุด 1 ไร่ โดยเฉลี่ย 2 ไร่ 344 ตารางวา		
หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ		

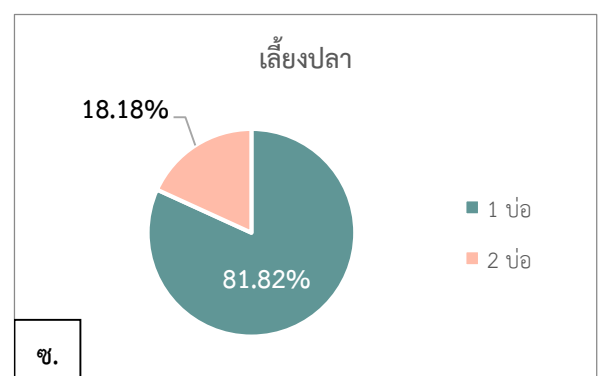
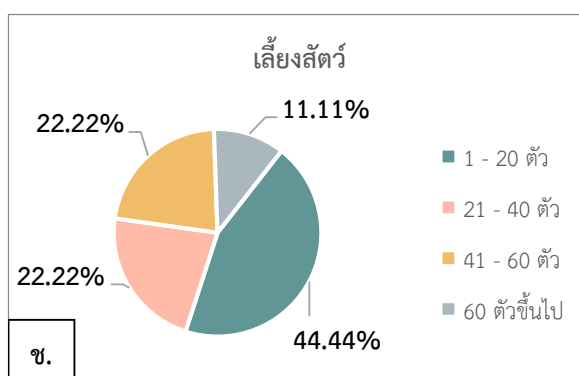
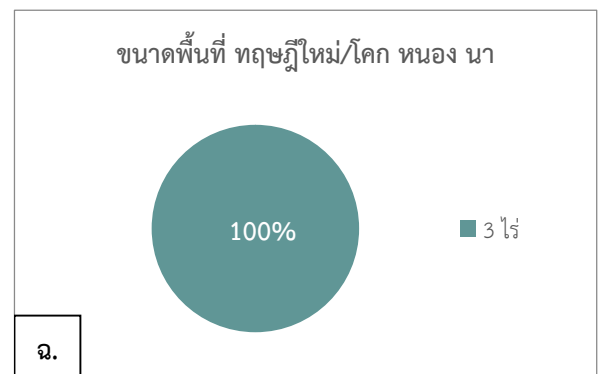
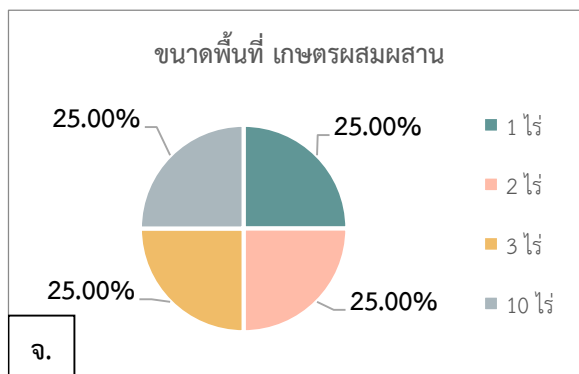
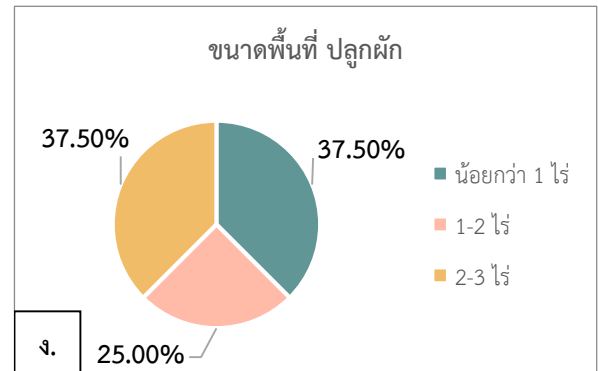
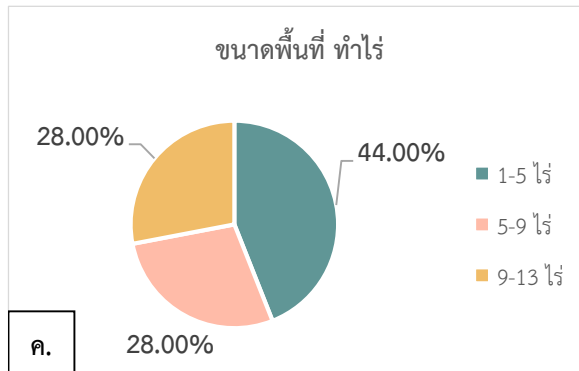
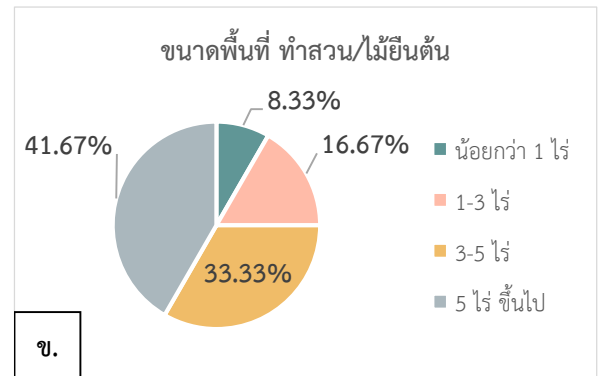
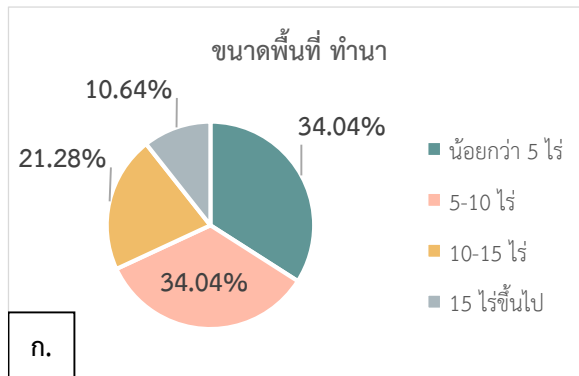

ตารางที่ 3.18 พื้นที่กิจกรรมทำการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ (ต่อ)

จำนวนตัวอย่าง = 53

กิจกรรมการทำเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดพื้นที่ปลูกผัก		
1. น้อยกว่า 1 ไร่	3	37.50
2. พื้นที่ 1-2 ไร่	2	25.00
3. พื้นที่ 2-3 ไร่	3	37.50
รวมจำนวนคำตอบ	8	100.00
ขนาดพื้นที่ปลูกผักมากที่สุด 3 ไร่ น้อยที่สุด 100 ตารางวา โดยเฉลี่ย 76 ตารางวา		
ขนาดพื้นที่ทำเกษตรผสมผสาน		
1. พื้นที่ 1 ไร่	1	25.00
2. พื้นที่ 2 ไร่	1	25.00
3. พื้นที่ 3 ไร่	1	25.00
4. พื้นที่ 3 ไร่ ขึ้นไป	1	25.00
รวมจำนวนคำตอบ	4	100.00
ขนาดพื้นที่ทำเกษตรผสมผสานมากที่สุด 10 ไร่ น้อยที่สุด 1 ไร่ โดยเฉลี่ย 120 ตารางวา		
ขนาดพื้นที่ทำทฤษฎีใหม่หรือโคก หนอง นา		
1. พื้นที่ 3 ไร่	2	100.00
รวมจำนวนคำตอบ	2	100.00
เลี้ยงสัตว์		
1. จำนวน 1-20 ตัว	4	44.44
2. จำนวน 21-40 ตัว	2	22.22
3. จำนวน 41-60 ตัว	2	22.22
4. จำนวน 60 ตัวขึ้นไป	1	11.11
รวมจำนวนคำตอบ	9	100.00
จำนวนเลี้ยงสัตว์มากที่สุด 150 ตัว น้อยที่สุด 4 ตัว โดยเฉลี่ย 7 ตัว		
เลี้ยงปลา		
1. จำนวน 1 บ่อ	9	81.82
2. จำนวน 2 บ่อ	2	18.18
รวมจำนวนคำตอบ	11	100.00
หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ		

ภาพที่ 3.18 พื้นที่กิจกรรมทำการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.18 ผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 53 คน สามารถตอบพื้นที่กิจกรรมทำการเกษตร ได้มากกว่า 1 คำตอบ ผลจากการสำรวจพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำนายน้อยกว่า 5 ไร่ และ 5-10 ไร่ มีผู้ตอบสัดส่วนที่เท่ากัน คือ 16 คน คิดเป็นร้อยละ 34.04 รองลงมาตอบว่ามีพื้นที่ทำนา 10-15 ไร่ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 21.28 สำหรับเกษตรกรที่ตอบมีพื้นที่ทำนา 15 ไร่ขึ้นไป มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.64 หากคิดโดยเฉลี่ยแล้วผู้ตอบแบบสำรวจมีพื้นที่ทำนาเฉลี่ย 6 ไร่ 352 ตารางวา มากที่สุด 20 ไร่ และน้อยที่สุด 1 ไร่ ดังภาพที่ 3.18 ก.

เกษตรกรที่ทำสวนหรือไม้ยืนต้นส่วนใหญ่ตอบมีพื้นที่ตั้งแต่ 5 ไร่ขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมาที่มีพื้นที่ทำสวนหรือไม้ยืนต้น 3-5 ไร่ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีพื้นที่ 1-3 ไร่ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 หากคิดโดยเฉลี่ยแล้วผู้ตอบแบบสำรวจมีพื้นที่ทำสวนหรือไม้ยืนต้นเฉลี่ย 376 ตารางวา มากที่สุด 8 ไร่ 200 ตารางวา และน้อยที่สุด 200 ตารางวา ดังภาพที่ 3.18 ข.

เกษตรกรที่ทำไร่ส่วนใหญ่ตอบมีพื้นที่ 1-5 ไร่ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00 รองลงมาตอบว่ามีพื้นที่ 5-9 ไร่ และ 9-13 ไร่ ในสัดส่วนที่เท่ากัน คือ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 หากคิดโดยเฉลี่ยแล้วผู้ตอบแบบสำรวจมีพื้นที่ทำไร่ 2 ไร่ 344 ตารางวา มากที่สุด 13 ไร่ และน้อยที่สุด 1 ไร่ ดังภาพที่ 3.18 ค.

เกษตรกรที่ปลูกผักส่วนใหญ่ตอบมีพื้นที่น้อยกว่า 1 ไร่ และ 2-3 ไร่ ในสัดส่วนที่เท่ากัน คือ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมาตอบมีพื้นที่ 1-2 ไร่ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 หากคิดโดยเฉลี่ยแล้วผู้ตอบแบบสำรวจมีพื้นที่ปลูกผัก 76 ตารางวา มากที่สุด 3 ไร่ และน้อยที่สุด 100 ตารางวา ดังภาพที่ 3.18 ง.

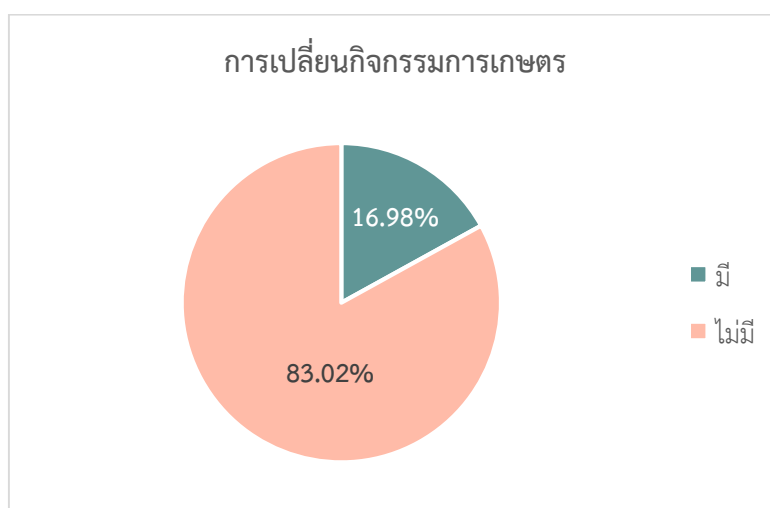
มีเกษตรกรที่ตอบว่าทำเกษตรผสมผสาน จำนวน 4 คน โดยทั้ง 4 คน แบ่งพื้นที่สำหรับทำเกษตรผสมผสานออกเป็น จำนวน 1 ไร่ 1 คน จำนวน 2 ไร่ 1 คน จำนวน 3 ไร่ 1 คน และจำนวน 3 ไร่ขึ้นไป จำนวน 1 คน ในจำนวนสัดส่วนที่เท่ากันคือ ร้อยละ 25.00 หากคิดโดยเฉลี่ยแล้วผู้ตอบแบบสำรวจมีพื้นที่ทำเกษตรผสมผสาน จำนวน 120 ตารางวา โดยมีพื้นที่ทำเกษตรผสมผสานมากที่สุด จำนวน 10 ไร่ และน้อยที่สุด จำนวน 1 ไร่ ดังภาพที่ 3.18 จ. ในส่วนของเกษตรกรที่ทำทฤษฎีใหม่หรือโคก หนอง นา มีเพียง จำนวน 2 คน โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรจำนวน 3 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ดังภาพที่ 3.18 ฉ.

เกษตรกรที่เลี้ยงสัตว์ เช่น โค สุกร ไก่ และกระบือ ส่วนใหญ่เลี้ยงในครัวเรือน จำนวน 1-20 ตัว มีผู้ตอบ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 รองลงมาเลี้ยงสัตว์ จำนวน 21-40 ตัว และ 41-60 ตัว มีผู้ตอบจำนวน สัดส่วนเท่ากัน คือ อย่างละ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 มีเกษตรกรเพียง 1 คน ที่เลี้ยงสัตว์มากกว่า 60 ตัว คิดเป็นร้อยละ 11.00 หากคิดโดยเฉลี่ยแล้วผู้ตอบแบบสำรวจที่เลี้ยงสัตว์ 7 ตัว มากที่สุด 150 ตัว และน้อยที่สุด 4 ตัว ดังภาพที่ 3.18 ข. ในส่วนเกษตรกรที่เลี้ยงปลาส่วนใหญ่ เลี้ยงปลา จำนวน 1 บ่อ มีผู้ตอบ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 81.82 และมีการเลี้ยงปลา จำนวน 2 บ่อ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 ดังภาพที่ 3.18 ข.

ตารางที่ 3.19 การปรับเปลี่ยนกิจกรรมทางการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจในรอบปีที่ผ่านมา

การปรับเปลี่ยนกิจกรรมทางการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
1. มีการปรับเปลี่ยน ได้แก่ - ปลุกผักสวนครัว พืชหมุนเวียน - ปลุกกระเทียมหลังเก็บเกี่ยว - บ้านพักผ่อนสวนเกษตรแบบผสมผสาน - ปลุกลำไย - ปลุกผักกาด 1 งาน - ปลุกไม้ยืนต้น	9	16.98
2. ไม่ปรับเปลี่ยน	44	83.02
รวม	53	100.00

ภาพที่ 3.19 การปรับเปลี่ยนกิจกรรมทางการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจในรอบปีที่ผ่านมา

จากตารางที่ 3.19 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 83.02 ไม่มีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมทางการเกษตรในรอบปีที่ผ่านมา แต่มีเกษตรกรบางส่วน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 16.98 ที่มีการปรับเปลี่ยนกิจกรรม จากเกษตรเชิงเดี่ยวเป็นเกษตรผสมผสานมากขึ้น เช่น มีการปลุกผัก ได้แก่ กระเทียม และผักกาด หรือปลุกไม้ยืนต้น คือ ลำไย และมี 1 คน ที่ปรับเปลี่ยนเป็น บ้านพักผ่อนสวนเกษตรแบบผสมผสาน ดังภาพที่ 3.19

ตารางที่ 3.20 ประเภทปัญหาในการทำเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ

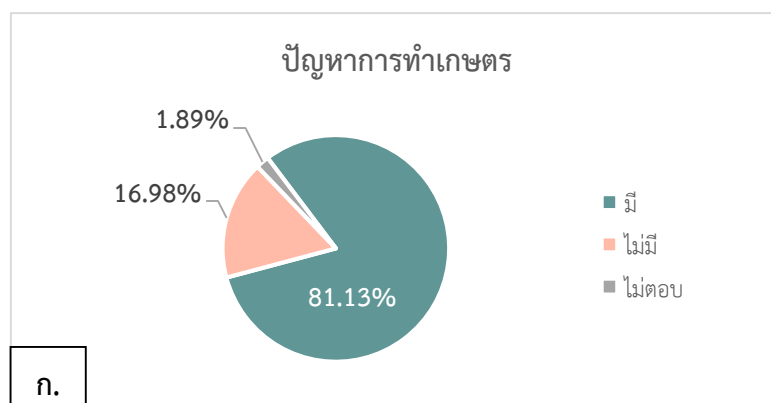
จำนวนตัวอย่าง = 53

ปัญหาในการทำเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
1. มีปัญหา	43	81.13
2. ไม่มีปัญหา	9	16.98
3. ไม่ตอบ	1	1.89
รวม	53	100.00

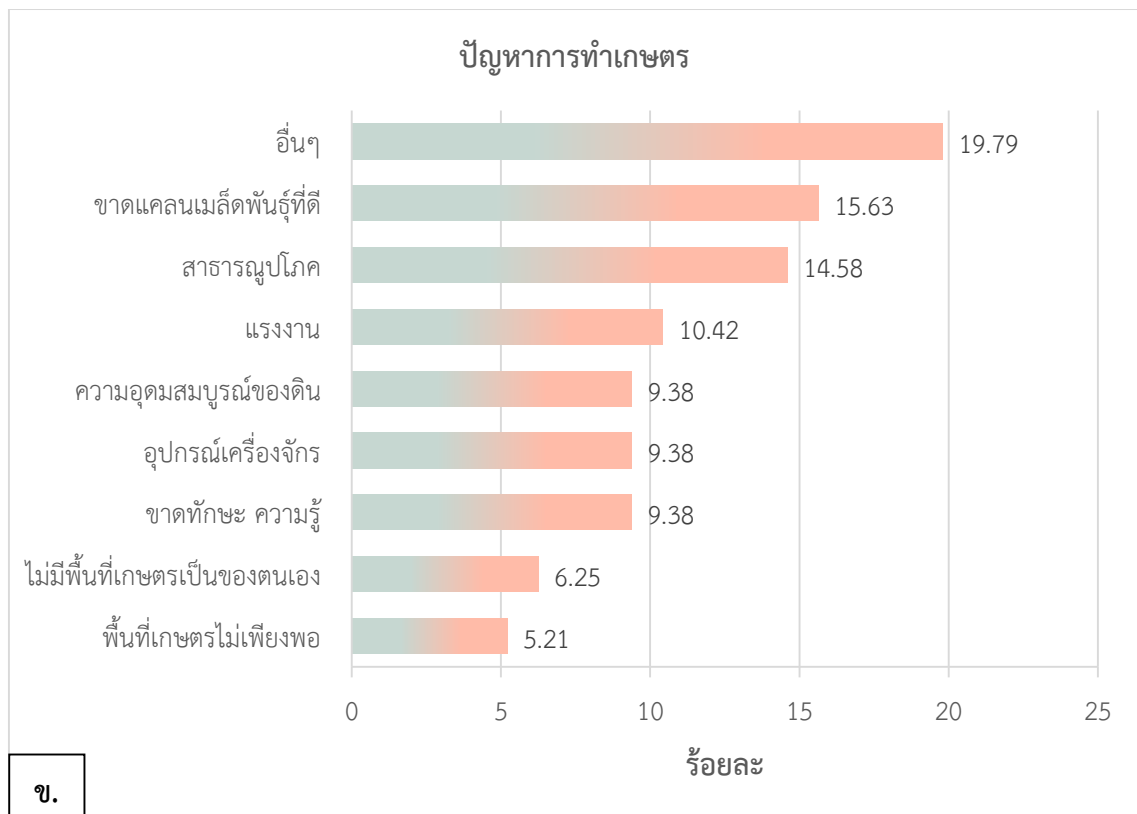
ประเภทปัญหาในการทำเกษตร

1. ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง	6	6.25
2. พื้นที่ทางการเกษตรไม่เพียงพอ	5	5.21
3. สาธารณูปโภค ได้แก่ ถนน ไฟฟ้า และระบบชลประทาน	14	14.58
4. ความอุดมสมบูรณ์ของดินค่อนข้างต่ำ	9	9.38
5. ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร	10	10.42
6. ขาดแคลนอุปกรณ์เครื่องจักรในการทำเกษตร	9	9.38
7. ขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ที่ดี	15	15.63
8. ขาดทักษะองค์ความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการเกษตร	9	9.38
9. ปัญหา อื่น ๆ	19	19.79
- น้ำไม่เพียงพอ ชვენ้ำแล้ง และฝนทิ้งช่วง		
- แมลงศัตรูพืช และโรคพืช		
- ต้นทุนการเกษตรสูง เช่น ปุ๋ย, ยา ฯลฯ		
- ราคาผลผลิตต่ำ		
- การจ้างคนทำการเกษตร		
รวมจำนวนคำตอบ	96	100.00

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ภาพที่ 3.20 ปัญหาในการทำเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ

ภาพที่ 3.20 (ต่อ) ปัญหาในการทำเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.20 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 81.13 มีปัญหาในการทำเกษตร และผู้ตอบแบบสำรวจที่ไม่มีปัญหาในการทำเกษตร จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 16.98 และผู้ไม่ตอบ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.89 ดังภาพที่ 3.23 ก.

สำหรับปัญหาในการทำเกษตรผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 53 คน สามารถตอบปัญหาที่พบในการทำเกษตรได้มากกว่า 1 คำตอบ ผลจากการสำรวจมีผู้ตอบทั้งหมด 96 คำตอบ พบว่า ส่วนใหญ่พบปัญหาด้านอื่น ๆ เช่น น้ำไม่เพียงพอ แมลงศัตรูพืช โรคพืช ต้นทุนการเกษตรสูง ราคาผลผลิตต่ำ เป็นต้น มีผู้ตอบจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 19.79 รองลงมาคือ ปัญหาขาดแคลนเมล็ดพันธุ์และสาธารณสุขโรค ขันพื้นฐานที่ดี มีผู้ตอบในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ จำนวน 15 คน และ 14 คน คิดเป็นร้อยละ 15.63 และ 14.58 ตามลำดับ มีผู้ตอบพบปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.42 ปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินค่อนข้างต่ำ ขาดแคลนอุปกรณ์เครื่องจักรในการทำเกษตร ขาดทักษะองค์ความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการเกษตร โดยมีผู้ตอบจำนวนสัดส่วนเท่ากัน คือ อย่างละ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.38 ดังภาพที่ 3.20 ข.

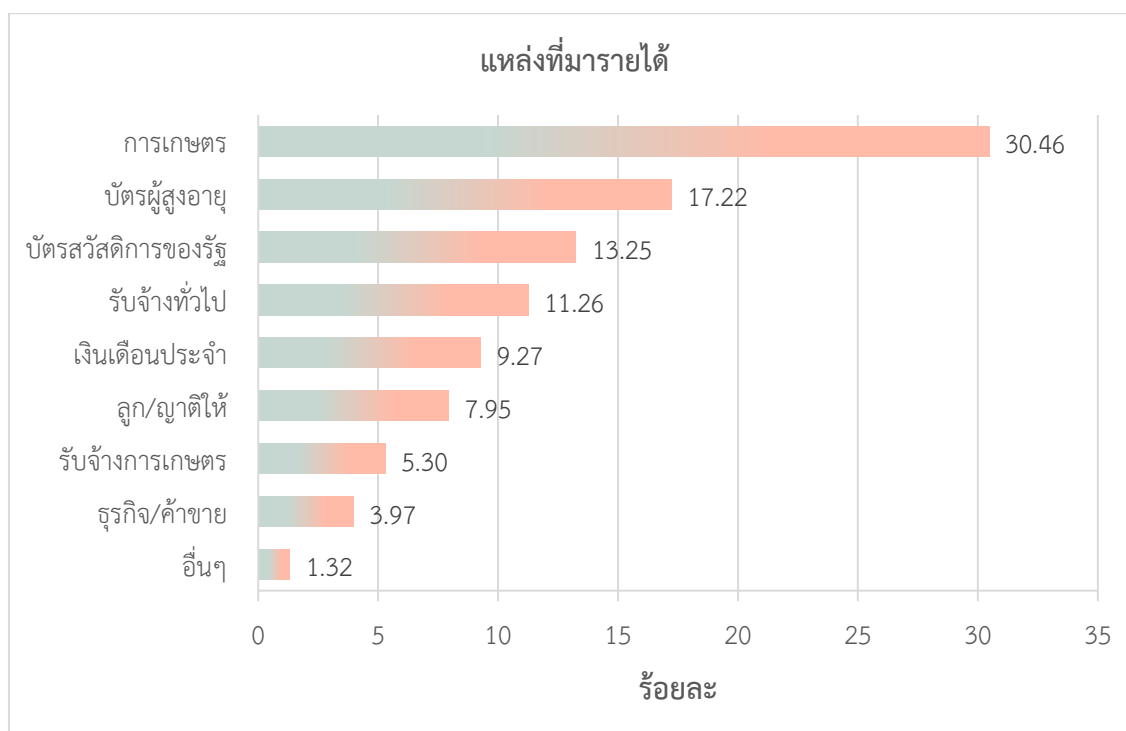

ตารางที่ 3.21 แหล่งที่มาของรายได้ของผู้ตอบแบบสำรวจ

จำนวนตัวอย่าง = 53

ที่มาของรายได้	จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านการเกษตร	46	30.46
2. ด้านการรับจ้างทางการเกษตร	8	5.30
3. ด้านการรับจ้างทั่วไป	17	11.26
4. ด้านธุรกิจหรือค้าขาย	6	3.97
5. เงินเดือนประจำ ได้แก่ ข้าราชการ และพนักงานบริษัทเอกชน	14	9.27
6. บุตรหลานหรือญาติที่เลี้ยงดู	12	7.95
7. สวัสดิการของรัฐ (บัตรผู้สูงอายุ)	26	17.22
8. สวัสดิการของรัฐ (บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ)	20	13.25
9. อื่น ๆ ได้แก่ - บัตรผู้พิการ	2	1.32
รวมจำนวนคำตอบ	151	100.00

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ภาพที่ 3.21 แหล่งที่มาของรายได้ของผู้ตอบแบบสำรวจ

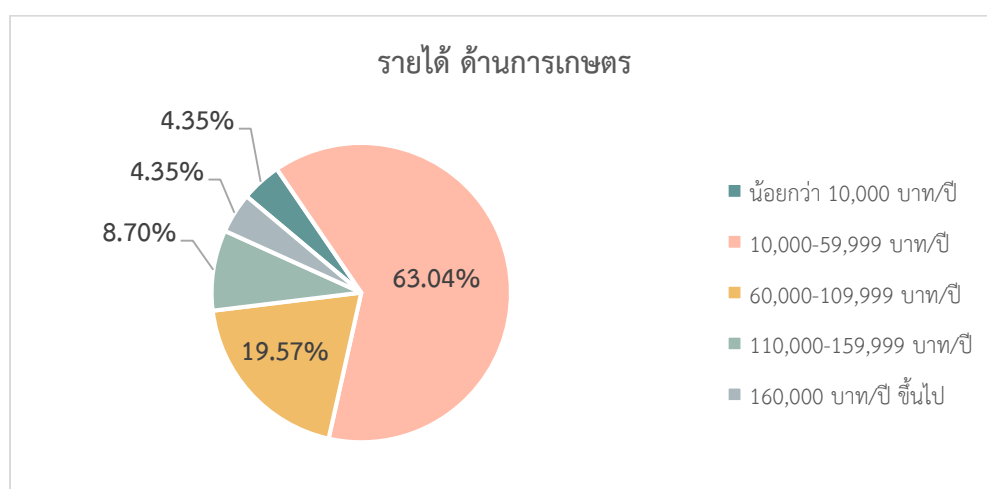
จากตารางที่ 3.21 ผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 53 คน สามารถตอบแหล่งที่มารายได้ได้มากกว่า 1 คำตอบ ผลจากการสำรวจมีผู้ตอบทั้งหมด 151 คำตอบ พบว่าส่วนใหญ่มีรายได้หลักจากการทำการเกษตรจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 30.46 รองลงมาคือ รายได้จากสวัสดิการของรัฐ ได้แก่ บัตรผู้สูงอายุ และบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ รวมผู้ตอบ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 30.47 และเกษตรกรบางรายมีรายได้จากรับจ้างทั่วไป จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 11.26 ดังภาพที่ 3.21

ตารางที่ 3.22 รายได้ในครัวเรือนด้านการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจในรอบปีที่ผ่านมา

จำนวนตัวอย่าง = 53

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
1. น้อยกว่า 10,000 บาท/ปี	2	4.35
2. 10,000-59,999 บาท/ปี	29	63.04
3. 60,000-109,999 บาท/ปี	9	19.57
4. 110,000-159,999 บาท/ปี	4	8.70
5. 160,000 บาท/ปี ขึ้นไป	2	4.35
รวม	46	100.00

รายได้ด้านการเกษตร มากที่สุด 230,000 บาท/ปี น้อยที่สุด 6,000 บาท/ปี โดยเฉลี่ย 55,971 บาท/ปี

ภาพที่ 3.22 รายได้ในครัวเรือนด้านการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ

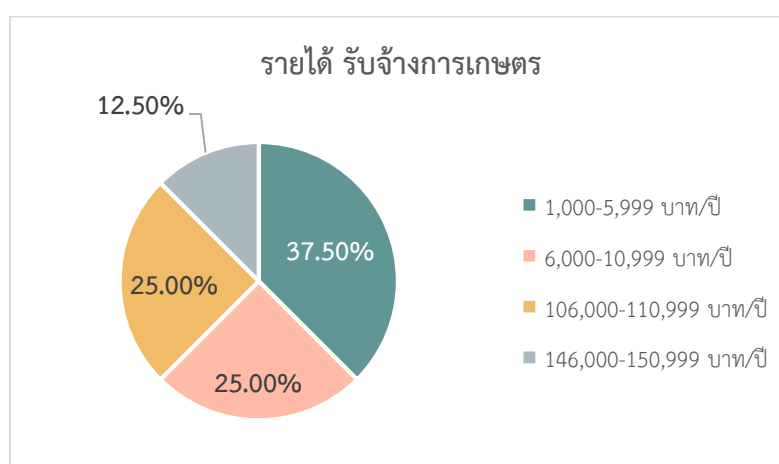
จากตารางที่ 3.22 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจที่มีรายได้จากครัวเรือนในการทำการเกษตร ส่วนใหญ่มีรายได้ 10,000-59,999 บาท/ปี มีผู้ตอบจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 63.04 รองลงมา มีรายได้ 60,000-109,999 บาท/ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 19.57 และมีรายได้มากกว่า 110,000 บาท/ปีขึ้นไป รวมจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 13.05 หากคิดโดยเฉลี่ยแล้วผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยในครัวเรือนด้านการเกษตร 55,971 บาท/ปี มากที่สุด 230,000 บาท/ปี และน้อยที่สุด 6,000 บาท/ปี ดังภาพที่ 3.22

ตารางที่ 3.23 รายได้ในครัวเรือนด้านการรับจ้างทางการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจในรอบปีที่ผ่านมา

จำนวนตัวอย่าง = 53

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
1. 1,000-5,999 บาท/ปี	3	37.50
2. 6,000-10,999 บาท/ปี	2	25.00
3. 106,000-110,999 บาท/ปี	2	25.00
4. 146,000-150,999 บาท/ปี	1	12.50
รวม	8	100.00

รายได้ด้านการรับจ้างทางการเกษตร มากที่สุด 150,000 บาท/ปี น้อยที่สุด 2,500 บาท/ปี โดยเฉลี่ย 49,812 บาท/ปี

ภาพที่ 3.23 รายได้เฉลี่ยในครัวเรือนด้านการรับจ้างทางการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ

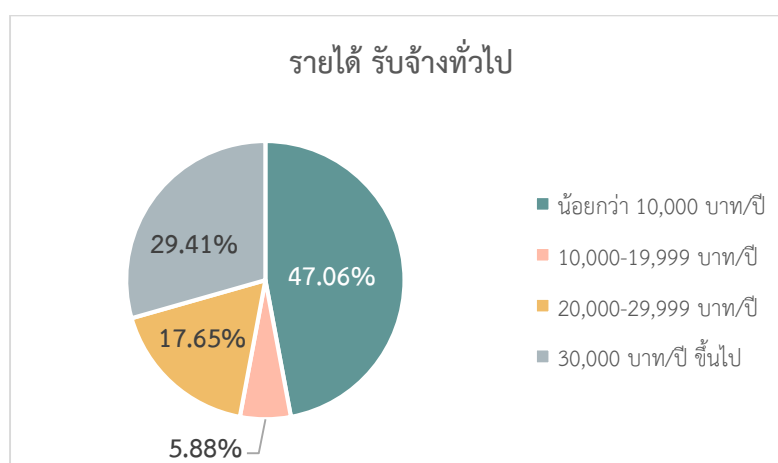
จากตารางที่ 3.23 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจที่มีรายได้จากครัวเรือนในการรับจ้างทางการเกษตร จำนวน 8 คน ส่วนใหญ่มีรายได้ 1,000-5,999 บาท/ปี มีผู้ตอบ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมา มีรายได้ 6,000-10,999 บาท/ปี และ 106,000-110,999 บาท/ปี ในสัดส่วนเท่ากัน คือ ช่วงละ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ส่วนผู้ตอบแบบสำรวจที่มีรายได้ 146,000-150,999 บาท/ปี มีเพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 หากคิดโดยเฉลี่ยแล้วผู้ตอบแบบสำรวจมีรายได้เฉลี่ยในครัวเรือนด้านการรับจ้างทางการเกษตร 49,812 บาท/ปี มากที่สุด 150,000 บาท/ปี และน้อยที่สุด 2,500 บาท/ปี ดังภาพที่ 3.23

ตารางที่ 3.24 รายได้ในครัวเรือนด้านการรับจ้างทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจในรอบปีที่ผ่านมา

จำนวนตัวอย่าง = 53

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
1. น้อยกว่า 10,000 บาท/ปี	8	47.06
2. 10,000-19,999 บาท/ปี	1	5.88
3. 20,000-29,999 บาท/ปี	3	17.65
4. 30,000 บาท/ปี ขึ้นไป	5	29.41
รวม	17	100.00

รายได้ด้านการรับจ้างทั่วไป มากที่สุด 200,000 บาท/ปี น้อยที่สุด 3,600 บาท/ปี โดยเฉลี่ย 36,988 บาท/ปี

ภาพที่ 3.24 รายได้ในครัวเรือนด้านการรับจ้างทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

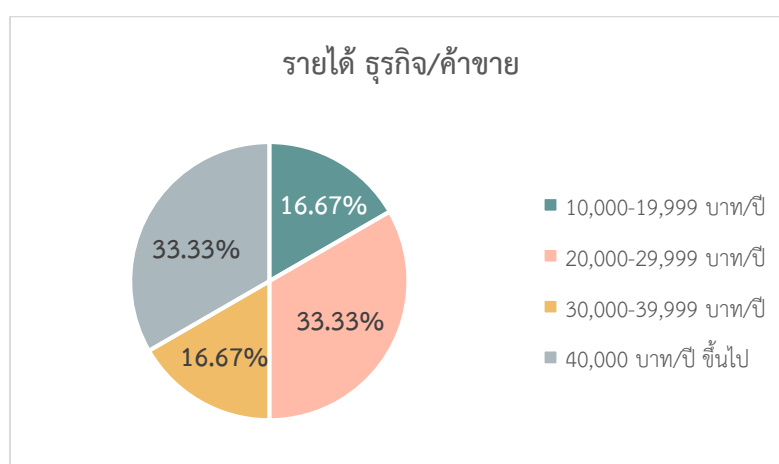
จากตารางที่ 3.24 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจที่มีรายได้จากครัวเรือนในด้านการรับจ้างทั่วไป จำนวน 17 คน ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท/ปี มีผู้ตอบ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 47.06 รองลงมา มีรายได้ 30,000 บาท/ปี ขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 29.41 ส่วนผู้ตอบแบบสำรวจที่มีรายได้ 10,000-29,999 บาท/ปี มีจำนวนรวม 4 คน คิดเป็นร้อยละ 23.53 หากคิดโดยเฉลี่ยแล้วผู้ตอบแบบสำรวจมีรายได้ในครัวเรือนด้านการรับจ้างทั่วไป 36,988 บาท/ปี มากที่สุด 200,000 บาท/ปี และน้อยที่สุด 3,600 บาท/ปี ดังภาพที่ 3.24

ตารางที่ 3.25 รายได้เฉลี่ยในครัวเรือนด้านธุรกิจหรือค้าขายของผู้ตอบแบบสำรวจในรอบปีที่ผ่านมา

จำนวนตัวอย่าง = 53

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
1. 10,000-19,999 บาท/ปี	1	16.67
2. 20,000-29,999 บาท/ปี	2	33.33
3. 30,000-39,999 บาท/ปี	1	16.67
4. 40,000 บาท/ปี ขึ้นไป	2	33.33
รวม	6	100.00

รายได้ด้านธุรกิจ/ค้าขาย มากที่สุด 146,000 บาท/ปี น้อยที่สุด 15,000 บาท/ปี โดยเฉลี่ย 51,500 บาท/ปี

ภาพที่ 3.25 รายได้เฉลี่ยในครัวเรือนด้านธุรกิจ/ค้าขายของผู้ตอบแบบสำรวจ

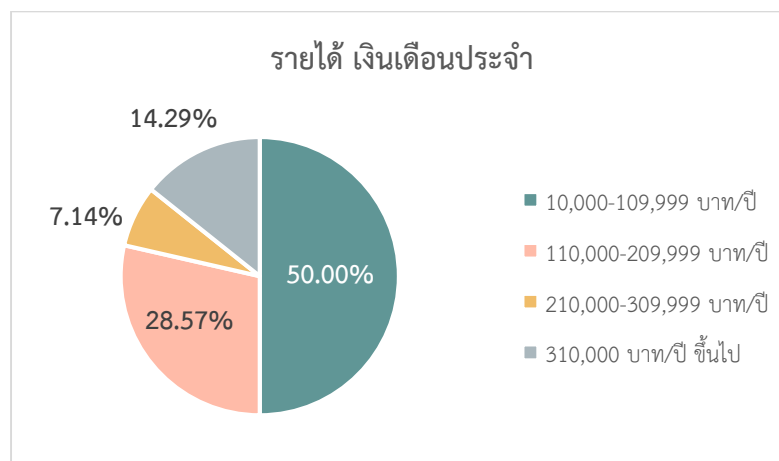
จากตารางที่ 3.25 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจที่มีรายได้จากครัวเรือนในด้านธุรกิจหรือค้าขาย จำนวน 6 คน มีรายได้ 20,000-29,999 บาท/ปี และ 40,000 บาท/ปี ขึ้นไป มีผู้ตอบสัดส่วนเท่ากัน คือ ช่วงละจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมา มีรายได้ 10,000-19,999 บาท/ปี และ 30,000-39,999 บาท/ปี ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากัน คือ ช่วงละจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 หากคิดโดยเฉลี่ยแล้ว ผู้ตอบแบบสำรวจมีรายได้เฉลี่ยในครัวเรือนด้านธุรกิจหรือค้าขาย 51,500 บาท/ปี มากที่สุด 146,000 บาท/ปี และน้อยที่สุด 15,000 บาท/ปี ดังภาพที่ 3.25

ตารางที่ 3.26 รายได้ในครัวเรือนจากเงินเดือนประจำของผู้ตอบแบบสำรวจในรอบปีที่ผ่านมา

จำนวนตัวอย่าง = 53

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
1. 10,000-109,999 บาท/ปี	7	50.00
2. 110,000-209,999 บาท/ปี	4	28.57
3. 210,000-309,999 บาท/ปี	1	7.14
4. 310,000 บาท/ปี ขึ้นไป	2	14.29
รวม	14	100.00

รายได้จากเงินเดือนประจำ มากที่สุด 450,000 บาท/ปี น้อยที่สุด 12,000 บาท/ปี โดยเฉลี่ย 156,357 บาท/ปี

ภาพที่ 3.26 รายได้เฉลี่ยในครัวเรือนจากเงินเดือนประจำของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.26 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจที่มีรายได้จากเงินเดือนประจำ ได้แก่ ข้าราชการ และพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 14 คน ส่วนใหญ่มีรายได้ 10,000-109,999 บาท/ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา มีรายได้ 110,000-209,999 บาท/ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ส่วนผู้มีรายได้มากกว่า 210,000 บาท/ปี รวมจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 21.43 หากคิดโดยเฉลี่ยแล้ว ผู้ตอบแบบสำรวจมีรายได้เฉลี่ยในครัวเรือนจากเงินเดือนประจำ 156,357 บาท/ปี มากที่สุด 450,000 บาท/ปี และน้อยที่สุด 12,000 บาท/ปี ดังภาพที่ 3.26

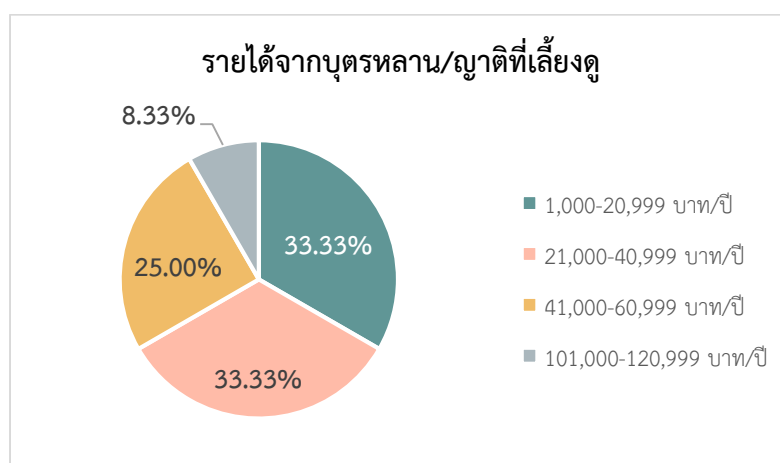

ตารางที่ 3.27 รายได้ในครัวเรือนจากบุตรหลานหรือญาติที่เลี้ยงดูของผู้ตอบแบบสำรวจในรอบปีที่ผ่านมา

จำนวนตัวอย่าง = 53

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
1. 1,000-29,999 บาท/ปี	4	33.33
2. 21,000-40,999 บาท/ปี	4	33.33
3. 41,000-60,999 บาท/ปี	3	25.00
4. 101,000-120,999 บาท/ปี	1	8.33
รวม	12	100.00

รายได้จากบุตรหลานหรือญาติที่เลี้ยงดูมากที่สุด 120,000 บาท/ปี น้อยที่สุด 1,000 บาท/ปี โดยเฉลี่ย 35,083 บาท/ปี

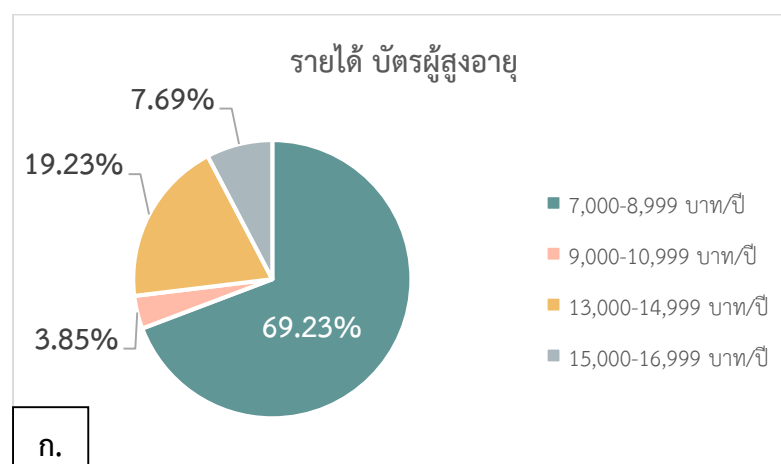
ภาพที่ 3.27 รายได้เฉลี่ยในครัวเรือนจากบุตรหลานหรือญาติที่เลี้ยงดูของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.27 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจที่มีรายได้จากบุตรหลานหรือญาติเลี้ยงดูจำนวน 12 คน ส่วนใหญ่มีรายได้ 1,000-20,999 บาท/ปี และ 21,000-40,999 บาท/ปี มีผู้ตอบสัดส่วนเท่ากัน คือ ช่วงละจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมา มีรายได้ 41,000-60,999 บาท/ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ส่วนผู้มีรายได้มากกว่า 101,000 บาท/ปี มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 หากคิดโดยเฉลี่ยแล้วผู้ตอบแบบสำรวจมีรายได้ในครัวเรือนจากครอบครัว 35,083 บาท/ปี มากที่สุด 120,000 บาท/ปี และน้อยที่สุด 1,000 บาท/ปี ดังภาพที่ 3.27

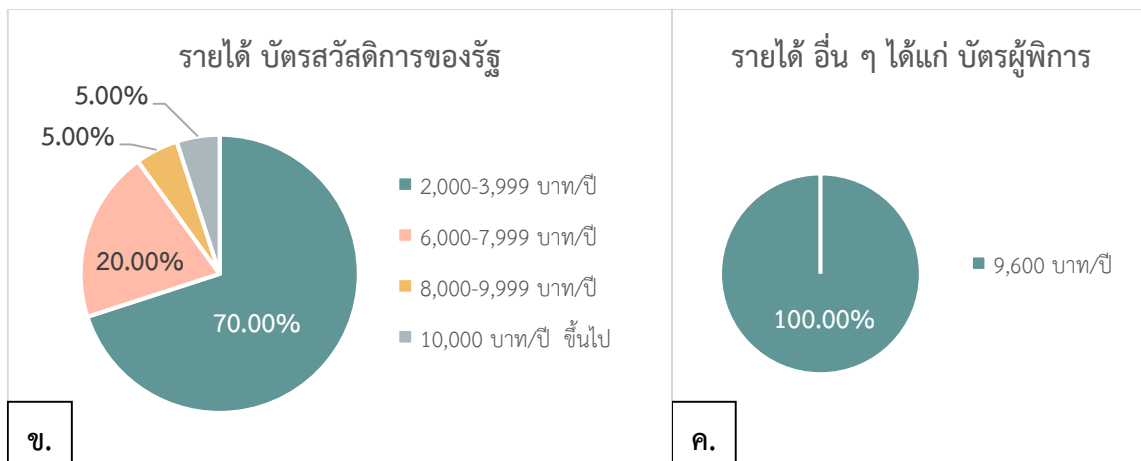
ตารางที่ 3.28 รายได้ในครัวเรือนจากสวัสดิการของรัฐของผู้ตอบแบบสำรวจในรอบปีที่ผ่านมา

จำนวนตัวอย่าง = 53

รายได้จากสวัสดิการของรัฐ	จำนวน	ร้อยละ
บัตรผู้สูงอายุ		
1. 7,000-8,999 บาท/ปี	18	69.23
2. 9,000-10,999 บาท/ปี	1	3.85
3. 13,000-14,999 บาท/ปี	5	19.23
4. 15,000-16,999 บาท/ปี	2	7.69
รวม	26	100.00
รายได้จากบัตรผู้สูงอายุ มากที่สุด 15,600 บาท/ปี น้อยที่สุด 7,200 บาท/ปี โดยเฉลี่ย 9,646 บาท/ปี		
บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ		
1. 2,000-3,999 บาท/ปี	14	70.00
2. 6,000-7,999 บาท/ปี	4	20.00
3. 8,000-9,999 บาท/ปี	1	5.00
4. 10,000 บาท/ปี ขึ้นไป	1	5.00
รวม	20	100.00
รายได้จากบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ มากที่สุด 36,000 บาท/ปี น้อยที่สุด 2,400 บาท/ปี โดยเฉลี่ย 6,180 บาท/ปี		
อื่น ๆ ได้แก่ บัตรผู้พิการ		
1. 9,600 บาท/ปี	2	100.00
รวม	2	100.00

ภาพที่ 3.28 รายได้ในครัวเรือนจากสวัสดิการของรัฐของผู้ตอบแบบสำรวจ

ภาพที่ 3.28 (ต่อ) รายได้ในครัวเรือนจากสวัสดิการของรัฐของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.28 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจที่มีรายได้จากสวัสดิการของรัฐประเภทบัตรผู้สูงอายุ จำนวน 26 คน ส่วนใหญ่มีรายได้ 7,000-8,999 บาท/ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 69.23 รองลงมามีรายได้ 13,000-14,999 บาท/ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 19.23 ส่วนผู้มีรายได้ 9,000-10,999 บาท/ปี และ 15,000-16,999 บาท/ปี มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ จำนวน 1 คน และ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.85 และ 7.69 ตามลำดับ หากคิดโดยเฉลี่ยแล้วผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่มีรายได้ในครัวเรือนจากบัตรผู้สูงอายุ 9,646 บาท/ปี มากที่สุด 15,600 บาท/ปี และน้อยที่สุด 7,200 บาท/ปี ดังภาพที่ 3.28 ก.

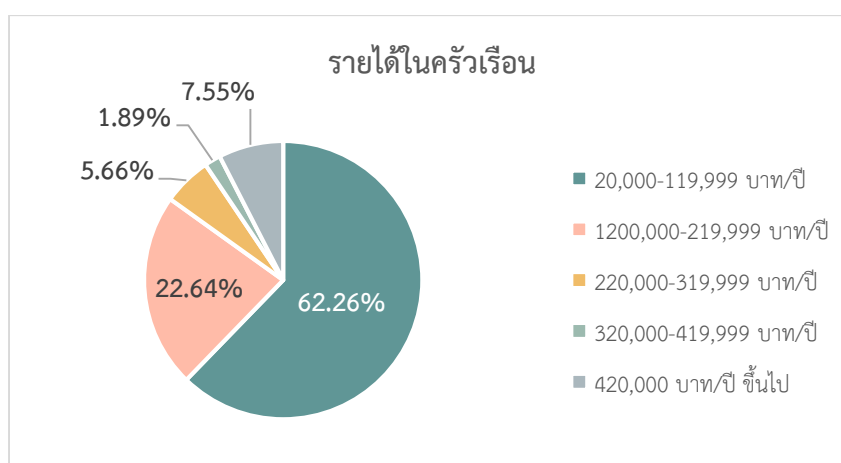
ในส่วนของผู้ตอบแบบสำรวจที่มีรายได้จากบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน 20 คน ส่วนใหญ่มีรายได้ 2,000-3,999 บาท/ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมามีรายได้ 6,000-7,999 บาท/ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ส่วนผู้ที่ตอบมีรายได้ 8,000-9,999 บาท/ปี และ 10,000 บาท/ปีขึ้นไป มีผู้ตอบจำนวนสัดส่วนเท่ากัน คือ อย่างละ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 หากคิดโดยเฉลี่ยแล้วผู้ตอบแบบสำรวจมีรายได้ในครัวเรือนจากบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ 6,180 บาท/ปี มากที่สุด 36,000 บาท/ปี และน้อยที่สุด 2,400 บาท/ปี ดังภาพที่ 3.28 ข.

สำหรับรายได้ในครัวเรือนจากสวัสดิการของรัฐอื่น ๆ มีผู้ตอบแบบสำรวจเพียง 2 คน ที่มีรายได้จากบัตรผู้พิการ 9,600 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 100.00 ดังภาพที่ 3.28 ค.

ตารางที่ 3.29 รายได้รวมทั้งหมดในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจในรอบปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2565)

รายได้รวม	จำนวน	ร้อยละ
1. 20,000-119,999 บาท/ปี	33	62.26
2. 1200,000-219,999 บาท/ปี	12	22.64
3. 220,000-319,999 บาท/ปี	3	5.66
4. 320,000 บาท/ปี ขึ้นไป	5	9.44
รวม	53	100.00

รายได้รวมทั้งหมด มากที่สุด 617,200 บาท/ปี น้อยที่สุด 20,400 บาท/ปี โดยเฉลี่ย 131,248 บาท/ปี

ภาพที่ 3.29 รายได้รวมทั้งหมดในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

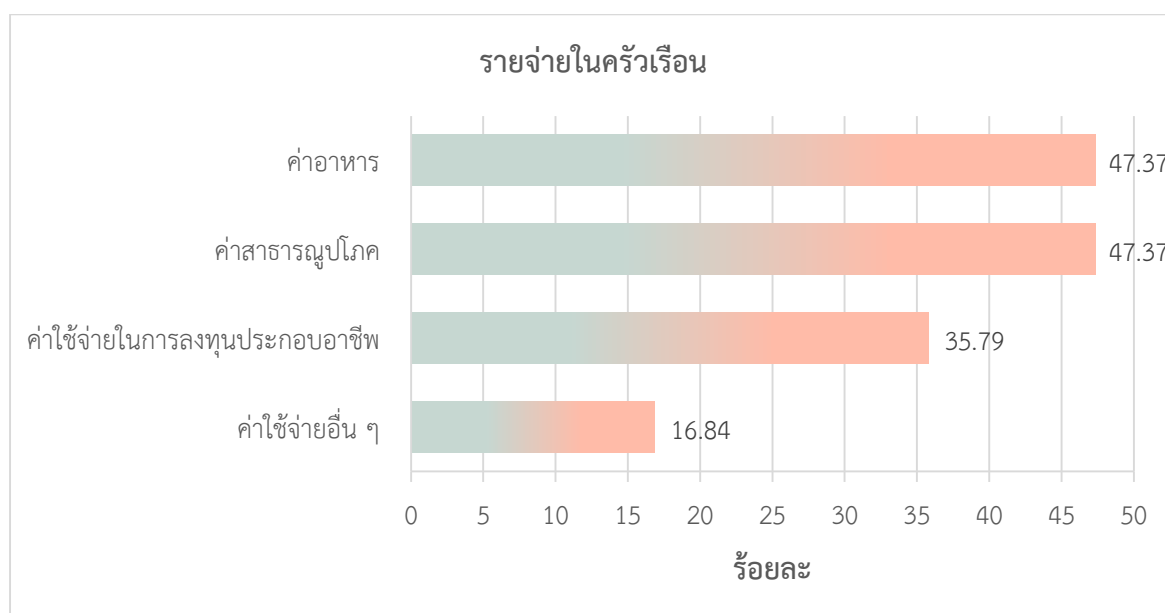
จากตารางที่ 3.29 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่มีรายได้รวมทั้งหมดในครัวเรือน 20,000-119,999 บาท/ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 62.26 รองลงมา มีรายได้รวม 120,000-219,999 บาท/ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 22.64 ผู้ตอบที่มีรายได้รวม 320,000 บาท/ปี ขึ้นไป มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 9.44 หากคิดโดยเฉลี่ยแล้วผู้ตอบแบบสำรวจมีรายได้รวมทั้งหมดในครัวเรือน 131,248 บาท/ปี มากที่สุด 617,200 บาท/ปี และน้อยที่สุด 20,400 บาท/ปี ดังภาพที่ 3.29

ตารางที่ 3.30 รายจ่ายในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจในรอบปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2565)

จำนวนตัวอย่าง = 53

ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
1. ค่าอาหาร	45	47.37
2. ค่าสาธารณูปโภค (น้ำ ไฟฟ้า และโทรศัพท์)	45	47.37
3. ค่าใช้จ่ายในการลงทุนประกอบอาชีพ	34	35.79
4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ใช้ในการศึกษา และรักษาพยาบาล เป็นต้น	16	16.84
รวมจำนวนคำตอบ	95	100.00

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ภาพที่ 3.30 ประเภทรายจ่ายในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจในรอบปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2565)

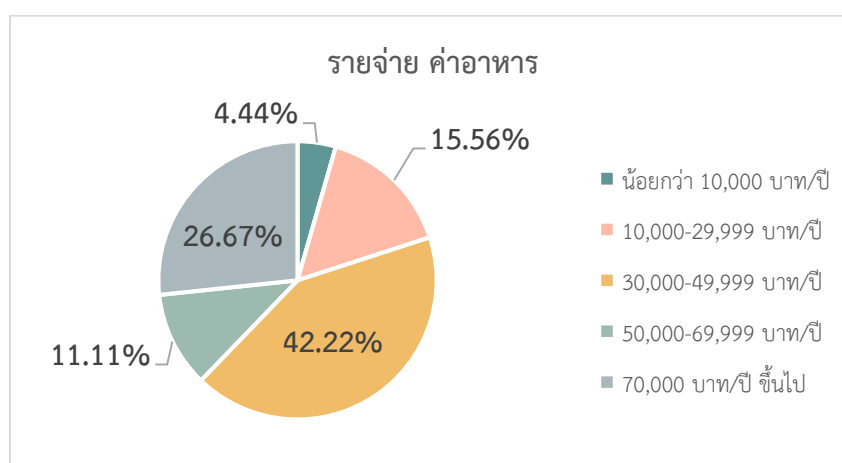
จากตารางที่ 3.30 ผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 53 คน สามารถตอบประเภทรายจ่ายได้มากกว่า 1 คำตอบ จากการสำรวจแล้วมีผู้ตอบทั้งหมด 140 คำตอบ พบว่าส่วนใหญ่มีรายจ่ายค่าอาหาร และค่าสาธารณูปโภค (ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า และค่าโทรศัพท์) มีผู้ตอบจำนวนสัดส่วนเท่ากัน คือ อย่างละ 45 คน คิดเป็นร้อยละ 47.37 รองลงมาตอบว่ามีค่าใช้จ่ายในการลงทุนประกอบอาชีพ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 35.79 และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ใช้ในการศึกษา และรักษาพยาบาล เป็นต้น จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16.84 ดังภาพที่ 3.30

ตารางที่ 3.31 รายจ่ายค่าอาหารในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

จำนวนตัวอย่าง = 53

รายจ่าย	จำนวน	ร้อยละ
1. น้อยกว่า 10,000 บาท/ปี	2	4.44
2. 10,000-29,999 บาท/ปี	7	15.56
3. 30,000-49,999 บาท/ปี	19	42.22
4. 50,000-69,999 บาท/ปี	5	11.11
5. 70,000 บาท/ปี ขึ้นไป	12	26.67
รวม	45	100.00

รายจ่ายค่าอาหารมากที่สุด 109,500 บาท/ปี น้อยที่สุด 1,000 บาท/ปี โดยเฉลี่ย 45,700 บาท/ปี

ภาพที่ 3.31 รายจ่ายค่าอาหารในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

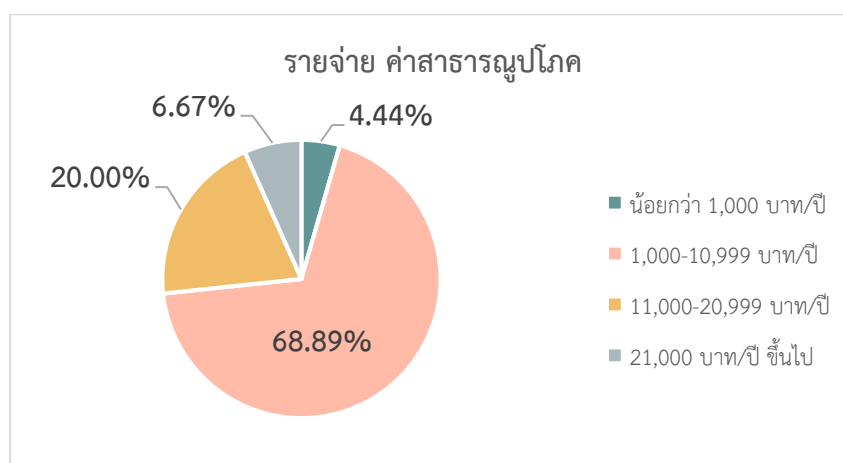
จากตารางที่ 3.31 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจที่มีรายจ่ายค่าอาหาร จำนวน 45 คน ส่วนใหญ่มีรายจ่าย 30,000-49,999 บาท/ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 42.22 รองลงมาคือ 70,000 บาท/ปี ขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 และผู้ที่มีรายจ่าย 10,000-29,999 บาท/ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 15.56 ตามลำดับ หากคิดโดยเฉลี่ยแล้วผู้ตอบแบบสำรวจมีรายจ่ายค่าอาหารเฉลี่ย 45,700 บาท/ปี มากที่สุด 109,500 บาท/ปี และน้อยที่สุด 1,000 บาท/ปี ดังภาพที่ 3.31

ตารางที่ 3.32 รายจ่ายค่าสาธารณูปโภคในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

จำนวนตัวอย่าง = 53

รายจ่าย	จำนวน	ร้อยละ
1. น้อยกว่า 1,000 บาท/ปี	2	4.44
2. 1,000-10,999 บาท/ปี	31	68.92
3. 11,000-20,999 บาท/ปี	9	20.00
4. 21,000 บาท/ปี ขึ้นไป	3	6.67
รวม	45	100.00

รายจ่ายค่าสาธารณูปโภคมากที่สุด 50,000 บาท/ปี น้อยที่สุด 360 บาท/ปี โดยเฉลี่ย 9,253 บาท/ปี

ภาพที่ 3.32 รายจ่ายค่าสาธารณูปโภคในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

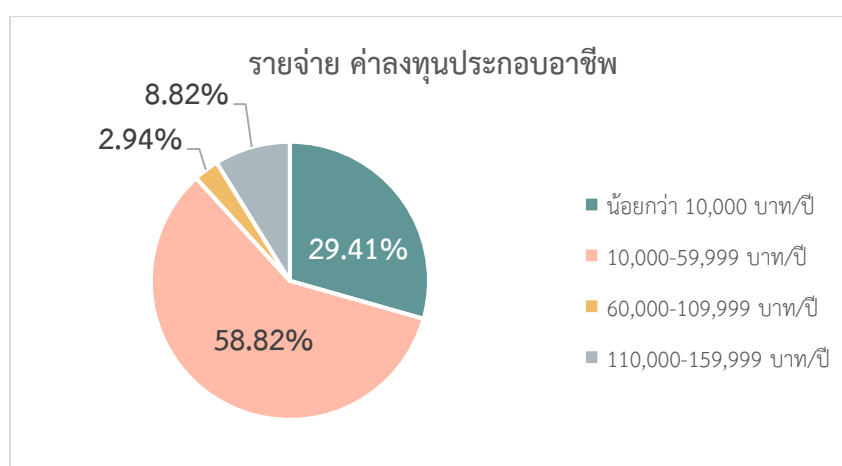
จากตารางที่ 3.32 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจที่มีรายจ่ายค่าสาธารณูปโภค จำนวน 45 คน มีรายจ่ายฯ 1,000-10,999 บาท/ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 68.89 รองลงมาคือ 11,000-20,999 บาท/ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และมีรายจ่ายฯ 21,000 บาท/ปี ขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 หากคิดโดยเฉลี่ยแล้วผู้ตอบแบบสำรวจมีรายจ่ายค่าสาธารณูปโภคเฉลี่ย 9,253 บาท/ปี มากที่สุด 50,000 บาท/ปี และน้อยที่สุด 360 บาท/ปี ดังภาพที่ 3.32

ตารางที่ 3.33 รายจ่ายค่าลงทุนประกอบอาชีพในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

จำนวนตัวอย่าง = 53

รายจ่าย	จำนวน	ร้อยละ
1. น้อยกว่า 10,000 บาท/ปี	10	29.41
2. 10,000-59,999 บาท/ปี	20	58.82
3. 60,000-109,999 บาท/ปี	1	2.94
4. 110,000-159,999 บาท/ปี	3	8.82
รวม	34	100.00

รายจ่ายค่าลงทุนประกอบอาชีพมากที่สุด 150,000 บาท/ปี น้อยที่สุด 3,000 บาท/ปี โดยเฉลี่ย 35,285 บาท/ปี

ภาพที่ 3.33 รายจ่ายค่าลงทุนประกอบอาชีพในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

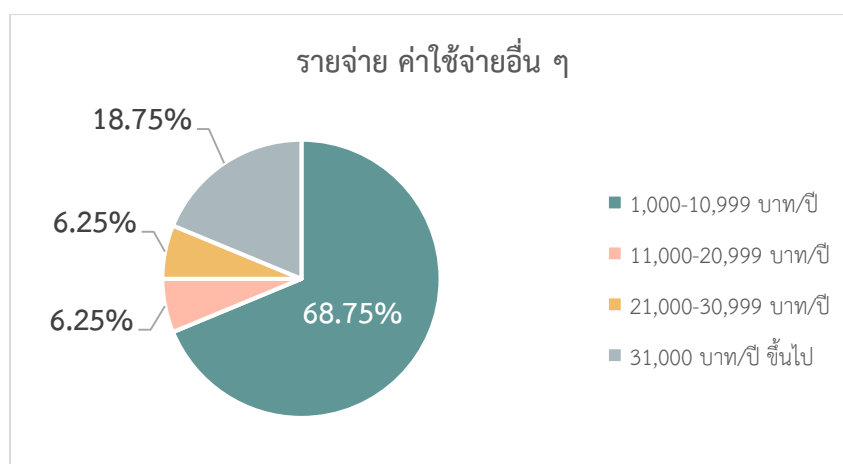
จากตารางที่ 3.33 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจที่มีรายจ่ายค่าลงทุนประกอบอาชีพ จำนวน 34 คน ส่วนใหญ่ตอบมีรายจ่าย 10,000-59,999 บาท/ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 58.82 รองลงมาคือน้อยกว่า 10,000 บาท/ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 29.41 และมีรายจ่าย 110,000-159,999 บาท/ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 8.82 หากคิดโดยเฉลี่ยแล้วผู้ตอบแบบสำรวจมีรายจ่ายค่าลงทุนประกอบอาชีพเฉลี่ย 35,285 บาท/ปี มากที่สุด 150,000 บาท/ปี และน้อยที่สุด 3,000 บาท/ปี ดังภาพที่ 3.33

ตารางที่ 3.34 รายจ่ายค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

จำนวนตัวอย่าง = 53

รายจ่าย	จำนวน	ร้อยละ
1. 1,000-10,999 บาท/ปี	11	68.75
2. 11,000-20,999 บาท/ปี	1	6.25
3. 21,000-30,999 บาท/ปี	1	6.25
4. 31,000 บาท/ปี ขึ้นไป	3	18.75
รวม	16	100.00

รายจ่ายค่าใช้จ่ายอื่น ๆ มากที่สุด 250,000 บาท/ปี น้อยที่สุด 1,500 บาท/ปี โดยเฉลี่ย 28,022 บาท/ปี

ภาพที่ 3.34 รายจ่ายค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

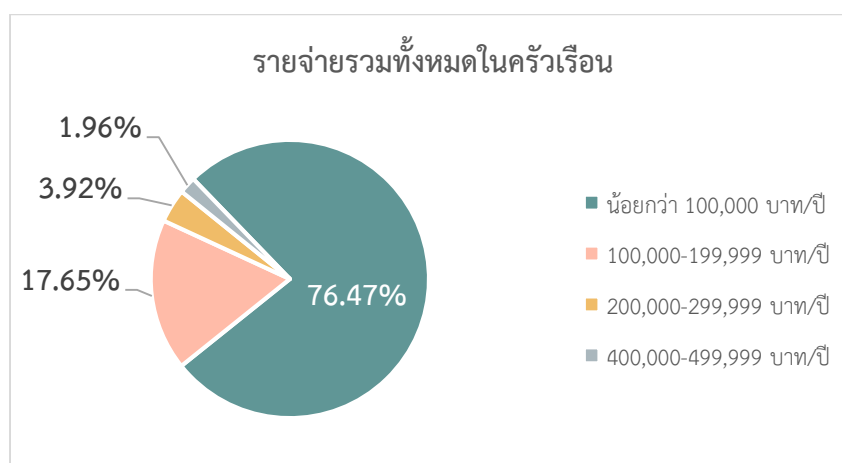
จากตารางที่ 3.34 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจที่มีรายจ่ายค่าใช้จ่ายอื่น ๆ จำนวน 16 คน มีรายจ่าย 1,000-10,999 บาท/ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 68.75 รองลงมาคือ 31,000 บาท/ปี ขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 สำหรับผู้ที่ตอบมีรายจ่าย 11,000-20,999 บาท/ปี และ 21,000-30,999 บาท/ปี มีผู้ตอบจำนวนสัดส่วนเท่ากัน คือ อย่างละ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 หากคิดโดยเฉลี่ยแล้วผู้ตอบแบบสำรวจมีรายจ่ายค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เฉลี่ย 28,022 บาท/ปี มากที่สุด 250,000 บาท/ปี และน้อยที่สุด 1,500 บาท/ปี ดังภาพที่ 3.34

ตารางที่ 3.35 รายจ่ายรวมทั้งหมดในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจในรอบปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2565)

จำนวนตัวอย่าง = 53

รายจ่ายรวม	จำนวน	ร้อยละ
1. น้อยกว่า 100,000 บาท/ปี	39	76.47
2. 100,000-199,999 บาท/ปี	9	17.65
3. 200,000-299,999 บาท/ปี	2	3.92
4. 400,000-499,999 บาท/ปี	1	1.96
รวม	51	100.00

รายได้จากบัตรผู้สูงอายุ มากที่สุด 450,000 บาท/ปี น้อยที่สุด 4,800 บาท/ปี โดยเฉลี่ย 83,066 บาท/ปี

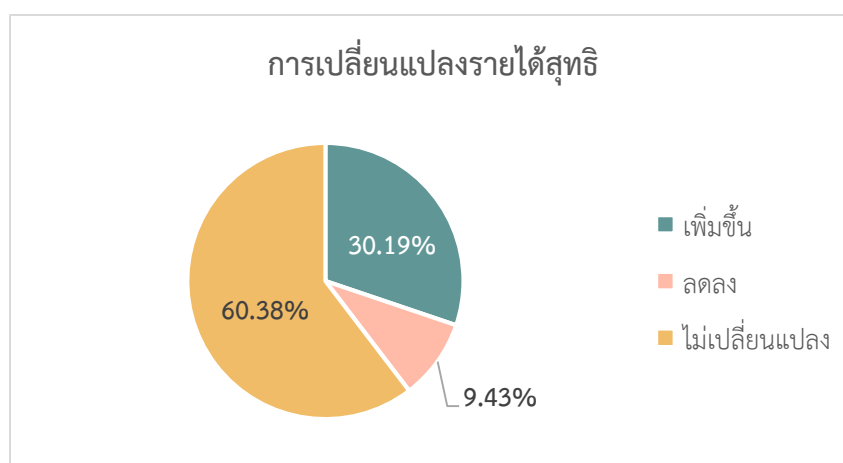

ภาพที่ 3.35 รายจ่ายรวมทั้งหมดในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.35 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่มีรายจ่ายรวมทั้งหมดในครัวเรือนน้อยกว่า 100,000 บาท/ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 76.47 รองลงมาคือรายจ่าย 100,000-199,999 บาท/ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 17.65 ในส่วนผู้ตอบที่มีรายจ่าย 200,000-299,999 บาท/ปี มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.92 หากคิดโดยเฉลี่ยแล้วผู้ตอบแบบสำรวจมีรายจ่ายรวมทั้งหมดในครัวเรือน 83,066 บาท/ปี มากที่สุด 450,000 บาท/ปี และน้อยที่สุด 4,800 บาท/ปี ดังภาพที่ 3.35

ตารางที่ 3.36 การเปลี่ยนแปลงรายได้สุทธิของครัวเรือนเมื่อเทียบกับก่อนมีโครงการฯ ของผู้ตอบแบบสำรวจ

การเปลี่ยนแปลงของรายได้สุทธิ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพิ่มขึ้น เนื่องจาก - มีแหล่งน้ำสำหรับทำนา ทำไร่ และปลูกกระเทียม - ปลูกพืชได้มากขึ้น - มีน้ำเพียงพอ ผลผลิตเพิ่มขึ้น - มีน้ำใช้ในการเกษตร	16	30.19
2. ลดลง เนื่องจาก - สภาพการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ เศรษฐกิจ และการเมือง - ราคาปุ๋ยและปัจจัยอื่น ๆ แพงขึ้น - ช่วงฝนแล้ง ทำนาไม่ได้	5	9.43
3. ไม่เปลี่ยนแปลง	32	60.38
รวม	53	100.00

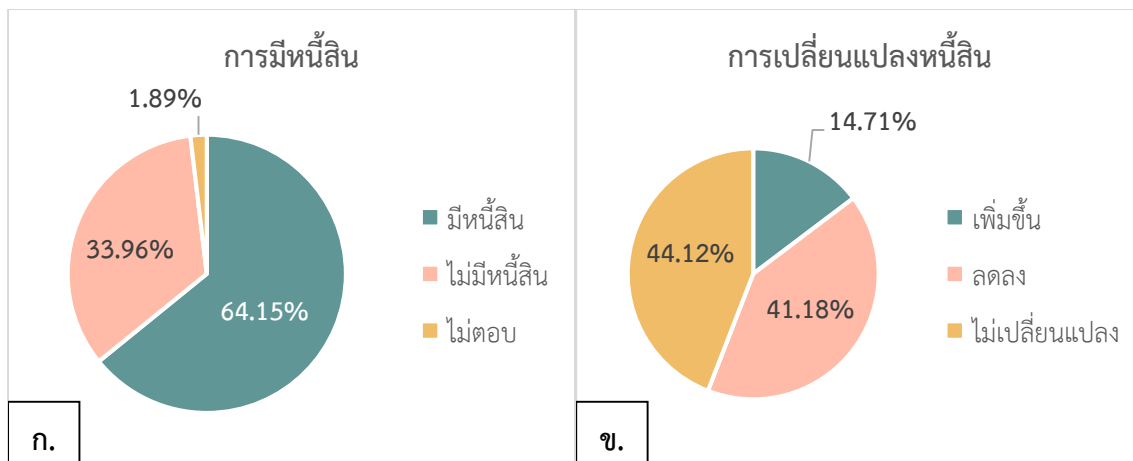

ภาพที่ 3.36 การเปลี่ยนแปลงรายได้สุทธิของครัวเรือนเมื่อเทียบกับก่อนมีโครงการฯ ของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.36 สรุปได้ว่า รายได้สุทธิของครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจเมื่อเทียบกับก่อนมีโครงการฯ ส่วนใหญ่ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 60.38 ตอบว่าไม่เปลี่ยนแปลง สำหรับผู้ที่มีรายได้สุทธิเปลี่ยนแปลงมีผู้ตอบ 21 คน โดยผู้ที่มีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีน้ำใช้ในการเกษตรเพียงพอ ทำให้ปลูกพืชผลผลิตได้มากขึ้น เช่น ทำนา ทำไร่ ปลูกกระเทียม ฯลฯ มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 30.19 และที่เหลือจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 9.43 ตอบว่ามีรายได้สุทธิลดลง เนื่องจากสภาพการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ เศรษฐกิจ และการเมือง ราคาปุ๋ยและปัจจัยอื่น ๆ สูงขึ้น และในช่วงฝนแล้ง ไม่สามารถทำนาได้ ดังภาพที่ 3.36

ตารางที่ 3.37 การมีหนี้สินในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

การมีหนี้สิน	จำนวน	ร้อยละ
1. มีหนี้สิน	34	64.15
ที่มาของแหล่งเงินกู้ ได้แก่ :		
- กองทุนหมู่บ้าน		
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส)		
- ธนาคารออมสิน		
- ธนาคารกรุงศรีอยุธยา		
- เงินกู้ยืมจากบริษัท		
2. ไม่มีหนี้สิน	18	33.96
3. ไม่ตอบ	1	1.89
รวม	53	100.00
การเปลี่ยนแปลงของหนี้สิน		
1. เพิ่มขึ้น เนื่องจาก	5	14.71
- ต้นทุนทางเกษตรสูง		
- ผลผลิตไม่ค่อยดี		
- ค่าครองชีพสูง ต้นทุนการผลิตสูง เช่น ปุ๋ย ผลผลิตลดลง		
จากสภาพอากาศเปลี่ยนแปลง โรคระบาด		
2. ลดลง เนื่องจาก	14	41.18
- ผ่อนชำระต่อเนื่อง		
- เกษียณอายุ		
- ค่าครองชีพสูง ต้นทุนการผลิตสูง เช่น ปุ๋ย ผลผลิตลดลง		
จากสภาพอากาศเปลี่ยนแปลง และโรคระบาด		
- ทำการเกษตร มีน้ำเพียงพอ		
- รายได้เพิ่มขึ้น		
- ราคาข้าวดีขึ้น		
3. ไม่เปลี่ยนแปลง	15	44.12
รวม	34	100.00

ภาพที่ 3.37 การมีหนี้สินในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.37 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 64.15 มีหนี้สิน สำหรับแหล่งเงินกู้ส่วนใหญ่ คือ สถาบันการเงิน เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร (ธ.ก.ส.) ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงศรีอยุธยา กองทุนหมู่บ้าน กู้เงินบริษัท เป็นต้น สำหรับเกษตรกรที่ไม่มีหนี้สินมีผู้ตอบ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 33.96 และมีผู้ไม่ตอบ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.89 ดังภาพที่ 3.37 ก.

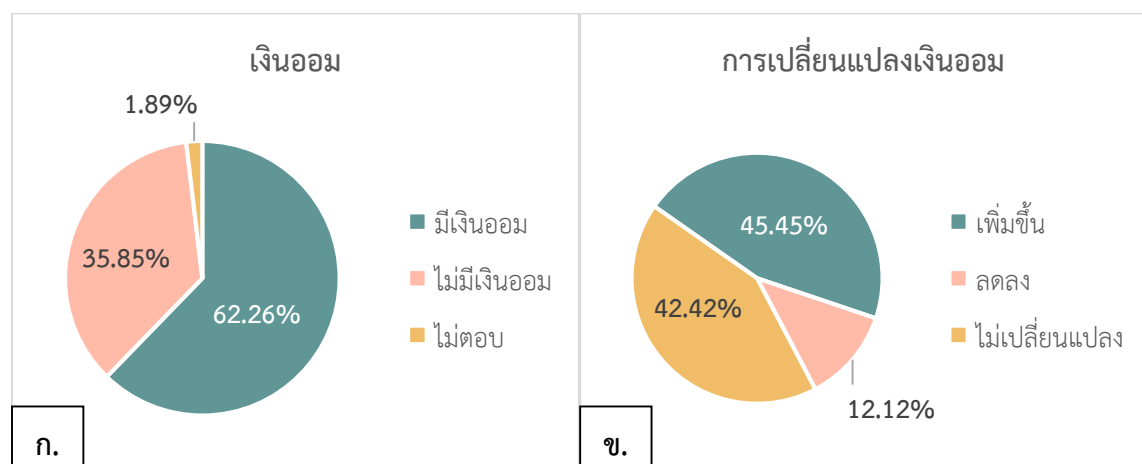
สำหรับเกษตรกรที่มีหนี้สิน จำนวน 34 คน ตอบว่ามีการเปลี่ยนแปลงของหนี้สินลดลง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 41.18 สาเหตุที่หนี้สินลดลงเกิดจากการผ่อนชำระหนี้อย่างต่อเนื่อง ราคาผลผลิตดีขึ้น ประกอบกับมีน้ำในการทำเกษตรเพียงพอ ทำให้มีรายได้จากการขายผลผลิตทางการเกษตรมากขึ้น หรือบางคนมีรายได้อื่น ๆ เช่น รายได้จากการเกษียณอายุที่สามารถชำระหนี้เพิ่มได้ ในกรณีเกษตรกรที่ตอบว่ามีหนี้สินเพิ่มขึ้น ซึ่งมีจำนวน 5 คน คิดเป็น ร้อยละ 14.71 เนื่องจากการลงทุนการเกษตรซึ่งมีราคาต้นทุนที่สูงขึ้น และรายได้จากผลผลิตไม่ค่อยดี สำหรับเกษตรกรที่ตอบหนี้สินไม่มีการเปลี่ยนแปลงมีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 44.12 ดังภาพที่ 3.37 ข.

ตารางที่ 3.38 การออมเงินในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

เงินออม	จำนวน	ร้อยละ
1. มีเงินออม	33	62.26
2. ไม่มีเงินออม	19	35.85
3. ไม่ตอบ	1	1.89
รวม	53	100.00

การเปลี่ยนแปลงของเงินออม

1. เพิ่มขึ้น	15	45.45
2. ลดลง	4	12.12
3. ไม่เปลี่ยนแปลง	14	42.42
รวม	33	100.00

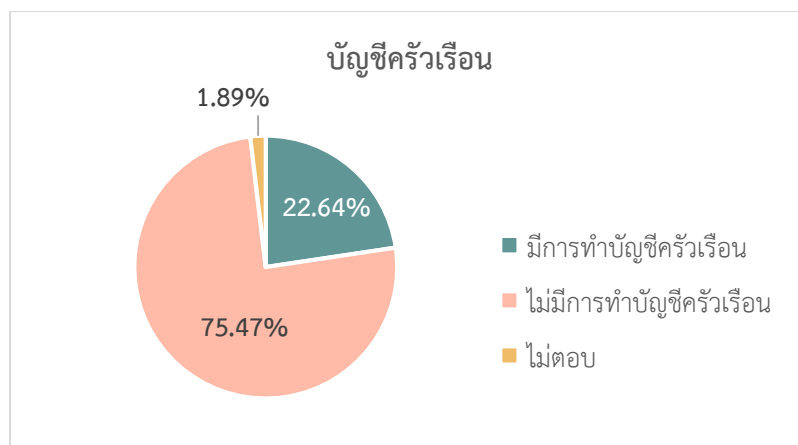

ภาพที่ 3.38 การออมเงินในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.38 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ตอบว่ามีเงินออม จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 62.26 และผู้ตอบแบบสำรวจที่ไม่มีเงินออม มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 35.85 ดังภาพที่ 3.38 ก. สำหรับเกษตรกรที่มีการเปลี่ยนแปลงของเงินออม (33 คน) มีผู้ตอบเงินออมเพิ่มขึ้น จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 รองลงมาตอบเงินออมไม่เปลี่ยนแปลง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 42.42 และเงินออมนลดลง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 12.12 ดังภาพที่ 3.38 ข.

ตารางที่ 3.39 การทำบัญชีครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

การทำบัญชีครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
1. มีการทำบัญชีครัวเรือน	12	22.64
2. ไม่มีการทำบัญชีครัวเรือน	40	75.47
3. ไม่ตอบ	1	1.89
รวม	53	100.00

ภาพที่ 3.39 การทำบัญชีครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.39 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีการทำบัญชีครัวเรือน จำนวน 40 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 75.47 ผู้ตอบแบบสำรวจที่มีการทำบัญชีครัวเรือนมีผู้ตอบ จำนวน 12 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.64 และมีผู้ไม่ตอบ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.89 ดังภาพที่ 3.39

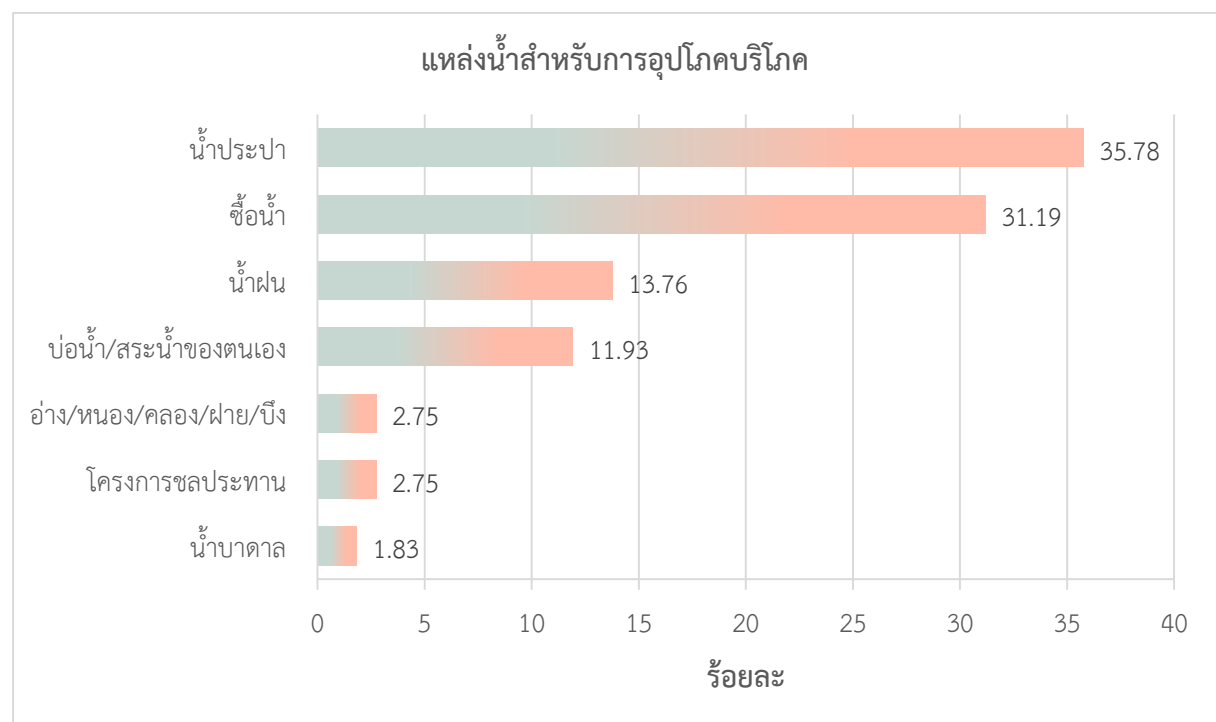
ส่วนที่ 3 การใช้ประโยชน์และผลสัมฤทธิ์จากโครงการทำนบกั้นดินห้วยนกเค้าฯ

ตารางที่ 3.40 ข้อมูลการใช้แหล่งน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภคของผู้ตอบแบบสำรวจ

จำนวนตัวอย่าง = 53

แหล่งน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภค	จำนวน	ร้อยละ
1. บ่อน้ำหรือสระน้ำของตนเอง	13	11.93
2. อ่าง หนอง คลอง ฝาย และบึงน้ำธรรมชาติ - ระบุ ห้วยแม่แฝง มาทำประปา	3	2.75
3. น้ำฝน	15	13.76
4. น้ำประปา	39	35.78
5. ชี้น้ำ	34	31.19
6. น้ำบาดาล	2	1.83
7. โครงการชลประทาน	3	2.75
8. อื่น ๆ	-	-
รวมจำนวนคำตอบ	109	100.00

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ภาพที่ 3.40 ข้อมูลการใช้แหล่งน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภคของผู้ตอบแบบสำรวจ

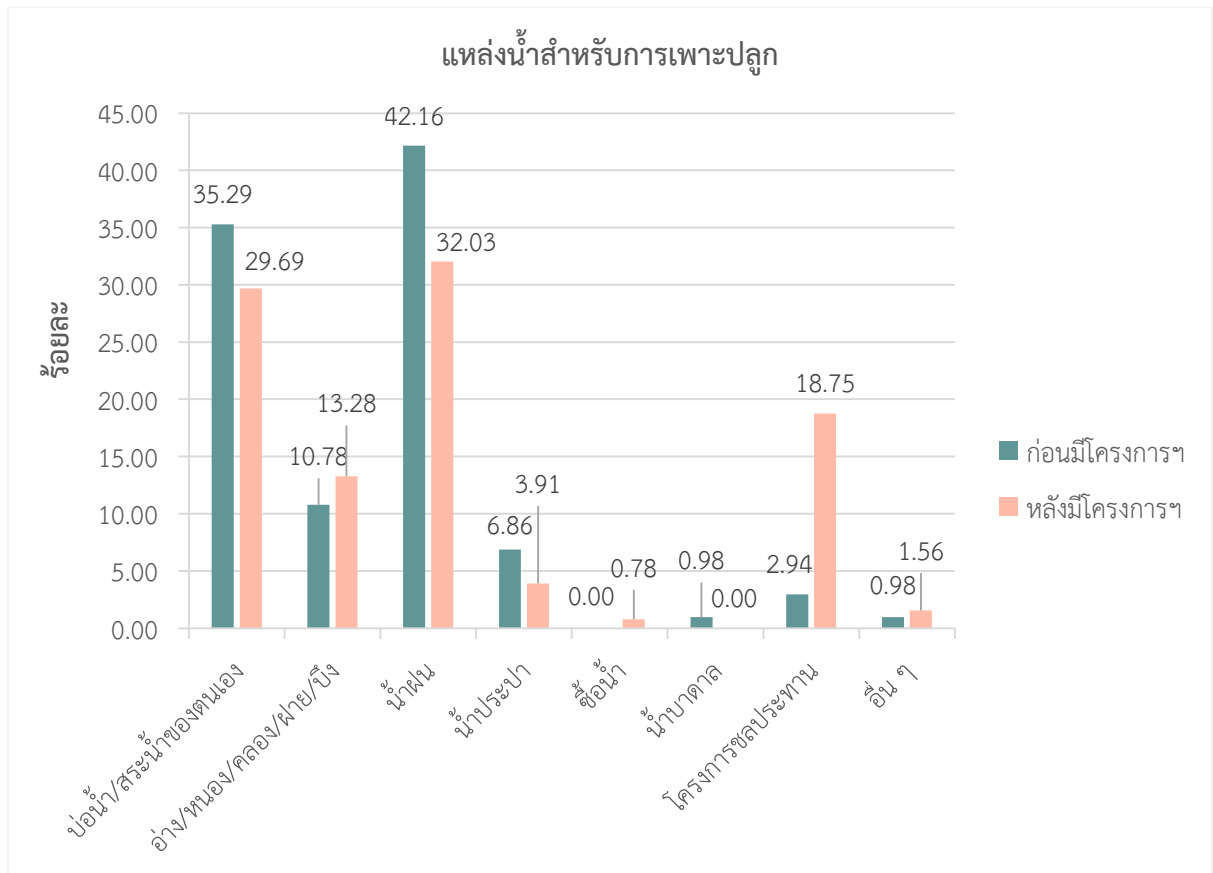
จากตารางที่ 3.40 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 53 คน สามารถตอบแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคได้มากกว่า 1 คำตอบ จากผลการสำรวจมีผู้ตอบทั้งหมด 109 คำตอบ ส่วนใหญ่ตอบแหล่งน้ำที่ใช้อุปโภคบริโภคจากน้ำประปา และชื่อน้ำ ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ จำนวน 39 คน และ 34 คน คิดเป็นร้อยละ 35.78 และ 31.19 ตามลำดับ แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภครองลงมา คือ น้ำฝนและบ่อน้ำหรือสระน้ำของตนเอง ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ จำนวน 15 คน และ 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13.76 และ 11.93 ตามลำดับ ดังภาพที่ 3.40

ตารางที่ 3.41 ข้อมูลการใช้แหล่งน้ำสำหรับการเพาะปลูกหรือทำการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ

จำนวนตัวอย่าง = 53

แหล่งน้ำหลักที่ใช้ในการเพาะปลูกหรือทำการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
ก่อนมีโครงการฯ (ก่อนปี พ.ศ. 2562)		
1. บ่อน้ำ/สระน้ำของตนเอง	36	35.29
2. อ่าง/หนอง/คลอง/ฝาย/บึงน้ำธรรมชาติ	11	10.78
3. น้ำฝน	43	42.16
4. น้ำประปา	7	6.86
5. ชื่อน้ำ	-	-
6. น้ำบาดาล	1	0.98
7. โครงการชลประทาน	3	2.94
8. อื่น ๆ ได้แก่ สระน้ำของหมู่บ้าน	1	0.98
รวมจำนวนคำตอบ	102	100.00
หลังมีโครงการฯ (พ.ศ. 2566)		
1. บ่อน้ำ/สระน้ำของตนเอง	38	29.69
2. อ่าง/หนอง/คลอง/ฝาย/บึงน้ำธรรมชาติ	17	13.28
3. น้ำฝน	41	32.03
4. น้ำประปา	5	3.91
5. ชื่อน้ำ	1	0.78
6. น้ำบาดาล	-	-
7. โครงการชลประทาน	24	18.75
8. อื่น ๆ ได้แก่ สูบน้ำจากคลอง และสระน้ำของหมู่บ้าน	2	1.56
รวมจำนวนคำตอบ	128	100.00

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ภาพที่ 3.41 การใช้แหล่งน้ำสำหรับการเพาะปลูกหรือทำการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.41 ผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 53 คน สามารถตอบแหล่งน้ำสำหรับการเพาะปลูกได้มากกว่า 1 คำตอบ โดยรวมแล้วก่อนมีโครงการฯ มีผู้ตอบ 102 คำตอบ จากผลการสำรวจ สรุปได้ว่า ก่อนมีโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าฯ โดยส่วนใหญ่ตอบใช้น้ำฝน จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 42.16 รองลงมาคือ ใช้แหล่งน้ำจากบ่อน้ำหรือสระน้ำของตนเอง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 35.29 ใช้น้ำจาก อ่าง หนอง คลอง ฝาย และบึงน้ำธรรมชาติในการทำการเพาะปลูกฯ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 10.78 ดังภาพที่ 3.41

เมื่อเปรียบเทียบการใช้แหล่งน้ำสำหรับการเพาะปลูกหรือทำการเกษตรหลังมีโครงการฯ ซึ่งโดยรวมมีผู้ตอบ 128 คำตอบ สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่มีแนวโน้มการใช้แหล่งน้ำในการเพาะปลูกหรือทำการเกษตรไม่เปลี่ยนแปลงจากก่อนมีโครงการฯ โดยมีผู้ตอบใช้น้ำฝน จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 32.03 รองลงมาคือ ใช้แหล่งน้ำจากบ่อน้ำหรือสระน้ำของตนเอง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 29.69 แต่อย่างไรก็ตาม มีเกษตรกรที่เลือกตอบการใช้น้ำจากโครงการชลประทานเพิ่มขึ้นจาก 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.94 เป็นจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 ดังภาพที่ 3.41

ตารางที่ 3.42 ข้อมูลปริมาณน้ำที่ใช้ในการทำเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ

ปริมาณน้ำที่ใช้ในการทำเกษตร ในฤดูฝน	จำนวน	ร้อยละ
ก่อนมีโครงการฯ (ก่อนปี พ.ศ. 2562)		
1. เพียงพอ	37	69.81
2. ไม่เพียงพอ	13	24.53
3. ไม่ตอบ	3	5.66
รวม	53	100.00

กรณีที่น้ำไม่เพียงพอ มีวิธีการแก้ไขปัญหา ได้แก่

- ใช้น้ำในสระน้ำตนเอง
- ใช้น้ำประปา
- กักเก็บน้ำไว้ในสระของตนเอง
- ขุดสระน้ำไว้ใช้เอง
- รอฝนตก

หลังมีโครงการฯ (พ.ศ. 2566)		
1. เพียงพอ	40	75.47
2. ไม่เพียงพอ	7	13.21
3. ไม่ตอบ	6	11.32
รวม	53	100.00

กรณีที่น้ำไม่เพียงพอ มีวิธีการแก้ไขปัญหา ได้แก่

- ใช้น้ำประปา
- ขุดลอก

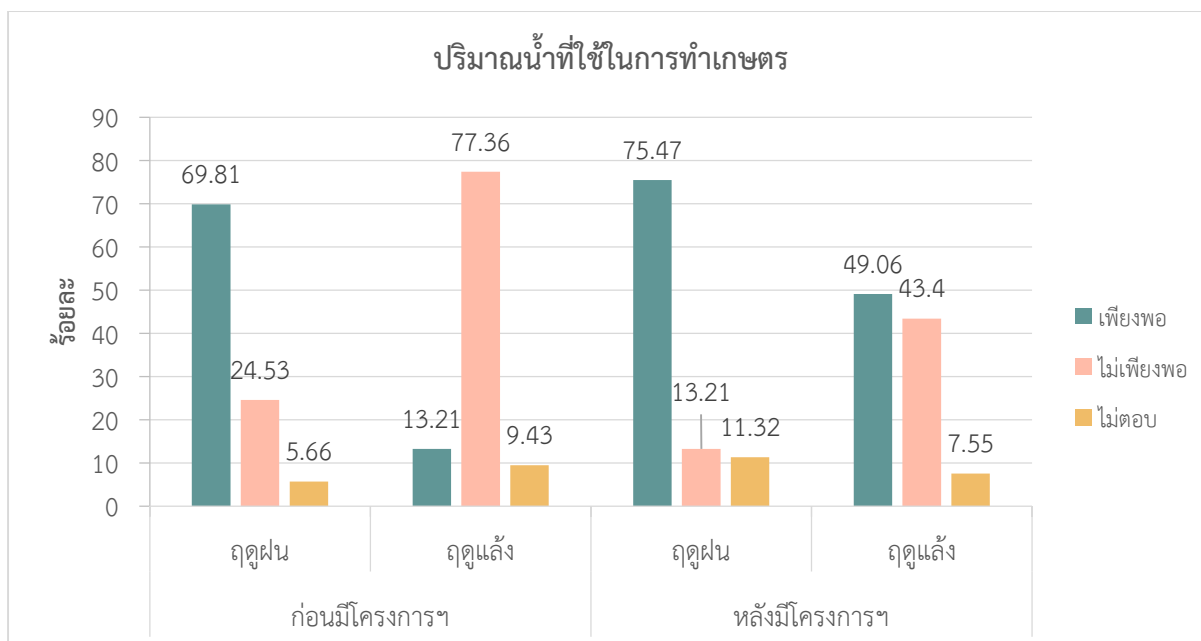
ปริมาณน้ำที่ใช้ในการทำเกษตร ในฤดูแล้ง	จำนวน	ร้อยละ
ก่อนมีโครงการฯ (ก่อนปี พ.ศ. 2562)		
1. เพียงพอ	7	13.21
2. ไม่เพียงพอ	41	77.36
3. ไม่ตอบ	5	9.43
รวม	53	100.00

ตารางที่ 3.42 (ต่อ) ข้อมูลปริมาณน้ำที่ใช้ในการทำเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ

ปริมาณน้ำที่ใช้ในการทำเกษตร ในฤดูแล้ง	จำนวน	ร้อยละ
กรณีที่ไม่เพียงพอ มีวิธีการแก้ไขปัญหามา ได้แก่ - ใช้น้ำในสระน้ำตนเอง - รอฟนตกรหรือรอฤดูฝน - ใช้น้ำประปา - ไม่ทำการเกษตร - กักเก็บน้ำไว้ในสระของตนเอง - ขุดสระน้ำเก็บน้ำไว้ใช้หน้าแล้ง - ลดพื้นที่ทำการเกษตร		
หลังมีโครงการฯ (พ.ศ. 2566)		
1. เพียงพอ	26	49.06
2. ไม่เพียงพอ	23	43.40
3. ไม่ตอบ	4	7.55
รวม	53	100.00
กรณีที่น้ำไม่เพียงพอ มีวิธีการแก้ไขปัญหามา ได้แก่ - เปิดน้ำจากทำนบกินฯ ไปเติมน้ำในสระ - แจ้งประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำ เพื่อเปิดน้ำ - ใช้น้ำในสระน้ำตนเอง - ใช้น้ำประปา - ไม่ทำการเกษตร - รอฤดูฝน - เปิดน้ำแค่ครั้งเดียว - สูบน้ำในสระหรือบ่อ - ขุดสระน้ำไว้ใช้เอง		

ภาพที่ 3.42 ปริมาณน้ำที่ใช้ในการทำเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.42 สรุปได้ว่า ปริมาณน้ำในช่วงฤดูฝนก่อนมีโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าฯ ส่วนใหญ่ความต้องการใช้น้ำสำหรับการทำการเกษตรในช่วงฤดูฝนมีความเพียงพอ มีผู้ตอบ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 69.81 และมีผู้ตอบน้ำไม่เพียงพอในช่วงฤดูฝน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 24.53 สำหรับกรณีที่เกษตรกรมีน้ำไม่เพียงพอ นั้น จะใช้น้ำจากสระน้ำตนเองหรือใช้น้ำประปา หรือขุดสระกักเก็บน้ำไว้ในสระของตนเอง และรอฝนตก เมื่อเปรียบเทียบความต้องการใช้น้ำในช่วงฤดูฝนหลังมีโครงการฯ มีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกัน คือ ส่วนใหญ่มีน้ำเพียงพอในการทำการเกษตร จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 75.47 มีผู้ตอบน้ำไม่เพียงพอ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 13.21 โดยกรณีที่น้ำไม่เพียงพอจะเลือกใช้ น้ำประปา และในการแก้ไขปัญหาจะใช้วิธีการขุดลอก ดังภาพที่ 3.42

ในส่วนของความต้องการใช้น้ำสำหรับการทำการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจในช่วงฤดูแล้ง พบความแตกต่างระหว่างก่อนมีโครงกรรฯ และหลังมีโครงกรรฯ อย่างชัดเจน โดยก่อนมีโครงกรรฯ ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ตอบว่าปริมาณน้ำไม่เพียงพอ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 77.36 โดยส่วนใหญ่เลือกใช้วิธีใช้น้ำในสระน้ำของตนเอง รอให้ฝนตกหรือรอฤดูฝน ใช้น้ำประปา หยุดการทำเกษตรชั่วคราวหรือลดพื้นที่ทำการเกษตร เป็นต้น สำหรับผู้ที่ตอบมีปริมาณเพียงพอในช่วงฤดูแล้ง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 13.21 แต่เมื่อเปรียบเทียบกับหลังมีโครงกรรฯ พบว่า มีผู้ตอบปริมาณน้ำสำหรับการเกษตรที่ใช้เพียงพอในช่วงฤดูแล้งเพิ่มขึ้น จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 49.06 สำหรับผู้ที่ตอบน้ำไม่เพียงพอมีผู้ตอบสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 43.40 กรณีที่น้ำไม่เพียงพอผู้ตอบแบบสำรวจเลือกใช้วิธีการแจ้งประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำให้เปิดประตูน้ำจากโครงการทำนบดินฯ เพื่อเติมน้ำลงในสระสาธารณะของหมู่บ้านและสระน้ำของตนเอง เป็นต้น ดังภาพที่ 3.42

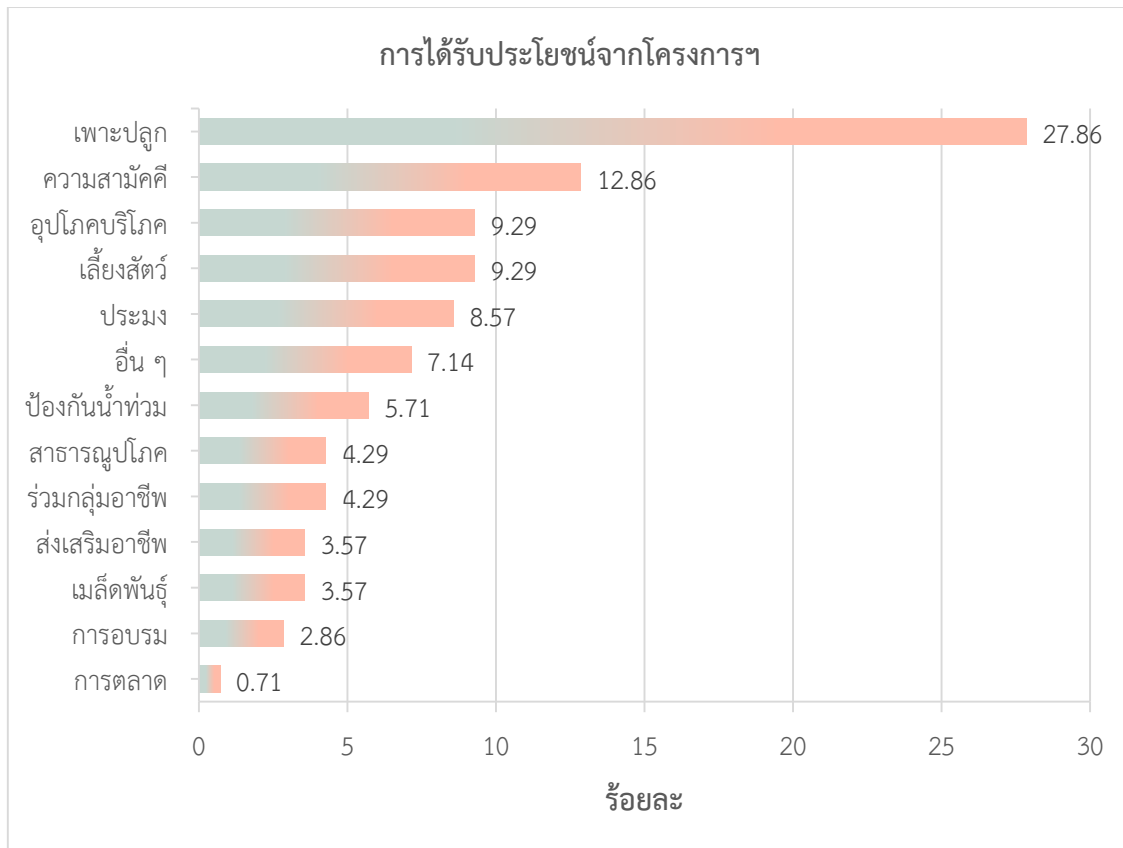
ตารางที่ 3.43 การได้รับประโยชน์จากโครงการฯ ของผู้ตอบแบบสำรวจ

จำนวนตัวอย่าง = 53

ประเภทการได้รับประโยชน์จากโครงการฯ	จำนวน	ร้อยละ
1. การใช้น้ำเพาะปลูก	39	27.86
2. การใช้น้ำอุปโภคบริโภค	13	9.29
3. ใช้น้ำเลี้ยงสัตว์	13	9.29
4. ใช้น้ำทำประมง	12	8.57
5. ช่วยป้องกันน้ำท่วม	8	5.71
6. สาธารณูปโภคพื้นฐานดีขึ้น (ถนน ไฟฟ้า และประปา)	6	4.29
7. มีการรวมกลุ่มอาชีพ	6	4.29
8. เกิดความสามัคคีในชุมชน	18	12.86
9. มีการแนะนำส่งเสริมอาชีพจากเจ้าหน้าที่	5	3.57
10. มีการส่งเสริมเมล็ดพันธุ์ พันธุ์พืช และปัจจัยการผลิต	5	3.57
11. มีการอบรมหลักสูตรต่าง ๆ	4	2.86
12. มีการส่งเสริมด้านการจำหน่ายผลผลิต (การตลาด)	1	0.71
13. เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้สะดวกมากขึ้น	-	-
14. อื่น ๆ	10	7.14
- ไม่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ		
- น้ำจากทำนบกินฯ ไม่ถึงพื้นที่การเกษตร		
รวมจำนวนคำตอบ	140	100.00

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ภาพที่ 3.43 การได้รับประโยชน์จากโครงการฯ ของผู้ตอบแบบสำรวจ

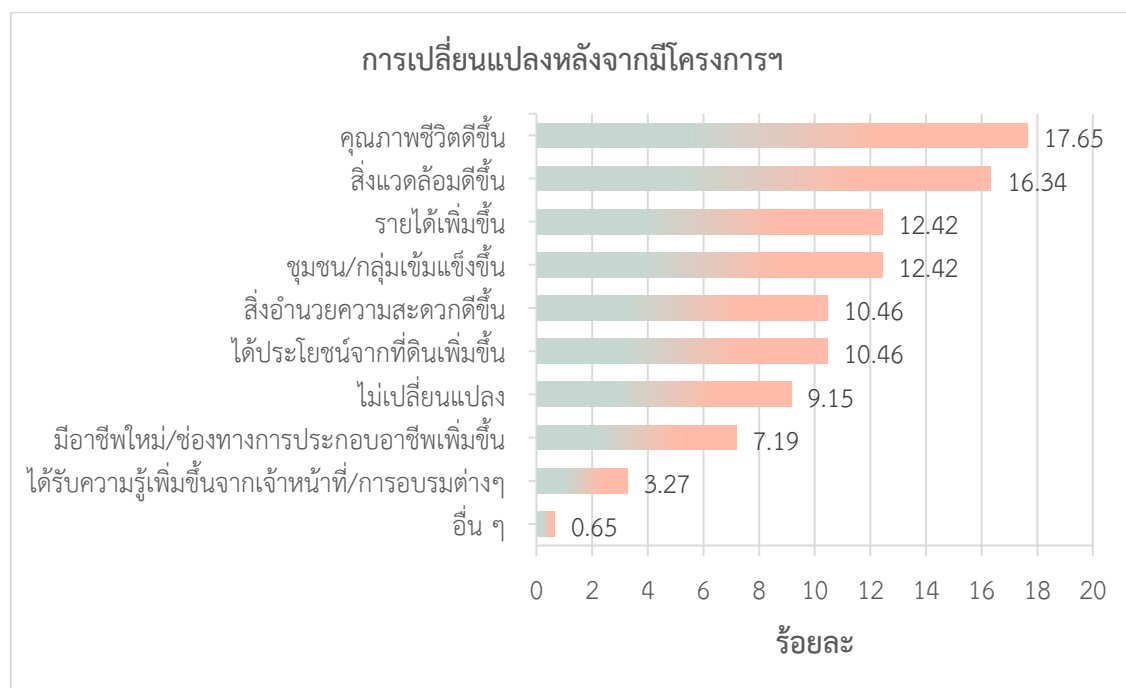
จากตารางที่ 3.43 ผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 53 คน สามารถตอบประเภทการได้รับประโยชน์จากโครงการฯ ได้มากกว่า 1 คำตอบ จากผลการสำรวจมีผู้ตอบทั้งหมด 140 คำตอบ สรุปได้ว่า โครงการฯ ทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์ในหลาย ๆ ด้าน เช่น ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 27.86 คิดว่าตนได้รับประโยชน์จากโครงการฯ โดยการมีน้ำมาใช้ในการเพาะปลูก รองลงมา มีผู้ตอบว่าทำให้เกิดความสามัคคีในชุมชน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 12.86 และมีผู้ตอบว่าได้รับประโยชน์จากการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และเลี้ยงสัตว์ ในสัดส่วนเท่ากัน คือ อย่างละ 13 คน คิดเป็นร้อยละ 9.29 อย่างไรก็ตาม มีผู้ที่ตอบไม่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14 เนื่องจากปริมาณน้ำที่จัดสรรส่งไปไม่ถึงพื้นที่การเกษตรที่อยู่ปลายน้ำ ดังภาพที่ 3.43

ตารางที่ 3.44 การเปลี่ยนแปลงหลังจากมีโครงการฯ ของผู้ตอบแบบสำรวจ

จำนวนตัวอย่าง = 151

การเปลี่ยนแปลง	จำนวน	ร้อยละ
1. รายได้เพิ่มขึ้น	19	12.42
2. คุณภาพชีวิตดีขึ้น	27	17.65
3. สิ่งอำนวยความสะดวกดีขึ้น	16	10.46
4. สิ่งแวดล้อมดีขึ้น	25	16.34
5. ชุมชนหรือกลุ่มเข้มแข็งขึ้น	19	12.42
6. มีอาชีพใหม่หรือช่องทางประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น	11	7.19
7. ใช้ประโยชน์จากที่ดินได้เพิ่มขึ้น	16	10.46
8. ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นจากเจ้าหน้าที่หรือการอบรมต่าง ๆ	5	3.27
8. ไม่มีการเปลี่ยนแปลง	14	9.15
9. อื่น ๆ	1	0.65
รวม	153	100.00

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ภาพที่ 3.44 การเปลี่ยนแปลงหลังจากมีโครงการฯ ของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.44 ผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 53 คน สามารถตอบการเปลี่ยนแปลงหลังจากมีโครงการฯ ได้มากกว่า 1 คำตอบ จากผลการสำรวจมีผู้ตอบทั้งหมด 153 คำตอบ สรุปได้ว่า ส่วนใหญ่ตอบว่ามีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 17.65 รองลงมาตอบว่าทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 16.34 มีผู้ตอบรายได้เพิ่มขึ้นและทำให้ชุมชนหรือกลุ่มเกิดความเข้มแข็งมากขึ้นสัดส่วนที่เท่ากัน อย่างละ 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.42 ดังภาพที่ 3.44

ตารางที่ 3.45 ปัญหาในการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ ในรอบปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2565) ของผู้ตอบแบบสำรวจ

จำนวนตัวอย่าง = 53

ปัญหาในการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหา		
1. มีปัญหา	23	43.40
2. ไม่มีปัญหา	29	54.72
3. ไม่ตอบ	1	1.89
รวม	53	100.00
ประเด็นปัญหา		
1. น้ำไม่เพียงพอ	14	46.67
2. น้ำท่วม	1	3.33
3. อาคาร/ระบบชลประทานชำรุด	1	3.33
4. เกษตรกร/ประชาชนขาดความรู้เมื่อดูแลโครงการ	3	10.00
5. เจ้าหน้าที่ขาดการดูแล/บำรุงรักษา	2	6.67
6. อื่น ๆ ได้แก่	9	30.00
- ไม่มีที่กักเก็บน้ำและทางระบบส่งน้ำ - ไม่มีสะพานข้ามทำนบกิน - น้ำกัดเซาะดินสองข้าง ทำให้เสียหน้าดิน - การเปิดการใช้น้ำเพื่อการเกษตรยังได้รับประโยชน์ไม่ครอบคลุม - ฤดูแล้งเปิดประตูไม่ได้ เนื่องจากเป็นสนิม - ชุมชนและหน่วยงานในชุมชนขาดการวางแผนร่วมกัน - ปัญหาขยะเพิ่มขึ้น เนื่องจากกิจกรรมล่องแพ - ลำห้วยนกเค้าตื่นเงิน สภาพกรูกรัง - ปริมาณน้ำฝนน้อย น้ำในอ่างไม่เพียงพอ - ทำนบกินส่งน้ำเข้ามาไม่ถึงพื้นที่ปลายน้ำ		
รวมจำนวนคำตอบ	30	100.00

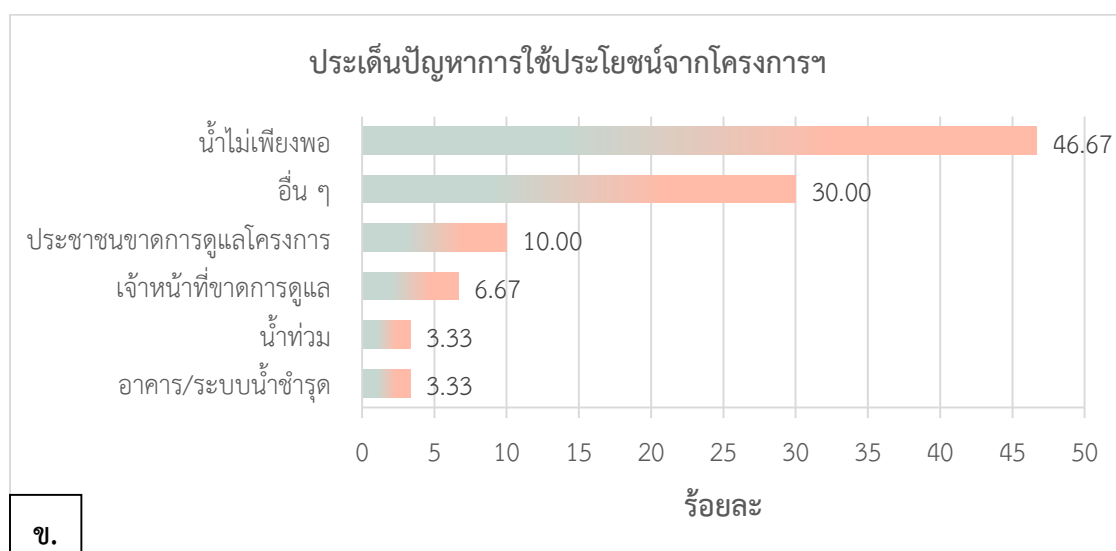
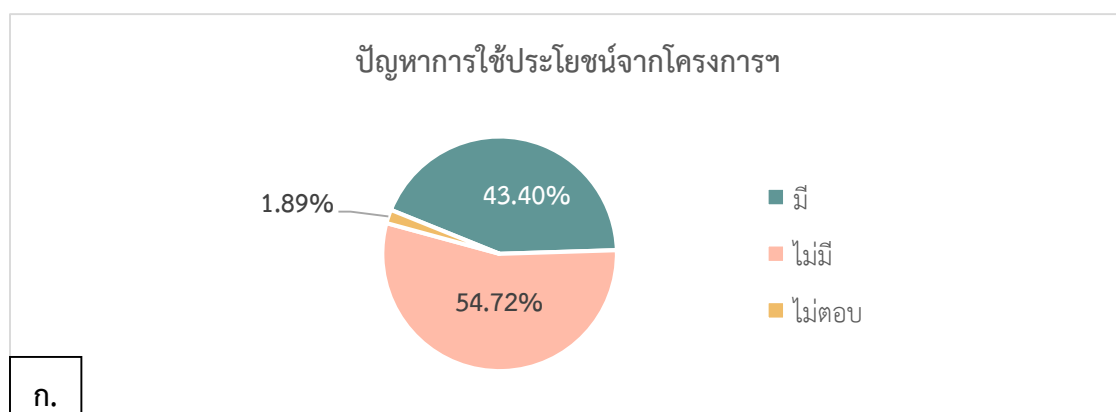
หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 3.45 (ต่อ) ปัญหาในการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ ในรอบปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2565)
ของผู้ตอบแบบสำรวจ

การจัดการกับปัญหา

- จัดประชุมทำแผนการพัฒนาแหล่งน้ำร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- ชลประทานและหน่วยงานภาครัฐสนับสนุนด้านการจัดการแนวทางพัฒนาที่เหมาะสมกับพื้นที่
- หน่วยงานเทศบาลเข้ามาแก้ไขปัญหา
- แจ้งเจ้าหน้าที่ ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำ
- ให้ผู้ใช้น้ำปล่อยน้ำเข้าสระของหมู่บ้าน
- ขุดสระน้ำ
- ซื้อกุญแจมาเปลี่ยนเอง
- ต้องมีการสร้างความเข้าใจของผู้ใช้น้ำ และกำหนดกฎเกณฑ์ของการใช้ประโยชน์ร่วมกัน
- ใช้น้ำจากสระหรือบ่อตัวเอง
- ปลุกพืชที่ใช้น้ำน้อย

ภาพที่ 3.45 ปัญหาในการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ ของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.45 สรุปได้ว่า ปัญหาในการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ ในรอบปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2565) ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ จำนวน 29 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 54.72 และผู้ตอบแบบสำรวจที่ตอบว่ามีปัญหาการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 43.40 ดังภาพที่ 3.45 ก. สำหรับประเด็นปัญหาที่ผู้ตอบแบบสำรวจสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ ส่วนใหญ่พบ คือ น้ำไม่เพียงพอ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือ ปัญหาอื่น ๆ มีผู้ตอบจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ ไม่มีที่กักเก็บน้ำและทางระบบส่งน้ำ ไม่มีสะพานข้ามทำนบกั้น น้ำกัดเซาะดินสองข้างทำให้เสียหายดิน การเปิดการใช้น้ำเพื่อการเกษตรยังได้รับประโยชน์ไม่ครอบคลุม ฤดูแล้งเปิดประตูไม่ได้ เนื่องจากเป็นสนิม ชุมชนและหน่วยงานในชุมชนขาดการวางแผนร่วมกัน ลำห้วยนกเค้าตื่นเขินและมีสภาพรกรุงรัง ปริมาณน้ำฝนน้อยทำให้น้ำในอ่างไม่เพียงพอ ทำนบกั้นฯส่งน้ำเข้ามาไม่ถึงพื้นที่ปลายน้ำ เป็นต้น ดังภาพที่ 3.45 ข.

สำหรับวิธีการจัดการกับปัญหาที่ผู้ตอบแบบสำรวจใช้ในการแก้ไขปัญหา คือ การแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำ อบต. และเจ้าหน้าที่กรมชลประทาน ในกรณีน้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร เพื่อดำเนินการจัดสรรน้ำให้กับเกษตรกรมากขึ้น เช่น การปล่อยน้ำลงเข้าสระน้ำส่วนกลางของหมู่บ้าน เป็นต้น พร้อมทั้งมีการจัดประชุมทำแผนการพัฒนาแหล่งน้ำร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พร้อมสร้างความเข้าใจกับกลุ่มผู้ใช้น้ำ และกำหนดกฎเกณฑ์ของการใช้ประโยชน์ร่วมกัน นอกจากนี้เกษตรกรยังมีการพึ่งพาตนเอง โดยการใช้จากสระหรือบ่อตัวเองหรือขุดสระน้ำ และมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการทำเกษตรจากปลูกพืชที่ใช้น้ำมากเปลี่ยนมาเป็นปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย

ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจในโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าฯ

ตารางที่ 3.46 ระดับการมีส่วนร่วมกับโครงการฯ ของผู้ตอบแบบสำรวจ

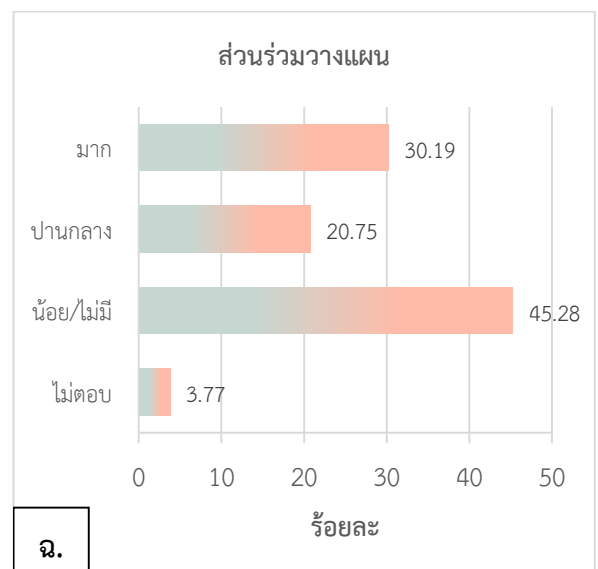
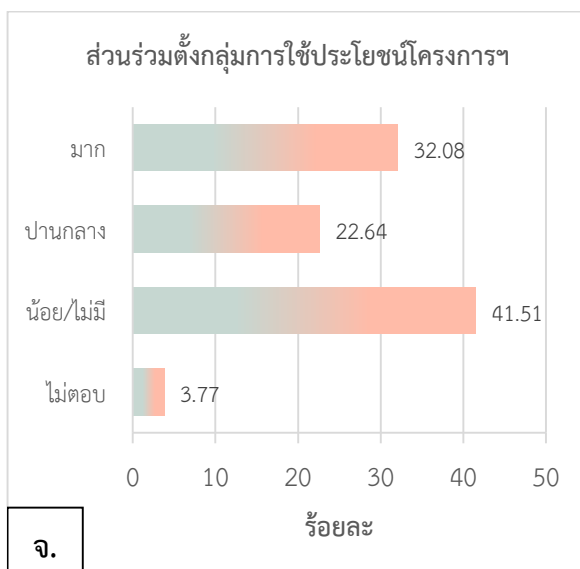
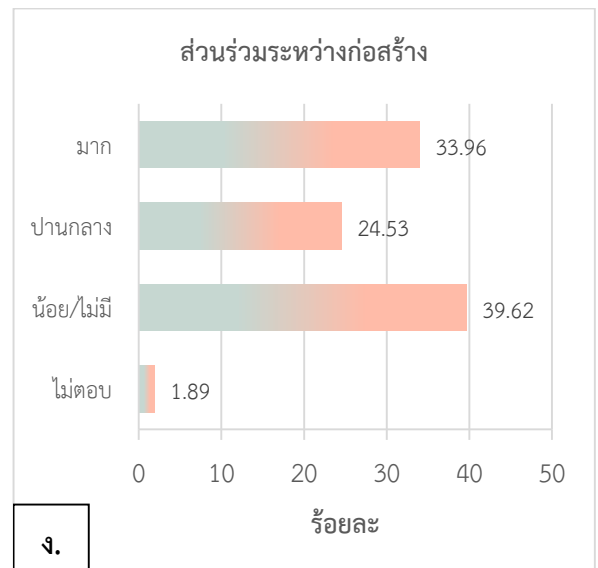
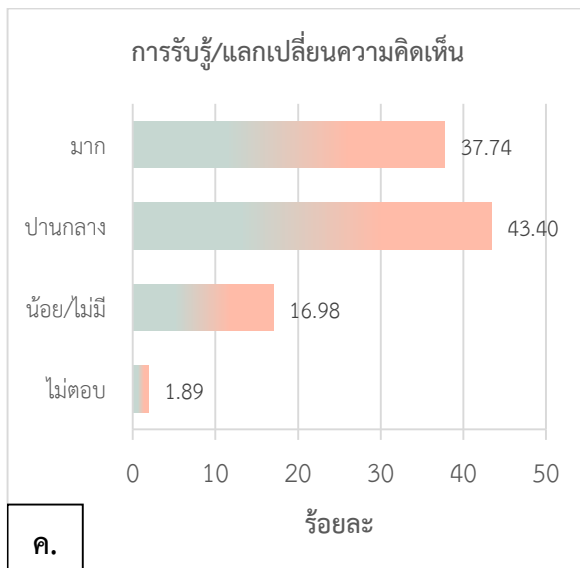
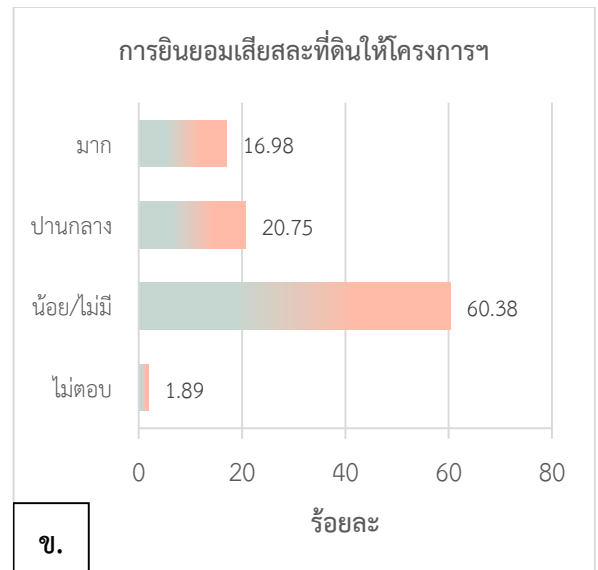
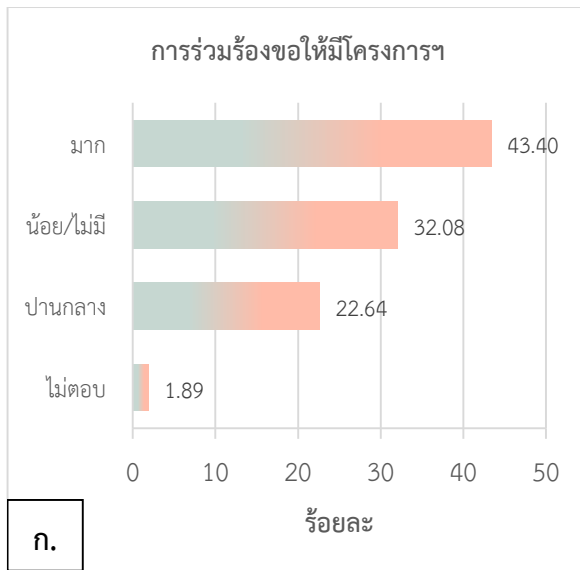
กิจกรรมการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
1. การร่วมร้องขอให้มีการทำ		
1.1 มาก	23	43.40
1.2 ปานกลาง	12	22.64
1.3 น้อยหรือไม่มีส่วนร่วม	17	32.08
1.4 ไม่ตอบ	1	1.89
รวม	53	100.00
2. การยินยอมเสียสละที่ดิน ทรัพย์สิน และสนับสนุนเงินหรืออื่น ๆ ให้โครงการฯ		
2.1 มาก	9	16.98
2.2 ปานกลาง	11	20.75
2.3 น้อยหรือไม่มีส่วนร่วม	32	60.38
2.4 ไม่ตอบ	1	1.89
รวม	53	100.00
3. การรับรู้ข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนก่อสร้างโครงการฯ		
3.1 มาก	20	37.74
3.2 ปานกลาง	23	43.40
3.3 น้อยหรือไม่มีส่วนร่วม	9	16.98
3.4 ไม่ตอบ	1	1.89
รวม	53	100.00
4. การมีส่วนร่วมระหว่างดำเนินการก่อสร้างโครงการฯ		
4.1 มาก	18	33.96
4.2 ปานกลาง	13	24.53
4.3 น้อยหรือไม่มีส่วนร่วม	21	39.62
4.4 ไม่ตอบ	1	1.89
รวม	53	100.00

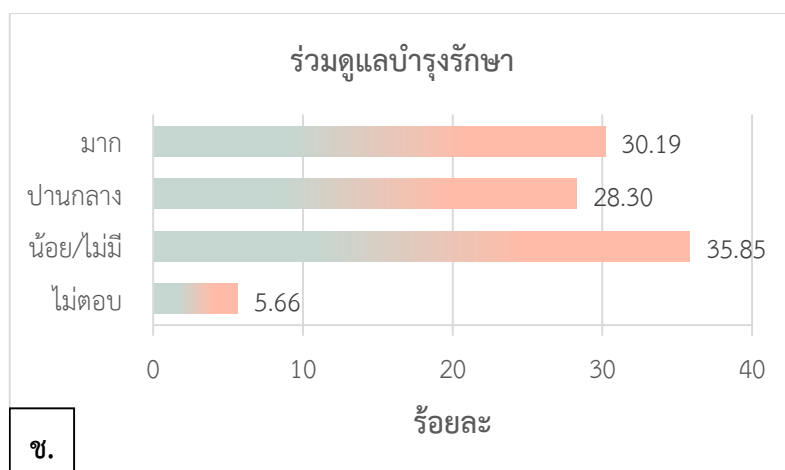
ตารางที่ 3.46 (ต่อ) ระดับการมีส่วนร่วมกับโครงการฯ ของผู้ตอบแบบสำรวจ

กิจกรรมการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
5. การมีส่วนร่วมในการตั้งกลุ่มการใช้ประโยชน์โครงการฯ		
5.1 มาก	17	32.08
5.2 ปานกลาง	12	22.64
5.3 น้อยหรือไม่มีส่วนร่วม	22	41.51
5.4 ไม่ตอบ	2	3.77
รวม	53	100.00
ระบุกลุ่ม กลุ่มผู้ใช้น้ำ		
6. การมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้ประโยชน์โครงการฯ		
6.1 มาก	16	30.19
6.2 ปานกลาง	11	20.75
6.3 น้อยหรือไม่มีส่วนร่วม	24	45.28
6.4 ไม่ตอบ	2	3.77
รวม	53	100.00
ระบุแผน รวบรวมรายชื่อร้องขอให้เปิดน้ำ		
7. การมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาโครงการฯ		
7.1 มาก	16	30.19
7.2 ปานกลาง	15	28.30
7.3 น้อยหรือไม่มีส่วนร่วม	19	35.85
7.4 ไม่ตอบ	3	5.66
รวม	53	100.00

ภาพที่ 3.46 การมีส่วนร่วมกับโครงการฯ ของผู้ตอบแบบสำรวจ

ภาพที่ 3.46 (ต่อ) การมีส่วนร่วมกับโครงการฯ ของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.46 สรุปได้ว่า ระดับการมีส่วนร่วมกับโครงการฯ โดยผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการร่วมร้องขอให้มีโครงการฯ ในระดับมาก จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 43.40 รองลงมา มีส่วนร่วมน้อยหรือไม่มีส่วนร่วมเลย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 32.08 และมีส่วนร่วมปานกลาง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 22.64 ดังภาพที่ 3.46 ก.

การมีส่วนร่วมในเรื่องการยินยอมเสียสละที่ดิน ทรัพย์สิน และสนับสนุนเงินหรืออื่น ๆ นั้น พบว่า ส่วนใหญ่จะไม่มีส่วนร่วม จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 60.38 รองลงมามีส่วนร่วมปานกลาง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 20.75 และมีส่วนร่วมมาก จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 16.98 ดังภาพที่ 3.46 ข.

การมีส่วนร่วมด้านการรับรู้ข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนก่อสร้างโครงการฯ ส่วนใหญ่ ตอบว่ามีส่วนร่วมปานกลาง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 43.40 รองลงมาตอบว่ามีส่วนร่วมมาก จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 37.74 และตอบไม่มีส่วนร่วม จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 16.98 ดังภาพที่ 3.46 ค.

การมีส่วนร่วมระหว่างดำเนินการก่อสร้างโครงการฯ ส่วนใหญ่ตอบว่ามีส่วนร่วมน้อยหรือไม่มีส่วนร่วม จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 39.62 รองลงมาตอบว่ามีส่วนร่วมมาก จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 33.96 และมีส่วนร่วมปานกลาง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 24.53 ดังภาพที่ 3.46 ง.

การมีส่วนร่วมในการตั้งกลุ่มการใช้ประโยชน์โครงการฯ ส่วนใหญ่ ตอบว่าไม่มีส่วนร่วมหรือมีส่วนร่วมน้อย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 41.51 รองลงมาตอบว่ามีส่วนร่วมมาก จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 32.80 และมีส่วนร่วมปานกลาง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 22.64 ดังภาพที่ 3.46 จ.

การมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้ประโยชน์โครงการฯ ส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีส่วนร่วมหรือมีส่วนร่วมน้อย จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 45.28 รองลงมาตอบว่ามีส่วนร่วมมาก จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 30.19 และมีส่วนร่วมปานกลาง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 20.75 ดังภาพที่ 3.46 ฉ.

การมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาโครงการฯ ส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีส่วนร่วมหรือมีส่วนร่วมน้อย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 35.85 รองลงมาตอบว่ามีส่วนร่วมมาก และมีส่วนร่วมปานกลาง ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ 16 และ 15 คน คิดเป็นร้อยละ 30.19 และ 28.30 ดังภาพที่ 3.46 ช.

ตารางที่ 3.47 ความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการฯ ของผู้ตอบแบบสำรวจ โดยใช้เกณฑ์เทียบระดับ
ความพึงพอใจตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale)

จำนวนตัวอย่าง = 51 จำนวนผู้ที่ไม่ตอบ = 2

ความพึงพอใจ	ค่าคะแนน	ระดับ
1. โครงการฯ มีความจำเป็นและตรงตามความต้องการของเกษตรกรหรือประชาชน	4.37	มากที่สุด
2. โครงการฯ มีการบริหารจัดการน้ำที่เหมาะสมและเพียงพอของเกษตรกรหรือประชาชน	3.94	มาก
3. โครงการฯ ทำให้คุณภาพชีวิตเกษตรกรหรือประชาชนดีขึ้น	4.16	มาก
4. โครงการฯ ให้เกษตรกรหรือประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วม	4.14	มาก
5. โครงการฯ สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่อง	4.04	มาก
6. ความพึงพอใจในภาพรวมของโครงการฯ	4.25	มากที่สุด

จากตารางที่ 3.47 สรุปได้ว่า เมื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการฯ โดยใช้เกณฑ์เทียบระดับความพึงพอใจตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยแบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด สำหรับการสัมภาษณ์ผู้ตอบแบบสำรวจ พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด 2 เรื่อง คือ โครงการฯ มีความจำเป็นและตรงตามความต้องการของเกษตรกร ประชาชน มีค่าคะแนนเท่ากับ 4.37 และผู้ตอบแบบสำรวจมีความพึงพอใจในภาพรวมของโครงการฯ มีค่าคะแนนเท่ากับ 4.25 นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสำรวจมีความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการฯ ระดับมาก ในเรื่องดังต่อไปนี้

- โครงการฯ ทำให้คุณภาพชีวิตเกษตรกรหรือประชาชนดีขึ้น มีค่าคะแนน 4.16
- โครงการฯ ทำให้เกษตรกรหรือประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วม มีค่าคะแนน 4.14
- โครงการฯ สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่อง นับจากก่อสร้างเสร็จ มีค่าคะแนน 4.04
- โครงการฯ มีการบริหารจัดการน้ำที่เหมาะสมและเพียงพอของเกษตรกรหรือประชาชน มีค่าคะแนน 3.94

3.3 ข้อเสนอแนะและความต้องการของกลุ่มผู้ใช้น้ำจากการสำรวจ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ใช้น้ำ พบว่า มีข้อเสนอแนะและความต้องการที่ให้ภาครัฐแก้ไข จำแนกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างของทำนบกั้นดินห้วยนกเค้า และระบบส่งน้ำ พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ต้องการให้มีระบบส่งน้ำที่ต่อจากโครงการทำนบกั้นดินฯ โดยตรง พร้อมปรับปรุงระบบคลองส่งน้ำตลอดสายให้น้ำสามารถไหลผ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมจัดทำแก้มลิงหรือชุดลอกสระน้ำให้ลึกขึ้นเพื่อรองรับน้ำจากโครงการฯ มาเติมในที่กักเก็บน้ำ เช่น แก้มลิงหรือสระน้ำประจำหมู่บ้าน (หมู่ที่ 5) และทำประตูสำหรับเปิด-ปิดน้ำของสระ สำหรับการก่อสร้างลำเหมืองควรมีรูปแบบเป็นรูปตัวยูเพื่อป้องกันการกัดเซาะของดินด้านข้าง ต้องการให้มีการสร้างฝายชะลอน้ำในลำน้ำที่ส่งจากโครงการฯ เป็นช่วง ๆ เพื่อเป็นการเก็บและชะลอน้ำเป็นระยะ ๆ ตลอดเส้นทางตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ มีการชุดลอก คู คลอง และคลองชลประทานที่มีสภาพตื้นเขินเพื่อช่วยให้น้ำไหลได้สะดวกยิ่งขึ้น

2. ด้านบริหารจัดการ เจ้าหน้าที่กรมชลประทานร่วมกับกลุ่มผู้ใช้น้ำในการวางแผนการจัดสรรน้ำให้ราษฎรในพื้นที่ได้ใช้น้ำอย่างทั่วถึง เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ เนื่องจากปัจจุบันการส่งน้ำกลุ่มที่ได้รับประโยชน์มากที่สุดคือผู้ที่อยู่ต้นน้ำ แต่ต้นน้ำเป็นที่ตั้งบ้านเรือนชุมชนซึ่งมีความต้องการน้ำจากโครงการทำนบกั้นดินฯ (เพื่อการเกษตร) ไม่มากนัก และบางส่วนมีอาชีพเลี้ยงสัตว์มีความต้องการน้ำในปริมาณน้อยไม่มากเท่ากับพื้นที่ปลายน้ำที่ทำเกษตรที่ต้องการน้ำในการทำเกษตรในปริมาณมาก ชลประทานควรบริหารจัดการน้ำให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และเป็นไปอย่างทั่วถึงรวมทั้งเสนอให้มีการเปลี่ยนท่อ PVC ให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเป็น 10 นิ้ว เพื่อให้สามารถส่งน้ำได้ในปริมาณมากกว่าและไกลขึ้นกว่าเดิม สำหรับในช่วงฤดูแล้งหรือฝนทิ้งช่วงควรมีแผนในการบริหารจัดการน้ำเพื่อจัดสรรน้ำให้เพียงพอต่อการทำนาและเกษตรกรได้รับน้ำอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

3. ด้านอื่น ๆ ต้องการให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องมาดูแลโครงการฯ บ่อย ๆ รวมทั้งต้องการให้มีการติดตามและต่อยอดโครงการอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้มีการทำอาชีพเสริม เช่น การเลี้ยงปลา โดยอาศัยน้ำจากโครงการฯ ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน และภาครัฐสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ที่ดีในช่วงเพาะปลูก เช่น บวบเหลี่ยม ควรมีกฎ กติกาในการดูแลรักษาทำนบกั้นดินฯ และต้องการให้มีการสนับสนุนงบประมาณในการสร้างธนาคารน้ำใต้ดิน

แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าโครงการทำนบกั้นดินฯ เป็นโครงการที่ดีสามารถช่วยเหลือชาวบ้านให้มีน้ำทำการเกษตรและทำไร่ได้มากขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมาซึ่งต้องรอเพียงน้ำฝนเพียงอย่างเดียว และต้องการให้มีการพัฒนาต่อยอดและขยายโครงการฯ ต่อไป.

บทที่ 4 สรุปและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุปผลการติดตาม

การติดตามผลลัพธ์การดำเนินงานโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา กองติดตามประเมินผล (กตผ.) ได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลโครงการฯ ทำการสำรวจสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและประชาชน เกษตรกร และผู้นำชุมชน ผู้ใช้ประโยชน์จากโครงการฯ สามารถสรุปผลลัพธ์การดำเนินงานในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) โครงสร้างพื้นฐานของโครงการฯ

การติดตามการใช้ประโยชน์จากการดำเนินงานโครงการฯ โครงการทำนบดินห้วยนกเค้าฯ เป็นโครงการประเภททำนบดินและอาคารประกอบ โดยทำนบดินมีความกว้าง 6 เมตร สูง 8 เมตร ยาว 578 เมตร ความจุอ่างที่ระดับเก็บกัก 119,560 ลูกบาศก์เมตร ใช้งบประมาณของ กปร. วงเงินจำนวน 29,618,000 บาท (ยี่สิบเก้าล้านหกแสนหนึ่งหมื่นแปดพันบาทถ้วน) เริ่มดำเนินการก่อสร้างในปี พ.ศ. 2562 และก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ. 2563 ทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการฯ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ คือ การใช้น้ำเพื่อการการเกษตรและการอุปโภคบริโภค

การติดตามสภาพการใช้งานโครงสร้างพื้นฐานของโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าฯ พบว่า โครงสร้างพื้นฐานยังคงมีสภาพสมบูรณ์เนื่องจากสร้างเสร็จในปี พ.ศ. 2563 จนถึงปัจจุบันเป็นเวลา 3 ปี ส่งผลให้สภาพโครงการฯ ยังอยู่ในสภาพสมบูรณ์ดี แต่อย่างไรก็ตาม ยังคงมีปัญหาในเรื่องของระบบส่งน้ำ ซึ่งโครงการฯ ส่งน้ำผ่านเป็นระบบเดิมที่มีมานานแล้วซึ่งปัจจุบันมีสภาพชำรุดอยู่บ้าง เช่น คลองส่งน้ำและฝายชะลอน้ำรั่วซึม ทั้งที่ชาวบ้านสร้างเองและที่ชลประทานสร้างให้ ซึ่งผ่านการใช้งานมาเป็นระยะเวลา ยาวนานส่งผลให้ฝายชะลอน้ำในหลาย ๆ จุดชำรุดเสียหาย ประกอบกับการขาดงบประมาณในการดูแล บำรุงรักษาระบบส่งน้ำทำให้เกิดการทับถมของตะกอนดินหน้าฝายชะลอน้ำเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังมีวัชพืช ปกคลุมตลอดเส้นทางส่งน้ำเป็นอุปสรรคต่อการไหลของน้ำส่งผลให้น้ำไหลช้าและเกิดการสูญเสีย น้ำระหว่างทาง ปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อการส่งน้ำและผู้ใช้พื้นที่อยู่ปลายน้ำ แต่อย่างไรก็ดี โดยภาพรวมแล้วโครงการ ทำนบดินห้วยนกเค้าฯ ยังสามารถใช้ประโยชน์ได้ดีและต่อเนื่องตั้งแต่โครงการฯ สร้างเสร็จ จนถึงปัจจุบัน

2) การใช้ประโยชน์และผลสัมฤทธิ์จากโครงการฯ

โครงการทำนบดินห้วยนกเค้าฯ มีองค์กรผู้ใช้น้ำจำแนกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภท กลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน กลุ่มพื้นฐาน (WUG) จำนวน 2 กลุ่ม และ กลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน (IWUG) จำนวน 1 กลุ่ม โดยมีจำนวนสมาชิก 151 คน ซึ่งกลุ่มผู้ใช้น้ำมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ มีระดับความเข้มแข็งและความสามารถในการบริหารจัดการน้ำของกลุ่มผู้ใช้น้ำอยู่ในระดับสูง สำหรับ บทบาทในการดูแลบำรุงรักษาและบริหารจัดการน้ำของโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าฯ ในภาพรวมอยู่ใน ระดับ “มาก” (ค่าเฉลี่ย 3.83)

☞ การติดตามการใช้ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการฯ คือ ช่วยสนับสนุนน้ำใช้ในพื้นที่การเกษตร ทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้ง ดังนี้

- ✿ พื้นที่ปลูกข้าว ในช่วงฤดูฝน จำนวน 600 ไร่ ช่วงฤดูแล้ง จำนวน 200 ไร่
  - ✿ พื้นที่ปลูกพืชสวน ในช่วงฤดูฝน จำนวน 100 ไร่ ช่วงฤดูแล้ง จำนวน 50 ไร่
  - ✿ พื้นที่ปลูกพืชไร่ ในช่วงฤดูฝน จำนวน 100 ไร่ ช่วงฤดูแล้ง จำนวน 50 ไร่
  - ✿ พื้นที่ปลูกพืชผักสวนครัว ในช่วงฤดูฝน จำนวน 50 ไร่ ฤดูแล้ง จำนวน 310 ไร่
- รวมพื้นที่การเกษตร ในช่วงฤดูฝน จำนวน 850 ไร่ ฤดูแล้ง จำนวน 310 ไร่**

☞ การใช้ประโยชน์ก่อนมีโครงการฯ เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้น้ำฝนในการทำการเกษตร และหลังจากมีโครงการฯ เกษตรกรร้อยละ 27.86 มีการใช้น้ำจากโครงการฯ เพื่อการเพาะปลูกเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากชลประทานได้เพิ่มและพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำให้มีศักยภาพเพียงพอที่จะส่งน้ำให้กับเกษตรกร โดยจะมีการแจ้งไปยังประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อให้ประธานเจ้าหน้าที่เพื่อปล่อยน้ำจากโครงการฯ ไปเติมลงสระน้ำของหมู่บ้าน (หมู่ที่ 5) หรือสระน้ำของเกษตรกรในกรณีที่น้ำไม่เพียงพอ

☞ การส่งประโยชน์ต่อโครงการ เห็นความชัดเจนในช่วงฤดูแล้ง โดยผู้ตอบส่วนใหญ่ ร้อยละ 77.36 ตอบมีน้ำไม่เพียงพอในการทำการเกษตร เมื่อมีโครงการฯ ผู้ที่ตอบว่าน้ำไม่เพียงพอลดลงเหลือ ร้อยละ 43.40 ในขณะเดียวกัน ผู้ที่ตอบว่าน้ำเพียงพอก่อนมีโครงการฯ มีจำนวนร้อยละ 13.21 และเพิ่มเป็น ร้อยละ 49.06 นอกจากนี้ยังมีการใช้น้ำในการเลี้ยงสัตว์ใหญ่ (โค กระบือ) และมีการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ ทำนบดินห้วยนกเค้าฯ เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว การแก้ไขปัญหาภัยแล้ง รวมถึงการใช้ประโยชน์ในการป้องกันน้ำท่วม

☞ การดำเนินโครงการทำนบดินฯ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลังจากการได้รับประโยชน์จากโครงการฯ คือ ทำให้ราษฎรในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นร้อยละ 17.65 สิ่งแวดล้อมดีขึ้น ร้อยละ 16.34 กลุ่มหรือชุมชนมีความเข้มแข็งมากขึ้น ร้อยละ 12.42 มีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 12.42 ได้ใช้ประโยชน์จากที่ดินเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10.46 และมีสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่เพิ่มมากขึ้นร้อยละ 10.46

3) ความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการฯ

จากการสำรวจสัมภาษณ์เกษตรกรและประชาชนผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ พบว่า ในภาพรวมโครงการฯ เกษตรกรส่วนใหญ่มีความพึงพอใจโครงการฯ ในระดับ “มากที่สุด” (4.25 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5) เพราะโครงการมีความจำเป็นและตรงตามความต้องการของเกษตรกรและประชาชน (4.37 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5) สำหรับความพึงพอใจที่อยู่ในระดับ “มาก” มีด้วยกัน 4 ประเด็น คือ ความพึงพอใจที่โครงการฯ ทำให้คุณภาพชีวิตเกษตรกรหรือประชาชนดีขึ้น รองลงมาคือ เกษตรกรหรือประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมและความพึงพอใจที่โครงการยังสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่องและการบริหารจัดการน้ำมีความเหมาะสมและเพียงพอ

4.2 ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาความต้องการของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ฯ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ใช้น้ำ พบว่า ปัญหาและความต้องการให้ภาครัฐสนับสนุนหรือแก้ไขปัญหาในพื้นที่โครงการ สำนักงาน กปร. นำข้อมูลที่ได้หลังจากการสำรวจมาจัดทำเป็นข้อเสนอแนะแนวทาง โดยแบ่งเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

การบริหารจัดการน้ำ

 เนื่องจากโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าฯ ตั้งอยู่ในพื้นที่ของหมู่ที่ 5 ซึ่งมีสระเก็บน้ำสาธารณะประจำหมู่บ้านและใช้ประโยชน์ร่วมกัน ปัจจุบันพบว่า ประชาชนบางส่วนในพื้นที่ดังกล่าวไม่ได้ใช้ประโยชน์จากโครงการฯ ดังนั้น หากชลประทานจังหวัดพะเยาร่วมกับกลุ่มผู้ใช้น้ำวางแผนบริหารจัดการน้ำร่วมกันโดยจัดสรรน้ำจากทำนบดินฯ ไปยังสระน้ำประจำหมู่บ้านเพื่อให้เกษตรกรหมู่ที่ 5 และเกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียงได้ใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและทำปศุสัตว์ การเพาะปลูกผักสวนครัว ซึ่งเป็นอาชีพของเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่หมู่ที่ 5 จะทำให้โครงการส่งประโยชน์ได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น และสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชนกลุ่มดังกล่าว

 ในช่วงฤดูแล้งหรือฝนทิ้งช่วงควรมีแผนในการบริหารจัดการน้ำเพื่อจัดสรรน้ำให้เพียงพอต่อการทำนาและเกษตรกรได้รับน้ำอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

ด้านระบบการส่งน้ำ

 เนื่องจากการส่งน้ำจากโครงการทำนบดินฯ ไปยังพื้นที่เกษตรต้องผ่านระบบคลองส่งน้ำและฝายชะลอน้ำ ซึ่งจากการสำรวจพบว่า คลองส่งน้ำและฝายชะลอน้ำส่วนใหญ่มีสภาพชำรุดเนื่องจากการใช้งานมาอย่างยาวนาน (ก่อนมีโครงการฯ) หรือบางจุดฝายมีสภาพที่ไม่แข็งแรงเพราะเกษตรกรก่อสร้างเองแบบเรียบง่ายโดยใช้ประสบการณ์ชาดหลักวิชาการ ประกอบกับตลอดเส้นทางน้ำส่วนใหญ่ขาดการดูแลบำรุงรักษาทำให้มีวัชพืชปกคลุมเกือบตลอดเส้นทาง ทำให้น้ำไหลไม่สะดวกและเกิดการสูญเสียระหว่างทาง ตลอดจนมีการตกตะกอนของดินที่สะสมอยู่หน้าฝายชะลอน้ำทำให้ฝายมีสภาพตื้นเขิน **ข้อเสนอแนะ** หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ร่วมกับเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำวางแผนร่วมกันในการปรับปรุงและร่วมกันดูแลรักษาระบบการส่งน้ำ กำจัดวัชพืชบริเวณโดยรอบคลองส่งน้ำและขุดลอกดินหน้าฝายชะลอน้ำเพื่อให้ฝายทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบระบบส่งน้ำที่รับน้ำจากทำนบดินห้วยนกเค้าฯ ร่วมกันกับกลุ่มผู้ใช้น้ำ ควรมีการจัดทำแผนด้านบำรุงรักษาโครงการทำนบดินฯ และฝายชะลอน้ำ โดยราษฎรมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา

 หน่วยงานภาครัฐควรจัดสรรงบประมาณและให้การสนับสนุนการซ่อมแซมระบบส่งน้ำและฝายชะลอน้ำให้สามารถใช้งานได้

 สำหรับในกรณีที่บางพื้นที่มีท่อส่งน้ำขนาดเล็กและชำรุด ควรเปลี่ยนขนาดท่อให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อสามารถส่งน้ำได้ในปริมาณที่มากขึ้น

✿ การต่อยอดโครงการ

จากการติดตามโครงการฯ พบว่า กรมชลประทานมีแผนในการดำเนินงานพัฒนาต่อยอดโครงการฯ โดยมีแผนการพัฒนาระบบส่งน้ำพร้อมอาคารประกอบ (ระบบส่งน้ำสายลำเหมืองกลาง) (ฝ่ายห้วยนกเค้า) ซึ่งการทำระบบส่งน้ำควรดำเนินการตามที่ราษฎรในพื้นที่ร้องขอ คือทำในลักษณะของคลองตาดคอนกรีต ซึ่งมีโครงสร้างแข็งแรงใช้งานได้ยาวนานและลดการสูญเสียน้ำ ตลอดจนทำให้ผู้ใช้น้ำสามารถใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การสร้างฝายชะลอน้ำเพิ่มเป็นระยะ ๆ ตลอดเส้นทางส่งน้ำตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ พร้อมสร้างแก้มลิงในพื้นที่ปลายน้ำเพื่อรองรับน้ำ ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรปลายน้ำสามารถมีน้ำใช้ในการทำเกษตรได้อย่างทั่วถึง

✿ ส่งเสริมด้านอื่น ๆ

จากการสำรวจความต้องการในพื้นที่แล้ว ยังพบว่า เกษตรกรในพื้นที่มีความต้องการให้หน่วยงานภาครัฐลงพื้นที่เพื่อติดตามงานโครงการฯ อย่างต่อเนื่อง รวมถึงต้องการให้มีการส่งเสริม และสนับสนุนกิจกรรมด้านต่าง ๆ ในพื้นที่ ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องและภาคีเครือข่ายการพัฒนา เช่น กรมชลประทาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่ควรจัดเวทีเพื่อประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างต่อเนื่องเพื่อทราบปัญหาและความต้องการ โดยในส่วนของภาครัฐควรสนับสนุนกิจกรรมที่เหมาะสมและเป็นที่ต้องการของคนในพื้นที่

ภาครัฐควรสนับสนุนจัดกิจกรรมที่เหมาะสมและเป็นที่ต้องการของคนในพื้นที่หรือชุมชน เช่น การฝึกอบรมด้านอาชีพโดยให้ความรู้เรื่องการปลูกพืชในช่วงฤดูแล้ง พร้อมแจกเมล็ดพันธุ์พืชตามความต้องการของเกษตรกร เป็นต้น นอกจากนี้ ควรให้ความรู้ด้านการตลาด เช่น การฝึกอบรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการถนอมอาหาร รวมถึงการเพิ่มช่องทางการตลาดแบบออนไลน์ให้กับเกษตรกรที่ต้องการจำหน่ายผลผลิตให้มากขึ้น เป็นต้น

ต่อยอดโครงการฯ โดยการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณโดยรอบทำนบกินา เพื่อเป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชุมชนบริเวณโดยรอบพื้นที่โครงการฯ รวมถึงการใช้พื้นที่โครงการฯ เพื่อจัดงานประเพณีเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่น เช่น งานวันลอยกระทง รวมถึงการส่งเสริมให้คนในชุมชนมีสุขภาพแข็งแรงโดยใช้พื้นที่บริเวณโดยรอบเป็นพื้นที่ออกกำลังกายเพื่อเป็นการป้องกันก่อนรักษา เป็นต้น

แบบสำรวจสำหรับเจ้าหน้าที่

(การติดตามและประเมินผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ)

โครงการทำนบกั้นดินห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

รหัสแบบสำรวจ ..... วันเดือนปีที่ตอบ .....

*****

ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบ

1. ผู้ตอบแบบสำรวจชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี
ตำแหน่ง.....หน่วยงาน.....
กรม.....กระทรวง.....
โทรศัพท์.....email.....
2. ที่ทำงานเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....โทรศัพท์.....
3. ท่านปฏิบัติงานที่โครงการนี้เป็นระยะเวลา ประมาณ.....ปี.....เดือน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการดำเนินงานโครงการ

4. ชื่อโครงการ.....
สถานที่ตั้งชื่อหมู่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....ละติจูด.....ลองจิจูด.....
5. ประเภทโครงการ ☐ อ่างเก็บน้ำ/เขื่อน ☐ อาคารทดน้ำ/ปตร./ทรบ./ฝายทดน้ำ
☐ สระเก็บน้ำ ☐ สถานีสูบน้ำ ☐ ประปาชนบท
☐ บ่อน้ำตื้น ☐ บ่อบาดาล ☐ อื่น ๆ ระบุ.....
6. ปีที่เริ่มดำเนินการ.....ปีที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ.....
7. งบประมาณดำเนินการ (บาท)

ปีที่ดำเนินการก่อสร้าง	งบประมาณ (กปร.)	งบประมาณ (ปกติ)	งบประมาณ (อื่น ๆ)
ปีที่ 1 ปี พ.ศ.			
ปีที่ 2 ปี พ.ศ.			
ปีที่ 3 ปี พ.ศ.			
รวม			

8. การดำเนินงานก่อสร้างโครงการ

☐ เสร็จเร็วกว่าแผน ☐ เป็นไปตามแผน ☐ ล่าช้ากว่าแผน

9. ปัญหาอุปสรรคในระหว่างก่อสร้างโครงการ

☐ ไม่มี ☐ มีปัญหา ระบุ.....

10. ผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการโครงการในปัจจุบัน

1.1 ชื่อหน่วยราชการ.....

1.2 ชื่อผู้รับผิดชอบ.....ตำแหน่ง.....

โทรศัพท์.....E-mail.....

1.3 องค์กรผู้ใช้น้ำ (กลุ่มผู้ใช้น้ำ) ☐ 1. มี ☐ 2. ไม่มี

1.4 ชื่อผู้นำกลุ่มผู้ใช้น้ำ.....โทรศัพท์.....

1.5 คณะกรรมการจัดการชลประทานมีจำนวน .....คณะ

1.6 ประเภทองค์กรผู้ใช้น้ำ

☐ กลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน (กลุ่มพื้นฐาน) [WUG]	จำนวน ..... กลุ่ม
☐ กลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน [IWUG]	จำนวน ..... กลุ่ม
☐ กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทาน [FG]	จำนวน ..... กลุ่ม
☐ สมาคมผู้ใช้น้ำชลประทาน [WUA]	จำนวน ..... กลุ่ม
☐ สหกรณ์ผู้ใช้น้ำชลประทาน [WUC]	จำนวน ..... กลุ่ม

1.7 องค์ประกอบขององค์กร

- จำนวนองค์กรที่มีการจัดตั้ง	..... กลุ่ม/สมาคม
- จำนวนสมาชิก	..... คน
- พื้นที่ส่งน้ำรวม	..... ไร่
- องค์กรผู้ใช้น้ำชลประทานที่มีทะเบียน	..... กลุ่ม
- องค์กรผู้ใช้น้ำชลประทานที่มีข้อตกลง	..... กลุ่ม
- มีกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน (กลุ่มพื้นฐาน) เป็นสมาชิก	..... กลุ่ม

11. ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นปัจจุบัน ปี พ.ศ. ....

1.1 พื้นที่การเกษตร แบ่งเป็น

ฤดูฝน	จำนวนไร่	ฤดูแล้ง	จำนวนไร่
พื้นที่ปลูกข้าว		พื้นที่ปลูกข้าว	
พื้นที่ปลูกพืชสวน		พื้นที่ปลูกพืชสวน	
พื้นที่ปลูกพืชไร่		พื้นที่ปลูกพืชไร่	
พื้นที่ปลูกพืชผักสวนครัว		พื้นที่ปลูกพืชผักสวนครัว	
อื่น ๆ		อื่น ๆ	
รวม		รวม	

1.2 การปศุสัตว์ แบ่งเป็น

- สัตว์ปีก จำนวน ..... ตัว
- สัตว์เศรษฐกิจ(สุกร) จำนวน ..... ตัว
- สัตว์ใหญ่(โค กระบือ) จำนวน ..... ตัว
- อื่น ๆ..... ตัว

1.3 การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีพื้นที่เลี้ยงทั้งหมด จำนวน ..... ไร่

1.4 น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ส่งน้ำช่วยเหลือได้ จำนวน .....ครัวเรือน จำนวน.....คน

1.5 น้ำเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ ระบุ.....

.....

1.6 จำนวนครัวเรือนที่ได้รับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในภาพรวม

- ☐ น้ำอุปโภคบริโภค จำนวน .....ครัวเรือน ☐ เพาะเลี้ยงปศุสัตว์ จำนวน .....ครัวเรือน
- ☐ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน .....ครัวเรือน ☐ ทำเกษตรในฤดูฝน จำนวน .....ครัวเรือน
- ☐ ทำเกษตรในฤดูแล้ง จำนวน .....ครัวเรือน
- ☐ อื่น ๆ ระบุ..... จำนวน .....ครัวเรือน

12. ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นก่อนมีโครงการ ปี พ.ศ. .... (ในกรณีที่สามารถหาข้อมูลได้)

1.1 พื้นที่การเกษตร แบ่งเป็น

ฤดูฝน	จำนวนไร่	ฤดูแล้ง	จำนวนไร่
พื้นที่ปลูกข้าว		พื้นที่ปลูกข้าว	
พื้นที่ปลูกพืชสวน		พื้นที่ปลูกพืชสวน	
พื้นที่ปลูกพืชไร่		พื้นที่ปลูกพืชไร่	
พื้นที่ปลูกพืชผักสวนครัว		พื้นที่ปลูกพืชผักสวนครัว	
อื่น ๆ		อื่น ๆ	
รวม		รวม	

1.2 การปศุสัตว์ แบ่งเป็น

- สัตว์ปีก จำนวน ..... ตัว
- สัตว์เศรษฐกิจ(สุกร) จำนวน ..... ตัว
- สัตว์ใหญ่(โค กระบือ) จำนวน ..... ตัว
- อื่น ๆ..... ตัว

1.3 การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีพื้นที่เลี้ยงทั้งหมด จำนวน ..... ไร่

1.4 น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ส่งน้ำช่วยเหลือได้ จำนวน ..... ครั้วเรือน จำนวน ..... คน

1.5 น้ำเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ ระบุ.....

1.6 จำนวนครัวเรือนที่ได้รับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในภาพรวม

- ☐ น้ำอุปโภคบริโภค จำนวน .....ครัวเรือน ☐ เพาะเลี้ยงปศุสัตว์ จำนวน .....ครัวเรือน
- ☐ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน .....ครัวเรือน ☐ ทำเกษตรในฤดูฝน จำนวน .....ครัวเรือน
- ☐ ทำเกษตรในฤดูแล้ง จำนวน .....ครัวเรือน
- ☐ อื่น ๆ ระบุ..... จำนวน .....ครัวเรือน

13. ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่เกิดขึ้น

1.1 การใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค

- ฤดูฝน ☐ น้ำเพียงพอ ☐ ไม่เพียงพอ เนื่องจาก .....
- ฤดูแล้ง ☐ น้ำเพียงพอ ☐ ไม่เพียงพอ เนื่องจาก .....

1.2 การใช้น้ำเพื่อการเกษตร

- ฤดูฝน ☐ น้ำเพียงพอ ☐ ไม่เพียงพอ เนื่องจาก .....
- ฤดูแล้ง ☐ น้ำเพียงพอ ☐ ไม่เพียงพอ เนื่องจาก .....

14. การบริหารจัดการน้ำของโครงการมีการดำเนินการอย่างไร ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

- ☐ มีแผนการจัดสรรประจำปี ☐ มีกลุ่มผู้ใช้น้ำมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ
- ☐ มีแผนดูแล ปรับปรุงและบำรุงรักษา ☐ อื่น ๆ ระบุ.....

15. ระดับความเข้มแข็งและสามารถในการบริหารจัดการน้ำของกลุ่มผู้ใช้น้ำอยู่ในระดับใด

- ☐ ระดับสูง ☐ ระดับปานกลาง ☐ ระดับต่ำ ☐ ไม่สามารถประเมินได้

16. บทบาทในการดูแลบำรุงรักษาและบริหารจัดการน้ำของโครงการ

หน่วยงาน/องค์กร	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	ไม่สามารถ ระบุ
1. กลุ่มผู้ใช้น้ำ						
2. เกษตรกร/ประชาชนผู้ใช้น้ำ						
3. หน่วยราชการผู้รับผิดชอบโครงการ						
4. อื่น ๆ ระบุ.....						

ส่วนที่ 3 ผลลัพธ์การดำเนินงานโครงการ

17. โครงการได้ทำให้เกิดประโยชน์ด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ☐ ใช้น้ำเพาะปลูก ☐ ใช้น้ำอุปโภคบริโภค ☐ ใช้น้ำเลี้ยงสัตว์ ☐ ใช้น้ำทำประมง
☐ ช่วยป้องกันน้ำท่วม ☐ ช่วยแก้ปัญหาภัยแล้ง ☐ สาธารณูปโภคพื้นฐานดีขึ้น
☐ อื่น ๆ ระบุ.....

18. การใช้ประโยชน์จากโครงการ ลักษณะการใช้ประโยชน์เป็นอย่างไร

- ☐ สามารถใช้ประโยชน์ต่อเนื่องตั้งแต่โครงการแล้วเสร็จ
☐ ใช้ประโยชน์ได้ไม่ต่อเนื่อง ระบุสาเหตุ.....

19. โครงการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านในบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ☐ รายได้เพิ่มขึ้น ☐ คุณภาพชีวิตดีขึ้น ☐ สิ่งอำนวยความสะดวกดีขึ้น
☐ สิ่งแวดล้อมดีขึ้น ☐ ชุมชน/กลุ่มเข้มแข็งขึ้น ☐ ใช้ประโยชน์จากที่ดินได้เพิ่มขึ้น
☐ มีอาชีพใหม่/ช่องทางประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น ☐ อื่น ๆ ระบุ.....
☐ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

20. การใช้ประโยชน์และการบริหารจัดการโครงการที่ผ่านมามีปัญหาหรือไม่

- ☐ ไม่มี ☐ มี

กรณีที่มีปัญหานั้น มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ☐ อาคาร/ระบบชลประทานชำรุด ☐ โครงสร้างพื้นฐานของโครงการชำรุด
☐ เกษตรกร/ประชาชนขาดความร่วมมือดูแลโครงการ ☐ เจ้าหน้าที่ขาดการดูแล/บำรุงรักษา
☐ ภัยแล้ง ☐ น้ำ
ท่วม ☐ ภัยธรรมชาติ ☐ งบประมาณไม่เพียงพอ
☐ อื่น ๆ ระบุ .....

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการ

21. ในปัจจุบันโครงการมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานหรือไม่

- ☐ ไม่มี
☐ มี ระบุ.....
.....
.....

22. โครงการมีแผนการดำเนินงานพัฒนาต่อยอดโครงการในอนาคตหรือไม่

- ☐ ไม่มี
☐ มี ระบุ.....
.....
.....

23. ข้อเสนอแนะทั่วไป

☐ ไม่มี

☐ มี ระบุ.....

.....

.....

.....

.....

*****

แบบสำรวจประชาชน/เกษตรกร/ผู้นำชุมชน/หน.กลุ่มผู้ใช้น้ำ

การติดตามผลลัพธ์โครงการทำนบกั้นน้ำบนคันนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

รหัสแบบสำรวจ.....วันเดือนปีที่ตอบ..... ☐ ช่วงเช้า (1) ☐ ช่วงบ่าย (2)

☐ ต้นน้ำ/หัวน้ำ (1) ☐ กลางน้ำ (2) ☐ ปลายน้ำ/ท้ายน้ำ (3)

**ขออนุญาตนำข้อมูลและภาพถ่าย มาใช้ประกอบในการจัดทำรายงาน และ/หรือบทความ เอกสารทางวิชาการ เพื่อรายงานและเผยแพร่ได้*

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ☐ นาย ☐ นาง ☐ นางสาว ชื่อ.....นามสกุล.....
เพศ ☐ ชาย (1) ☐ หญิง (2) อายุ.....ปี
สถานภาพ ☐ โสด (1) ☐ สมรส (2) ☐ หม้าย (3) ☐ หย่าร้าง (4)
นับถือศาสนา ☐ พุทธ (1) ☐ อิสลาม (2) ☐ คริสต์ (3) ☐ อื่น ๆ (4) ระบุ.....
ระดับการศึกษา ☐ ประถมศึกษา (1) ☐ มัธยมศึกษา (2) ☐ ปวช./ปวส. (3) ☐ปริญญาตรี (4)
☐ สูงกว่าปริญญาตรี (5) ☐ ไม่ได้เข้าโรงเรียน (6) ☐ อื่น ๆ (7) ระบุ.....
2. ที่อยู่ บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ชื่อหมู่บ้าน.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....โทรศัพท์มือถือ.....
อาศัยที่บ้านนี้มานาน.....ปี
3. สถานภาพในครัวเรือน ☐ หัวหน้าครอบครัว (1) ☐ สมาชิกในครอบครัว (2) ☐ ผู้อาศัย (3)
3.1 สถานะบ้านพักอาศัย ☐ เป็นของตนเอง/สมาชิกในครอบครัว (1) ☐ เช่า (2)
4. ครัวเรือนมีผู้อยู่อาศัย รวม.....คน
4.1 เป็นผู้ทำงาน.....คน
☐ ในภาคเกษตร (1) .....คน ☐ นอกภาคเกษตร (2) .....คน
4.2 ไม่ได้ทำงาน.....คน
☐ อยู่ในวัยเรียน (3 ปีขึ้นไป) (1) รวม .....คน
☐ (คนชรา/พิการ/ป่วย/ว่างงาน/เด็กเล็ก (อายุ 0-3 ปี) (2) รวม .....คน
5. อาชีพหลักของท่าน
☐ ภาคเกษตร (เพาะปลูก/เลี้ยงสัตว์/บก/น้ำ) (1) ☐ นอกภาคเกษตร (2) ระบุ.....
5.1 กรณีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร คือ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
☐ ทำนา (1,2) ☐ ทำสวน/ไม้ยืนต้น (1,2) ☐ ทำไร่ (1,2) ☐ ปลูกผัก (1,2)
☐ เลี้ยงสัตว์ (1,2) ☐ ประมง (1,2) ☐ รับจ้างทางการเกษตร (1,2) ☐ อื่น ๆ (1,2) ระบุ.....
5.2 ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร.....ไร่
5.3 ลักษณะการถือครองที่ดิน ☐ ของตนเอง/สมาชิกในครอบครัว (1) จำนวน.....ไร่
☐ เช่าผู้อื่น (2) จำนวน.....ไร่
☐ อื่น ๆ (3) ระบุ.....

6. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชนหรือไม่ ☐ เป็น (1) ☐ ไม่เป็น (2)
- 6.1 กรณีที่เป็นสมาชิกกลุ่ม เป็นสมาชิกกลุ่มใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
- ☐ กลุ่มอาชีพ (1,2) โปรดระบุ .....
- ☐ กลุ่มออมทรัพย์ (1,2) ☐ กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน (1,2) ☐ กลุ่มฌาปนกิจ (1,2)
- ☐ กลุ่มสตรี (1,2) ☐ กลุ่มผู้ใช้น้ำ (1,2) ☐ กลุ่มจัดการป่าไม้/อนุรักษ์ป่าไม้/ไฟฟ้า ฯลฯ (1,2)
- ☐ กลุ่มอื่น ๆ (1,2) โปรดระบุชื่อกลุ่ม .....
7. ท่านมีตำแหน่งในชุมชนหรือไม่ ☐ มี (1) ☐ ไม่มี (2)
- กรณีที่มีตำแหน่ง ท่านมีตำแหน่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
- ☐ กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน (1,2) ☐ หัวหน้ากลุ่มอาชีพ (1,2) ☐ หัวหน้ากลุ่มผู้ใช้น้ำ (1,2)
- ☐ หัวหน้ากลุ่มออมทรัพย์ (1,2) ☐ หัวหน้ากลุ่มจัดการทรัพยากร (1,2)
- ☐ อื่น ๆ (1,2) ระบุ .....

ส่วนที่ 2 ผลผลิตทางการเกษตร รายได้ และการออม

8. ท่านทำการเกษตรในลักษณะใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
- ☐ ทำนา (1,2).....ไร่ ☐ ทำสวน/ไม้ยืนต้น (1,2) (ระบุ)..... จำนวน.....ไร่
- ☐ ทำไร่ (1,2) (ระบุ)..... จำนวน.....ไร่
- ☐ ปลุกผัก (1,2) (ระบุ)..... จำนวน.....ไร่
- ☐ เกษตรผสมผสาน (1,2) (ระบุ)..... จำนวน.....ไร่
- ☐ ทฤษฎีใหม่/โคก หนอง นา (1,2) จำนวน.....ไร่
- ☐ เลี้ยงสัตว์ (1,2) (ระบุ)..... จำนวน.....ตัว
- ☐ เลี้ยงปลา (1,2) (ระบุ)..... จำนวน.....บ่อ
- ☐ อื่น ๆ (1,2) ระบุ .....
- 8.1 ในรอบปีที่ผ่านมาท่านมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมทางการเกษตรหรือไม่
(เช่น เปลี่ยนจากทำนาเป็นเกษตรผสมผสาน)
- ☐ มี (1) โปรดระบุ .....
- ☐ ไม่มี (2)
9. ท่านมีปัญหาในการทำการเกษตรหรือไม่
- ☐ มี (1) ☐ ไม่มี (2)
- 9.1 ถ้ามี เป็นปัญหาด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
- ☐ ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง (1,2)
- ☐ พื้นที่ทำการเกษตรไม่เพียงพอ (1,2)
- ☐ สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานยังเข้าไม่ถึง เช่น ถนน ไฟฟ้า ระบบชลประทาน เป็นต้น (1,2)
- ☐ ความอุดมสมบูรณ์ของดินค่อนข้างต่ำ (1,2)
- ☐ ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร (1,2)
- ☐ ขาดแคลนอุปกรณ์เครื่องจักรในการทำการเกษตร เช่น รถไถ เป็นต้น (1,2)
- ☐ ขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ กิ่งพันธุ์ ต้นพันธุ์ ท่อนพันธุ์ ที่ดี (1,2)
- ☐ ขาดทักษะ องค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านการทำการเกษตร (1,2)

☐ อื่น ๆ (1,2) ระบุ .....

10. รายได้ของครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา (ยังไม่หักค่าใช้จ่าย)

ที่มาของรายได้	รายได้ (บาท/ปี)
เกษตร	
รับจ้างทางการเกษตร	
รับจ้างทั่วไป	
ธุรกิจ/ค้าขาย	
รับเงินเดือนประจำ(ข้าราชการ/ข้าราชการบำนาญ/ พนักงานบริษัทเอกชน)	
รายได้จากลูก/ญาติให้	
สวัสดิการของรัฐ (บัตรผู้สูงอายุ)	
สวัสดิการของรัฐ (บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ)	
อื่น ๆ ระบุ.....	
รวม	

11. รายจ่ายส่วนใหญ่ของครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา

ที่มาของรายจ่าย	รายจ่าย (บาท/ปี)
ค่าอาหาร	
ค่าสาธารณูปโภค (น้ำ/ไฟฟ้า/โทรศัพท์)	
ค่าใช้จ่ายในการลงทุนประกอบอาชีพ	
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ใช้ในการศึกษา/รักษาพยาบาล เป็นต้น	
รวม	

12. รายได้สุทธิของครัวเรือนเมื่อเทียบกับก่อนมีโครงการทำนดินห้วยนกเค้าฯ มีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่

☐ มี (1)   ☐ ไม่มี (2)

12.1 กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลง รายได้สุทธิของครัวเรือนมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

☐ เพิ่มขึ้น (1,2) เนื่องจาก .....

☐ ลดลง (1,2) เนื่องจาก .....

☐ ไม่เปลี่ยนแปลง (1,2)

13. ปัจจุบันครัวเรือนของท่านมีหนี้สินหรือไม่

☐ มี (1) ที่มาของแหล่งเงินกู้ ..... ☐ ไม่มี (2)

13.1 กรณีที่มีหนี้สินในรอบปีที่ผ่านมาหนี้สินมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

☐ เพิ่มขึ้น (1,2) เนื่องจาก .....

☐ ลดลง (1,2) เนื่องจาก .....

☐ ไม่เปลี่ยนแปลง (1,2)

14. ครัวเรือนมีเงินออมหรือไม่

☐ มี (1) ☐ ไม่มี (2)

14.1 กรณีที่มีเงินออมในรอบปีที่ผ่านมาเงินออมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

☐ เพิ่มขึ้น (1) ☐ ลดลง (2) ☐ ไม่เปลี่ยนแปลง (3)

15. ครัวเรือนมีการทำบัญชีครัวเรือนหรือไม่

☐ มี (1) ☐ ไม่มี (2)

ส่วนที่ 3 การใช้ประโยชน์/ผลสัมฤทธิ์จากโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าฯ

16. ปัจจุบันใช้แหล่งน้ำในการอุปโภค/บริโภคจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

☐ บ่อน้ำ/สระน้ำของตนเอง (1,2)

☐ อ่าง/หนอง/คลอง/ฝาย/บึงน้ำธรรมชาติ (1,2) ระบุ .....

☐ น้ำฝน (1,2) ☐ น้ำประปา (1,2) ☐ ชี้น้ำ (1,2)

☐ น้ำบาดาล (1,2) ☐ โครงการชลประทาน (1,2)

☐ อื่น ๆ (1,2) ระบุ.....

17. แหล่งน้ำหลักที่ใช้ในการเพาะปลูกหรือทำการเกษตร **ก่อนมีโครงการฯ (พ.ศ.2562)** (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

☐ บ่อน้ำ/สระน้ำของตนเอง (1,2)

☐ อ่าง/หนอง/คลอง/ฝาย/บึงน้ำธรรมชาติ (1,2) ระบุ .....

☐ น้ำฝน (1,2) ☐ น้ำประปา (1,2) ☐ ชี้น้ำ (1,2)

☐ น้ำบาดาล (1,2) ☐ โครงการชลประทาน (1,2)

☐ อื่น ๆ (1,2) ระบุ.....

18. แหล่งน้ำหลักที่ใช้ในการเพาะปลูกหรือทำการเกษตร **หลังมีโครงการฯ** (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

☐ บ่อน้ำ/สระน้ำของตนเอง (1,2)

☐ อ่าง/หนอง/คลอง/ฝาย/บึงน้ำธรรมชาติ (1,2) ระบุ .....

☐ น้ำฝน (1,2) ☐ น้ำประปา (1,2) ☐ ชี้น้ำ (1,2)

☐ น้ำบาดาล (1,2) ☐ โครงการชลประทาน (1,2)

☐ อื่น ๆ (1,2) ระบุ.....

19. แหล่งน้ำ/ปริมาณน้ำที่ใช้ในการเกษตร

19.1 ก่อนมีโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าฯ

ในฤดูฝน ☐ เพียงพอ (1)

☐ ไม่เพียงพอ (2) แก้ปัญหาโดย.....

ในฤดูแล้ง ☐ เพียงพอ (1)

☐ ไม่เพียงพอ (2) แก้ปัญหาโดย.....

19.2 หลังมีโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าฯ

ในฤดูฝน ☐ เพียงพอ (1)

☐ ไม่เพียงพอ (2) แก้ปัญหาโดย.....

ในฤดูแล้ง ☐ เพียงพอ (1)

☐ ไม่เพียงพอ (2) แก้ปัญหาโดย.....

20. ท่านได้รับประโยชน์จากโครงการฯ ในด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ☐ ใช้น้ำเพาะปลูก (1,2) ☐ ใช้น้ำอุปโภคบริโภค (1,2) ☐ ใช้น้ำเลี้ยงสัตว์ (1,2)
- ☐ ใช้น้ำทำประมง (1,2) ☐ ช่วยป้องกันน้ำท่วม (1,2) ☐ ถนน/ไฟฟ้า/ประปาดีขึ้น (1,2)
- ☐ มีการรวมกลุ่มอาชีพ (1,2) ☐ เกิดความสามัคคีในชุมชน (1,2) ☐ การส่งเสริม/แนะนำจากเจ้าหน้าที่ (1,2)
- ☐ ได้รับเมล็ดพันธุ์ กิ่งพันธุ์ ต้นพันธุ์ ท่อนพันธุ์/ปุ๋ย ยา สารเร่ง พด. เป็นต้น (1,2)
- ☐ ได้เข้าร่วมการอบรมหลักสูตรต่าง ๆ (1,2)
- ☐ ได้รับความช่วยเหลือด้านการจำหน่ายผลผลิต (การตลาด) (1,2)
- ☐ สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้สะดวกมากขึ้น (1,2)
- ☐ อื่น ๆ (1,2) ระบุ .....

21. โครงการฯ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านในบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ☐ รายได้เพิ่มขึ้น (1,2) ☐ คุณภาพชีวิตดีขึ้น (1,2) ☐ สิ่งอำนวยความสะดวกดีขึ้น (1,2)
- ☐ สิ่งแวดล้อมดีขึ้น (1,2) ☐ ชุมชน/กลุ่มเข้มแข็งขึ้น (1,2) ☐ มีอาชีพใหม่/ช่องทางประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น (1,2)
- ☐ ใช้ประโยชน์จากที่ดินได้เพิ่มขึ้น (1,2) ☐ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นจากเจ้าหน้าที่/การอบรมต่าง ๆ (1,2)
- ☐ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง (1,2) ☐ อื่น ๆ (1,2) ระบุ .....

22. ในรอบปีที่ผ่านมามีปัญหาในการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ หรือไม่ ☐ มี (1) ☐ ไม่มี (2)

22.1 กรณีที่มีปัญหา เป็นปัญหาเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ☐ น้ำไม่เพียงพอ (1,2) ☐ น้ำท่วม (1,2) ☐ อาคาร/ระบบชลประทานชำรุด (1,2)
- ☐ เกษตรกร/ประชาชนขาดความร่วมมือดูแลโครงการฯ (1,2) ☐ เจ้าหน้าที่ขาดการดูแล/บำรุงรักษา (1,2)
- ☐ อื่น ๆ (1,2) ระบุ .....

22.2 ท่านมีวิธีจัดการกับปัญหา หรือได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างไรบ้าง

.....

.....

ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจในโครงการทำนบดินห้วยนกเค้าฯ

23. ท่านมีระดับการมีส่วนร่วมกับโครงการฯ ในกิจกรรมใดบ้าง

กิจกรรมการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	มาก (2)	ปานกลาง (1)	น้อย/ไม่มี (0)
1. การร่วมร้องขอให้มีการทำโครงการฯ			
2. การยินยอมเสียสละที่ดิน/ทรัพย์สิน/สนับสนุนเงินหรืออื่น ๆ ให้โครงการฯ			
3. มีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อนก่อสร้างโครงการฯ			
4. มีส่วนร่วมระหว่างดำเนินการก่อสร้างโครงการฯ เช่น ร่วมติดตาม, ตรวจสอบ			
5. มีส่วนร่วมตั้งกลุ่มการใช้ประโยชน์โครงการฯ (กลุ่มผู้ใช้น้ำ/กลุ่มอาชีพ/กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ/กลุ่มอื่น ๆ ระบุ.....)			
6. ร่วมวางแผนการใช้ประโยชน์โครงการฯ (แผนเพาะปลูก/แผนส่งน้ำ/แผนดูแลรักษาโครงการ/แผนอื่น ๆ ระบุ.....)			
7. ร่วมดูแลบำรุงรักษาโครงการฯ			

24. ท่านมีความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการฯ ในด้านต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด

ความพึงพอใจ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. เป็นโครงการฯ ที่จำเป็นและตรงตามความต้องการของเกษตรกร/ประชาชน					
2. เป็นโครงการฯ ที่มีการบริหารจัดการน้ำที่เหมาะสมและเพียงพอของเกษตรกร/ประชาชน					
3. เป็นโครงการฯ ที่ทำให้คุณภาพชีวิต เกษตรกร/ประชาชนดีขึ้น					
4. เป็นโครงการฯ ที่เกษตรกร/ประชาชน ในพื้นที่มีส่วนร่วม					
5. เป็นโครงการฯ ที่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่อง					
6. ความพึงพอใจในภาพรวมของโครงการฯ					

25. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ และความต้องการให้โครงการฯ ช่วยเหลือด้านใดบ้าง

☐ ไม่มี (2)

☐ มี (1) ระบุ .....

.....

.....

ภาพการลงพื้นที่เก็บข้อมูลกลุ่มผู้ใช้น้ำบริเวณต้นน้ำ และกลางน้ำ
จากโครงการทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ณ ศาลาประชาคม หมู่ที่ 5
ตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2566

วันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2566 กองติดตามประเมินผล สำนักงาน กปร. กล่าวชี้แจงกับหน่วยงานในพื้นที่และประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากโครงการฯ ถึงวัตถุประสงค์ของการติดตามการใช้ประโยชน์จากโครงการทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมี นายปาโมกข์ ปิงเมือง ผู้อำนวยการโครงการชลประทานพะเยา เป็นผู้กล่าวต้อนรับพร้อมบรรยายสรุปภาพรวมโครงการทำนบกั้นน้ำห้วยนกเค้าฯ พร้อมกับมีผู้นำชุมชน เกษตรกรต้นแบบ และตัวแทนกลุ่มผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ แสดงความคิดเห็นประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการฯ และความต้องการต่อยอดจากโครงการฯ

วันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2566

การลงพื้นที่เพื่อติดตาม
การใช้ประโยชน์จากโครงการฯ
พร้อมระบบส่งน้ำ

ก.

ข.

ค.

ง.

ภาพสภาพทั่วไปของโครงการทำนบดินฯ พร้อมอาคารควบคุมระบบส่งน้ำในปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2566) (ภาพ ก.-ข.)
ซึ่งสามารถส่งน้ำจากทำนบดินฯ ไปยังฝายห้วยนกเค้า (ภาพ ค.) และสระเก็บน้ำสาธารณะประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 5 (ภาพ ง.)

น้ำที่ปล่อยมาจากโครงการฯ จะไหลผ่านฝายห้วยนกเค้าที่ชลประทานสร้างขึ้น และฝายธรรมชาติที่ราษฎรทำขึ้นเองเพื่อชะลอน้ำและยกระดับน้ำเพื่อให้เข้าสู่พื้นที่เกษตรของตนเอง เช่น ฝายนายมอย ฝายนายก้วน กามอย ฝายนายอินสม เป็นต้น ปัจจุบันฝายส่วนใหญ่ที่ราษฎรสร้างมีสภาพชำรุดเสียหาย มีต้นไม้อกคลุมและมีตะกอนทับถมเป็นจำนวนมาก

ฝายที่ราษฎรทำขึ้นเองเพื่อชะลอน้ำและทดน้ำเข้าพื้นที่เกษตรของตนเอง เพื่อมีน้ำใช้ในการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์

พื้นที่รับประโยชน์จากโครงการฯ ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกข้าว ข้าวโพด และกระเทียม

ภาพการลงพื้นที่เก็บข้อมูลกลุ่มผู้ใช้น้ำบริเวณต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ
จากโครงการทำนบกั้นดินห้วยนกเค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ณ ศาลาประชาคม หมู่ที่ 5
ตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2566

วันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2566 นายหทัย วสุนันต์ รองเลขาธิการ กปร. ได้มอบของที่ระลึกแก่นายสมเพชร เป้งเมือง บุตรชายของนายหลั่น เป้งเมือง ผู้เป็นบิดาและเป็นผู้ถวายฎีการ่วมกับราษฎรตำบลบ้านถ้ำ ปัจจุบันนายสมเพชรทำหน้าที่เป็นประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำโครงการทำนบกั้นดินห้วยนกเค้า อันเนื่องมาจากพระราชดำริแทนบิดา

สำนักงาน กปร. ร่วมพูดคุยหารือกับผู้นำชุมชน และผู้นำกลุ่มผู้ใช้น้ำ เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกับการพัฒนาและต่อยอดโครงการฯ ต่อไปในอนาคต

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. นางสาว	ตรีนรินทร์	รองเลขาธิการ รักษาการแทน เลขาธิการ กปร.
2. นางพิชญา	หัตถภาค	รองเลขาธิการ กปร.
3. นายวิกรม	คัยนันท์	ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ผู้เกี่ยวข้องที่ให้การสนับสนุนและประสานการดำเนินงานในพื้นที่

1. นายปาโมกษ์	ปิงเมือง	ผู้อำนวยการโครงการชลประทานพะเยา และเจ้าหน้าที่โครงการฯ
2. นายสมเพชร	เป็งเมือง	ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำ และคณะกรรมการ
3. นายเชิดพงศ์	อัมพฐ	ปลัดเทศบาลตำบลบ้านถ้ำ
4. นายสุทัศน์	ตั้งพิพัฒน์พงศ์	ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพื้นที่ 3 และเจ้าหน้าที่

ผู้ร่วมดำเนินการรวบรวม ศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูล

1. นางสาวศิริลักษณ์	ทสันนารมย์	ผู้อำนวยการกองติดตามประเมินผล
2. นางสาวจุไรรัตน์	อินทร์โต	ผู้อำนวยการกลุ่มติดตาม
3. นางสาวกาญจนา	กำเนิดพันธ์	ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานพื้นที่ 11
3. นางสาวแสงเพ็ญ	คุณภัทรสกุล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
4. นางสาวทัศนพร	กาญจนาเรชา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
5. นายปราชญ์	เศรษฐพานิช	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
6. นางสาวประทีป	ศรีคำ	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
7. นายวีรพงษ์	กำแพงทอง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
8. นางสาวโสภา	ไทยสวย	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

สำนักงาน กปร. เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36
ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700
โทรศัพท์ 0-2447-8501-6 โทรสาร : 0-2447-8562